

Marcel Loubens
Barlangkutató Egyesület

Évkönyv

2006.

Szerkesztette: Kovács Attila

Írták: Flaskó István, Kiss János, Kovács Attila, Kovács Zsolt,
Olasz József, Sűrű Péter

A Függelék
szerzői: Kovács Attila, Kovácsné Révész Rita, V. H.

Illusztrációk: Kovács Zsolt, Olasz József, Sűrű Péter

Kapják: Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium -
Természetvédelmi Hivatal - Barlangtani és Földtani
Osztály
Szerkesztő

<http://www.mlbe.hu/>
mlbe@mlbe.hu/

Az évkönyvben szereplő írások, adatok, ábrák, képek és térképek kifejezett hozzájárulásunk nélkül máshol nem használhatók fel!

1. Rövid beszámolók 2006.	
eseményeiről	1
KUTATOTT BARLANGJAINKRÓL ÉS NÉHÁNY	
JELENTŐSEBB TEVÉKENYSÉGÜNKRŐL	1
BALEKINA-BARLANG (5372-95)	1
BÍBOR-BARLANG (5372-91)	1
BRONZIKA-BARLANG (5363-35)	1
CUBÁKOS-BARLANG (5372-37)	1
CUBÁKOS 2. SZ. BARLANG (5372-131)	1
FELSŐ-FORRÁSI-HASADÉKBARLANG (5363-40)	2
HÚSVÉT-BARLANG (5363-88)	2
IKERTEBRI-VÍZNYELŐBARLANG (5372-46)	2
JÁSPIS-BARLANG (5372-100)	2
LÉTRÁSI-VIZES-BARLANG (5372-2)	2
LILLA-BARLANG (5363-34)	3
PICOLUCA (5372-119)	3
RÓKAFARMI-VÍZNYELŐ (5393-3)	4
SEBES-BARLANG (5372-27)	4
SPEIZI-BARLANG (5372-47)	4
SZEPESI-LÁNER-BARLANGRENDSZER (5372-3)	4
TUSKÓS-BARLANG (5372-47)	5
VETERÁN-BARLANG (FENYVESRÉTI 3. SZ.	
VÍZNYELŐBARLANG) (5372-32)	5
DENEVÉRVIZGÁLATOK	5
VÍZSZINTREGISZTRÁCIÓ	5
50 ÉVES JUBILEUMI ÉVKÖNYV	6
BARÁTOK, BÜKK, BARLANGOK	6
KUTATÁSOK, FELTÁRÁSOK ÉS MÁJ	
MUNKÁK, DOKUMENTÁCIÓ,	
CSOPORTÉLET - IDŐRENDENBEN	6
AZ MLBE TAGJAINAK ÉS TAGJELŐLTJEINEK	
BARLANGI AKTIVITÁSA 2006-BAN	18
BARLANGOK, AMELYEKBE AZ MLBE	
TAGJAI ÉS VENDÉGEI 2006-BAN	
ELŐFORDULTAK	21
KUTATÁSI- ÉS TÚRAJELENTÉS - KIVONAT A	
KITÖLTÖTT "JELENTÉS ..." ROVATÚ	
LAPOKRÓL	23
TERVEINK 2007-RE	37
2. Feltárások	39
2.1. Sebes-barlang	39
BEVEZETÉS ÉS FELTÁRÁSTÖRTÉNET	39
FELTÁRÁSI NAPLÓ	40
2.2. Rókafarmi-víznyelő	46
2.3. Visszhang-termi munkák	46
2.4. Új szakaszok a Létrási-Vizes-	
   barlangban	47
2.5. Fenyvesréti 3. sz. víznyelőbarlang	49
ELŐSZÓ	49
BEVEZETÉS	49
MORFOLÓGIAI KÖRNYEZET, VÍZNYELŐK	50
A FENYVESRÉTI VÍZNYELŐK KÖRNYEZETE,	
MEGKÖZELÍTÉS	51
FÖLDTANI KÖRNYEZET	52
KUTATÁSTÖRTÉNET	54
A FELTÁRT BARLANGOK BEMUTATÁSA	55
KARSZTHIDROLÓGIAI RENDSZEREK	56
BARLANGFELTÁRÁSI MUNKÁK (2006.	
AUGUSZTUS)	57
IRODALOM	59
3. Megfigyelések, dokumentáció	60
3.1. Karsztárvíz a Bükkben	60
3.1.1. Árvíz Lillafüreden	60
3.1.2. Barlangi árvizek	61
3.2. Denevérek megfigyelése a Létrási-	
   Vizes-, a Láner Olivér-, a	
   Szent István- és a Kecse-lyuk	
   barlangban	62
A HŐMÉRSÉKLETMÉRÉSEK EREDMÉNYEI	63
A PÁRATARTALOMMÉRÉSEK EREDMÉNYEI	63
DENEVÉREK MEGFIGYELÉSE	63
3.3. A Szepesi-Láner-barlangrendszer	
   geodéziai felmérése és térképezése	64
BEVEZETÉS	64
HELYSZÍN	65
A BARLANGRENDSZER GEODÉZIAI FELMÉRÉSI	
ALAPADATAI AZ ÚJ MÉRÉS ALAPJÁN	65
A BARLANGRÉSZEK MEGISMERÉSE ÉS KORÁBBI	
TÉRKÉPI DOKUMENTÁLÁSA 1984-IG	67
A JÁRATOK GEODÉZIAI ÚJRAFELMÉRÉSE ÉS	
TÉRKÉPEZÉSE 1984 ÉS 2004 KÖZÖTT	69
A BARLANGRENDSZER FELMÉRÉSE ÉS	
TÉRKÉPEZÉSE, A TÉRKÉPANYAG	
SZERKESZTÉSE ÉS MEGJELENÍTÉSE	70
A TÉRKÉPEZÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ MÉRÉSEK,	
MEGFIGYELÉSEK	71
ÁBRAJEGYZÉK	71
IRODALOM	71
4. Csoportélet	73
4.1. Szlovákia	73
4.2. Speleofotografia 2006	74
Függelék	76
HA NYÁR, AKKOR TÁBOROZÁS: A	
TERMÉSZETTEL ISMERKEDTEK A	
MISKOLCI GYEREKEK	77
AJÁNLÁS DR. GYURKÓ PÉTER HERMAN	
OTTÓ TUDOMÁNYOS DÍJRA VALÓ	
FELTERJESZTÉSÉHEZ	78
A MARCEL LOUBENS BARLANGKUTATÓ	
ÉGYESÜLET 50 ÉVES JUBILEUMI	
ÉVKÖNYVE ELKÉSZÍTÉSÉNEK	
TÖRTÉNETE	79

1. Rövid beszámolók 2006. eseményeiről

(Flaskó István, Kiss János, Kovács Attila, Kovács Zsolt, Sűrű Péter)

2006-ban az egyesület teljes jogú tagjainak száma 56 volt, ezen felül 3 ifjúsági, 11 pártoló és 8 tiszteletbeli tagot is nyilvántartottunk. A tagjelöltekkel és szimpatizánsokkal együtt 89 fő barlangi leszállásait dokumentáltuk. A nyilvántartás alapján ebben az évben 46 tagunk járt barlangban, összesen 819 leszállás alkalmával, amelyeknek összideje 3876 óra volt. A felkeresett barlangok száma (a külföldieket is beleértve) 104 volt. A pontozásos aktivitási mutató alapján az első három legaktívabb tagunk: Juhász Béla (2497 pont), Kiss László (1972), Sűrű Péter (1806). A barlanglistát a Vizes vezeti 71 leszállással, utána a Láner következik 32, majd a Sebes 19 leszállással. Ezek a statisztikai adatok 343 leadott kutatási jelentés alapján készültek.

KUTATOTT BARLANGJAINKRÓL ÉS NÉHÁNY JELENTŐSEBB TEVÉKENYSÉGÜNKRŐL

BALEKINA-BARLANG (5372-95)

(Kutatásvezetők: Vadász István, Botos Zsolt)

A 2005. évi 1. szifon próbabontást követően kialakult álláspont szerint az eredményes továbbkutatáshoz mindenképpen szükség van a szifon átbontására - ez körülbelül 5 méternyi szakasról a kőtörmelék/patakhordalék eltávolítását jelentette volna. Azonban a 2006. évben az átbontás nem történt meg. Az év során mindössze egy bejáró és egy (a vízszintregisztráló elhelyezési lehetőségeinek felmérésére irányuló) állapotfelmérő túra volt a barlangban, melyet sem szifonbontás, sem műszertelepítés nem követett.

BÍBOR-BARLANG (5372-91)

(Kutatásvezetők: Majoros Zsuzsanna, Galán Mihály)

A barlang kutatásában az év esemény nélkül telt el.

BRONZIKA-BARLANG (5363-35)

(Kutatásvezetők: Kovács Attila, Kiss János)

Megbízási szerződés alapján, az év végén elkezdjük a barlang fixpontos térképezését.

CUBÁKOS-BARLANG (5372-37)

(Kutatásvezetők: Vadász István, Juhász Béla)

Az év folyamán csak egy állapotfelmérő és két bejáró túra volt a barlangban, tényleges kutatási tevékenységet nem végeztünk.

CUBÁKOS 2. SZ. BARLANG (5372-131)

(Témavezető: Sűrű Péter)

Próbabontásunk alapján sikerrel kecsegtet az évtizedekkel ezelőtt felhagyott bontás felújítása. Megtaláltuk az elődök által félbehagyott barlangba beépített ácsolat anyagát, és kismértékű

továbbhaladásra is sor került. A feltárással kapcsolatos engedélykérelem beadása azonban még nem történt meg.

FELSŐ-FORRÁSI-HASADÉKBARLANG (5363-40)

(Kutatásvezetők: Kovács Attila, Kiss János)

A barlang kutatásában az év esemény nélkül telt el. A kutatási engedélyünk érvényessége december 31-én megszűnt. A barlang feltárását ezzel befejeztük, a jövőben nem kívánjuk folytatni.

HÚSVÉT-BARLANG (5363-88)

(Kutatásvezetők: Vadász István, Várszegi Sándor)

A barlang kutatásában az év esemény nélkül telt el.

IKERTEBRI-VÍZNYELŐBARLANG (5372-46)

(Kutatásvezetők: Bátori Károly, Kovács Zsolt)

A barlang kutatásában az év esemény nélkül telt el. Továbbra is tervezzük a bontásos továbbkutatást a két végponton, amit jelenleg a bejárat omladékmozgás következtében kialakult életveszélyes helyzet akadályoz.

JÁSPIS-BARLANG (5372-100)

(Kutatásvezetők: Kovács Attila, László Róbert)

A barlang kutatásában érdemi esemény nem történt. Az előírt járótúrvonal kijelölése csak a HBM-teremnél történt meg a Heliktites-teremben a megvalósítás elmaradt, illetve a megvalósítási kísérlet csak részleges megoldást eredményezett. (Csak a Pisai-ferde-torony lett ideiglenesen lehatárolva.) Az év közben regisztrált nagyszámú túra a külső megbízásból folyó vízszintregisztrálással kapcsolatos állapotfelmérő és adatkinyerő céllal történt, ezeken felül kizárólag egy bejáró túra indult. A tavalyi kürtőmászások nem folytatódtak, bár továbbra is tervezzük, elsősorban a Heliktites-teremnél levő kürtő kimászását.

LÉTRÁSI-VIZES-BARLANG (5372-2)

(Kutatásvezetők: Kovács Zsolt, Botos Zsolt)

Feltárások (témavezetők: Bogsán Ákos, Sűrű Péter)

Sikerült véglegesen átbontani a Visszhang-teremből kifolyó patak szifonját, ami időközben a Snoopy-szifon elnevezést kapta. Felújítottuk a teremben a közlekedést lehetővé tevő kötélpályát is.

A visszhang-termi részekhez való állandó bejutás teremtette meg a lehetőséget a rég elfeledett Kőcsapda környéki járatok (újra)felfedezésének. Néhány bejáró-feltáró túra és kisebb bontások során többszáz méter hosszúságú, jelentős méretű járatrészek váltak ismertté és újraismertté. Az járatok egy része omladékos, kisebb-nagyobb balesetek is előfordultak. Időközben az omladékok biztosítását elvégeztük, és elkezdtük az új részek feltérképezését.

Geodéziai felmérés és térképezés (témavezető: Kovács Zsolt)

Folytattuk a barlang felmérését és térképezését, szórványos földtani és tektonikai megfigyelésekkel kiegészítve. A Sóhajok-hídja alatt kőzettörési és dőlési felületeket mértünk geológuskompasszal. A barlangban eddig felvett poligonhossz 1718,5 m. Alaprajz helyszínvázlat kb. 1500 méternyi szakaszcsonról készült. A fő járatokban a Tónál kb. 60 m, a Középső-Felső-labirokban kb. 80 méter járatot kell még megrajzolni, hogy összeállítható legyen az egységes alaprajz a felmért szakaszok összetartozó részéről.

Elkészült a főjáratok oldalnézete az I.-IV. bejárat között és egy jelentős szakasz a Vértes-ágban. 2007 folyamán az 1500 méternyi szakasz alaprajzát, oldalnézetét és keresztmetszvényezését fogjuk befejezni.

A geodéziai mérésből eddig kimaradt: Twist-terem - Kuszoda és a Kereszt-ág kb. 300 m, Alsó-Középső-labir kb. 60 m, Visszhang-terem - Répa-ág, Búvár-ág, Kőcsapda - IV. bejárat szakasz.

Vízszintmérés (témavezető: Juhász Béla)

Megbízásos munkaként folyamatosan regisztráltuk a Tó vízszintjét a dr. Lénárt László által biztosított Dataqua műszerrel.

Denevérészlelés, hőmérsékletmérés (témavezető: Barati Judit)

Faj szerinti denevér egyedszám észlelés és hőmérsékletmérés zajlik a barlangban. A korábbi évek eredményei Barati Judit diplomamunkájában jelentek meg, jelenleg PhD dolgozatát készíti ugyanebben a témában. A tervek között széndioxid, légmozgás és páratartalom mérése is szerepel. A szükséges műszerek beszerzése folyamatban van.

LILLA-BARLANG (5363-34)

(Kutatásvezetők: Majoros Zsuzsanna, Kovács Attila)

A barlang térképezése az előző évben befejeződött. Ebben az évben a szöveges jelentés is elkészült, és felkerült az átadásra szánt CD-re, a teljes térképezési anyaggal együtt: felmérési jegyzőkönyv, poligon fájl, jelentés a térképezésről (szöveg, ábrák, táblázat), a megbízási szerződés, az alaprajz és az oldalnézet 1:100 és 1:200 méretarányban, az alaprajz és az oldalnézet AutoCad dxf, dwg formátumban, valamint az eredeti helyszínrajzok.

A cseppkőkor-vizsgálatok kapcsán az év folyamán egy fotótúrára került sor. A cél a törési felületek jó minőségű megörökítése volt, hogy a nagyított képen elemezni lehessen. Sajnos az derült ki, hogy a régi, kb. 50.000 éves felületeket a levegő aeroszoljából kivált anyag bevonta, ezért ebben a formájukban nem alkalmasak a törés előtti klímaváltozások követésére.

PICOLUCA (5372-119)

(Kutatásvezetők: Kovács Attila, Suga Norbert)

A barlang kutatásában az év esemény nélkül telt el. A nyár eleji esőzések szokatlanul bő felszíni vízfolyásai nyomán a megsuvadt törmelék a barlang ácsolatát összeroppantotta. A törmelék jó

részét a víz a barlangba mosta. A munkát csak az ácsolat kijavítása, biztonságos munkavégzésre alkalmassá tétele után lehet folytatni.

RÓKAFARMI-VÍZNYELŐ (5393-3)

(Kutatásvezetők: Kovács Attila, Kiss János)

A barlang szálkő mentén kibontott aknája, amely egykor az időszakos vízfolyás fő nyelési pontja volt, jelenleg 9,5 m mély. A kövek közül jó huzat érezhető.

SEBES-BARLANG (5372-27)

(Kutatásvezetők: Kovács Attila, Kiss János)

A Sebes-barlang kis ürege fölötti meredek hegyoldal felszínét, ahol télen gyorsabban olvadt el a hó, 2006 áprilisában Kiss János megbontotta, és gyakorlatilag a felszíni humusz és kőtörmelékes réteg eltávolításával 10 méternyi, tágas üregbe jutott. Ebből később (hosszabb szünet után), augusztus 22. és 30. között, négy nap alatt, összesen öt méter hosszúságú járattágítás által sikerült bejutnia a Sebesvízi-Keleti-forrásbg. mögötti eróziós patakos ágba. A feltárás első néhány napja alatt kb. 160 m hosszúságú, 19 m mélységű barlangot talált. További munkák során járattágítást, szifonszivattyúzást, szifonbontást és vázlatos felmérést végeztünk. Az eddigi talált járatok hossza a 200 métert meghaladja. A barlangra a kutatási engedélyt megkértük. A jelenlegi álláspont szerint továbbjutás a Patakos-ág Szivattyúzott-szifonjának merülésével, vagy a Szutyok-szifon utáni teremből nyugati irányban indított bontás folytatásával lehetséges. A bontásban szűk hasadékból patakzúgás hallható, és erős huzat érezhető.

SPEIZI-BARLANG (5372-47)

(Kutatásvezetők: Bátori Károly, Vadász István)

Az év folyamán többnyire csak a vízszintregisztrálók adatainak kiolvasására irányuló megbízásos munkatúrák voltak a barlangban. Az évek óta tervezett szivattyúzásra/szifonbontásra nem került sor.

SZEPESI-LÁNER-BARLANGRENDSZER (5372-3)

(Kutatásvezetők: Kovács Zsolt, Vadász István)

Geodéziai felmérés és térképezés (Kovács Zsolt)

A barlang felmérési munkálatait 2003 nyarán fejeztük be. A helyszíni mérethelyes vázlatok alapján 2004. év májusára készültek el az első kész térképek, majd a végleges változat (alaprajz, oldalnézet, keresztzselvények) 1:200 méretarányú lapjai 2005-ben átadásra kerültek a BTO és a BNPI részére. 2006-ban a részletes írásos jelentés és a teljes térképezési anyag CD változata készült.

A térképezés folyamán földtani és morfológiai észleléseket, méréseket végeztünk. A kőzettörések orientációját geológus kompasszal mértük, az értékelés elkészült, részben bemutatásra került a Barlangkutatók Szakmai Találkozásán, Szegeden. A jellegzetes törésekről fotódokumentáció is készült, bekerült az előadási anyagba, be fog kerülni az évkönyvbe.

A Láner-barlang és a Fofó-ág járatairól két jellemző nézetben 1:500 méretarányú vázlatos oldalnézet készült el.

Vízszintmérés (témavezető: Juhász Béla)

Megbízásos munkaként folyamatosan regisztráltuk a Tó és a 2. szifon vízszintjét a dr. Lénárt László által biztosított Dataqua műszerrel.

Denevér-észlelés, hőmérséklet mérés (Barati Judit)

Faj szerinti denevér egyedszám észlelés és hőmérsékletmérés zajlik a barlang Láner-ágában.

TUSKÓS-BARLANG (5372-47)

(Kutatásvezetők: Bátori Károly, File Ferenc)

A barlang kutatásában az év esemény nélkül telt el.

VETERÁN-BARLANG (FENYVESRÉTI 3. SZ. VÍZNYELŐBARLANG) (5372-32)

(Kutatásvezetők: Kovács Zsolt, Veres Lajos)

Veterán barlangászok (a volt TDK csoport) augusztusi kutatótáborán intenzív feltáró tevékenységbe kezdtek az eddig Fenyvesréti 3. sz. víznyelőbarlangnak nevezett üreg mélypontján, a bejárati akna alján. A nyolcnapos táboron összesen 6 métert mélyítettek a barlangon. Az időszak végén 0,5 m széles, 1,5 m magas járatszelvényben haladt a bontás. A teljes mélység jelenleg közel 22 m.

DENEVÉRVIZSGÁLATOK

(Létrási-Vizes-barlang, Láner Olivér-barlang, Kecse-lyuk, Szt. István-barlang)

(Kutatásvezetők: Kovács Zsolt, Barati Judit)

A 2005. évben megkapott engedélynek megfelelően Barati Judit a Debreceni Egyetem PhD hallgatója négy barlangban (a Létrási-Vizes-, a Láner- és a Szt. István-barlangban és a Kecse-lyukban) elsősorban egyedszámra vonatkozó, valamint más körülményeket is megfigyelő denevérfaunával kapcsolatos vizsgálatokat folytat. A munkáról április 30-i határidővel készíti el a beszámolóját, melyet majd évkönyvünkben is megjelentetünk.

VÍZSZINTREGISZTRÁCIÓ

A dr. Lénárt László megbízásából telepített vízszintregisztráló műszerek leolvasására (adatkinyerésére) induló túráinkon 12 barlangot látogatunk rendszeresen. A Szt. István-, István-lapai-, Szepesi-, Láner-, Speizi-, Vizes-, Jáspis-, Fekete-, Szeleta-, Diabáz- és Hajnóczy-barlangból, Szeleta-zsombolyból és a Soltész-aknából származó adatok feldolgozását dr. Lénárt László végzi, évkönyvünkben legfeljebb egy rövid összefoglaló lesz található.

50 ÉVES JUBILEUMI ÉVKÖNYV

Eredetileg a 2002-ben megtartott jubileumi találkozóra tervezett, de a hatalmas anyag feldolgozáshoz szükséges idő és a kinyomtatáshoz nélkülözhetetlen anyagiak megszerzése miatt az "50 év barlangkutatás" című jubileumi évkönyvünk csak 2006 februárjában hagyta el a nyomdát. A B/5 formátumú könyv 366 oldalon, 230 képpel és ábrával foglalja össze az egyesület és jogelődjei barlangkutatási tevékenységét, az 1952-es hivatalos megalakulást megelőző néhány évtől 2002-ig.

BARÁTOK, BÜKK, BARLANGOK

Barátok Bükk Barlangok címmel jelent meg dr. Gyurkó Péter könyve. A verseket és prózákat is tartalmazó, többnyire szomorkás hangulatú könyv első alkotása 1998-ban, Vincze Ferenc barlangkutató, alias Maxi halála után, a régi barát búcsúztatására született. Később sorra követték a továbbiak, melyek vagy az eltávozott barlangásztársak emlékét idézik fel, vagy a kutatótáborok, a barlangászsélet hangulatát próbálják szavakba önteni, esetleg a bükki táj, a bükki emberek világába engednek bepillantást.

KUTATÁSOK, FELTÁRÁSOK ÉS MÁS MUNKÁK, DOKUMENTÁCIÓ, CSOPORTÉLET - IDŐRENDEN

A civil szervezetként megpályázott egyéves ingyenes ADSL internet-kapcsolat tavaly decemberben lejárt, ennek ellenére januárban sem szakadt meg. Nem sikerült azonban tájékoztatás kapni az időközben T-online-re változott nevű Matávtól arról, hogy milyen feltételekkel folytatják az Internet-szolgáltatást. Annál nagyobb volt a meglepetés, amikor február elején a T-online, mit sem tudva arról, hogy a jogelőd Matáv milyen kedvezményes, civil szervezeteknek szóló kapcsolatot ajánlott fel az egyévi ingyenesség után, váratlanul kiszámlázott egy (cégeknek szóló) egyáltalán nem kedvezményes árú hónapot. A számlát sem szóbeli egyeztetés, sem aláírt szerződés vagy más megállapodás nem előzte meg. Ráadásul a számla időpontjában már folyamatban volt az egyik üzletkötővel egy kedvezményes árú szolgáltatás megrendelése. A számlát sztornóztattuk, de csak hónapokkal később sikerült rávenni a céget, hogy a számlaértéket ne tekintse tartozásnak, és a ténylegesen igénybevett szolgáltatásnak megfelelő számlákat küldjön.

Januári dátummal írtuk alá a régóta tervezett együttműködési és a létrás-tetői kutatóház használatba vételéről szóló megállapodást a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságával, a nyitva maradt kérdések egy részéről pedig szóban egyeztettük az álláspontunkat. A szerződés lényeges elemeit a tavalyi évkönyvben már ismertettük. A létrási házban a jövőben megszállni szándékozók számára a legfontosabb, hogy kutatóház használatának szabályozása nem engedi a ház fizetőszálláshelyként való igénybe vételét - az ún. vendégszobában sem. A területen engedéllyel túrázó, kutató barlangászoknak a házban értékeik, ruházatuk elhelyezésére, főzésre, pihenésre lehetőséget tudunk nyújtani, előzetes bejelentkezés után, azonban a különböző, számunkra elérhető szálláskatalógusok fenntartóit értesítettük a ház turistaház/kulcsosház jellegű használatának megszűnéséről. A Létrás környékére barlangászni indulók a ház igénybevételenek módjáról és feltételeiről Kiss Lászlónál érdeklődhetnek.

A januári nyílt napunk előtt az Avasi Gimnáziumban tartottunk egy kötéltechnikai bemutatót. Öt évvel ezelőtt Prieszol Eszterék kértek föl, hogy diákigazgató választáson mutassunk be valami

látványosat. Megtettük, ők akkor meg is nyerték azt a választást (persze nem csak miattunk). Most ugyanilyen alkalomból kértek föl, az egyik diák emlékezett ránk, és szeretne volna, ha az ő programjukban is részt vennénk hasonló bemutatóval. A nyílt nappal ellentétben ezt nem hirdettük meg széles körben, nem akartunk külsősöket, iskolán kívülieket is meghívni, talán az iskola vezetősége sem örült volna ennek. Azonban mivel egy egész iskola látott bennünket, gondoltuk, közvetlenül utána szervezünk egy nyílt napot. Kár lett volna kihagyni, hátha a bemutató láttán kedvet kap ebből az iskolából is egy-két ember. A nyílt nap többi rendezvényéről még pár másik iskolának is küldtünk levélben meghívót.

Október 25., 28-án is tartottunk nyílt napot a szokásos programmal (vetítés és barlangtúrák). Egyik alkalommal sem volt sok érdeklődő.

Mivel helyzetünk a Tudomány és Gazdaság Házában az év elejéig még nem rendeződött, az 50 éves könyv megjelenése után felkerestük a ház új vezetőjét, a tulajdonosok képviselőjében fellépő Szentpéteri Ibolyát, és a házbeli jelenlétünk anyagi ellentételeként, javaslatára, jövőben elvégzendő kültéri (alpin-)munkákat (festést, ablaktisztítást, ... stb.) ajánlottunk. A ház tervezett felújítására tavasszal - amikor is ilyen tevékenységet végezhetünk volna - nem került sor, de késő ősszel a ház klímaközpontja feletti torony (a színes torony) teraszán rozsdátlanítást és korlátfestést végeztünk. A munkákban részt vettek: Kovács Attila, Galán Mihály, Sűrű Péter, Flaskó István. Az elvállalt korlátfestést a hűvösre, ködösre, nedvesre forduló novemberi időjárásban az utolsó pillanatban sikerült csak befejezni.

A januárban meghirdetett barlangász oktatótáborra, amely a dél-németországi Schwab Alb-ban került volna megrendezésre augusztusban több kurzusban (biológia, feltárás, térképezés, mentés, kötéltechnika), Sűrű Péter és Bakos Zsuzsanna jelentkezett. Sajnos a tábor a hazai jelentkezés hiánya miatt végül elmaradt.

Január végén Kovács Attila internet-elérésre és web-hostingra (szerver és tárhely bérletre) pályázott az NCA-nál, Sűrű Péter pedig az egyesület működési költségének a támogatására. Ez utóbbinak a beadása versenyfutás volt az idővel: a feladási határidő előtti napon Sűrű Péter elvitte F. Nagy Zsuzsához, hogy átnézze. Ekkor kiderült, hogy a közhasznúsági jelentést egy kicsit bővíteni kellene, és szükséges hozzá a gazdasági mérleg is. Ehhez azonban csak másnap sikerült megvenni a formanyomtatványt, mivel csak a negyedik boltban volt kapható. Amikor elszaladt vele Oláh Sándorhoz, kiderült, hogy ő még ilyet nem látott. Végül - több-kevesebb sikerrel - kitöltötték, és továbbszaladt vele Kovácsné Révész Ritához, hogy írja alá, de innen már nem sikerült elérni az utolsó nyitva tartó postát, így nem sikerült feladni, bár lehet, hogy egyébként sem lett volna megfelelő a pénzügyi beszámolója.

A web-hosting pályázati anyagát sikerrel elküldtük, de elutasították, forráshiányra hivatkozással.

A január vége, február eleje a "vezetőségi válság" ideje volt. Többen fontolgatták a lemondásukat. Végül Lénárt Emese titkár meg is tette, be is jelentette. Visszavonhatatlanul. Juhász Béla alelnök és Kiss László titkár is bejelentette, de nem visszavonhatatlanul. A helyzetet a közgyűlés mentette meg, ahol gyakorlatilag új vezetőség "született" és a kedélyek megnyugodtak.

Januárban Sűrű Péter éves tervet készített ... ki tudja hány év óta először. (Az utóbbi években nem készültek írásos tervek a következő évre.) Az általános egyesületi tevékenység tervezése

mellett most túratervék készítését, meghirdetését is szorgalmazta. A tervet tett követte, és a honlapon közös munkával (Sűrű Péter a tartalmat "hozta", Kovács Attila a html-kódolást végezte), február elején létrejött a Túraterv oldal: <http://turatorv.mlbe.hu/>.

Február elején megjelent egy társaság a létrási házban: a "gyereküdültető alapítvány házát" keresték. (A létrási pajtáról volt szó!) Már hetek óta keresték. Az alapítványt képviselő illető (hölgy) eredetileg a Mátrába küldte őket, amikor felkínálta eladásra, 80.000 Ft-ért ... (Lásd még: MLBE Évkönyv 2003. - Összefoglalás - beszámoló 2003-ról) Érdekes, hogy néhány éve úgy akarta eladni a pajtát (a gyermekek táboroztatásáért alapítvány állítólag erre felhatalmazott képviselője), hogy az adásvételről kézzel írott elismervényt akart kiállítani. A vételárat kevesebb mint 300 ezerben gondolta, melyet készpénzben neki kellett volna a kezébe adni. Az elismervényről csak annyit mondott "ezt így szoktuk".

A pajta léte, sorsa, célja és tulajdonosa sokáig bizonytalan volt. Időközben kiderült, hogy a pajta építését 1981 körül a BNPI finanszírozta, egy halom számla került elő az irattárukból ...

Közgyűlés, 2006. február 24. Az éves beszámolókból különösebben nincs mit kiemelni: megvoltak. Az előterjesztett módosított alapszabályt elfogadtuk, további módosítás nélkül, bár megállapítottuk, hogy lenne még mit javítani rajta. (Másnapról a honlapon már olvasható volt a módosított szöveg.) A "személyi kérdések" napirendi pont Révész Rita elnöki posztról, Lénárt Emese titkári posztról, Vadász István vezetőségi tagságról való lemondása kapcsán gyakorlatilag új vezetőség választással módosult. A végeredmény: elnök: Juhász Béla, alelnök: Kovács Attila, titkárok: Kiss László, Balla Béla, gazdasági vezető: Molnár Anikó, további vezetőségi tagok: Kovács Zsolt, Sűrű Péter (legaktívabb tagként). Tagfelvétel: Flaskó István (ismét lett ifjúsági tagunk, egyúttal jövőre megvan a legaktívabb ifjúsági tagunk is). Tagkizárás: az ellenőrző és fegyelmi bizottság tavalyi vizsgálata és javaslata alapján megtartott szavazáson Böszörményi Péter tagságát kizárással megszüntettük. Jutalmazások: Lénárt Emese (oklevél, tárgyjutalom = a Mormotában beváltható 15eFt-os vásárlási utalvány, a túravezetői tanfolyam szervezéséért), Sűrű Péter és Juhász Béla (emléklap és tárgyjutalom (mint fent) a Maxi Kupa első helyezéért), Juhász Béla (oklevél (és tárgyjutalom) a Lánér Kupa elnyeréséért). Ezen kívül elfogyott kb. 50 (vagy több) 50 éves évkönyv (sokan megkapták a tiszteletpéldányukat, sokan megkapták amit rendeltek, és sokan vásároltak a helyszínen).

Három, korábban általunk már kutatott barlangra kértünk ismét kutatási engedélyt: a Picolucára, a Bíbor- és a Bronzika-barlangra. A kérelmet feltáró kutatásra nyújtottuk be, hasonlóan, mint az eddig még nem kutatott Rókafarmi-víznyelőre is.

Az egyesület katasztrófális állapotú könyvelésének javítását bár Oláh Sándor elkezdte, de a hatalmas mennyiségű anyag, családi és munkahelyi elfoglaltsága és szakmai problémák miatt az egyesület történetében először hivatásos könyvelőre bíztuk a feladatot végül. Az új könyvelőnket már korábban is ismertük, könyvelési, számlaadási, pénzkezelési kérdésekben néhányszor már eddig is kikértük a tanácsát. Pokorni Csillának hívják, hivatásszerűen könyvelőként dolgozik. A 2005. és 2006. év könyvelését 5000 Ft/hó áron vállalta, a 2000-2004 közötti időszakot visszamenőleg szívességből tette rendbe. (Rendbe tenni való pedig bőven akadt: pl. védőitalként elkönyvelt sör, szabálytalanul elszámolt különböző üzemanyagok számlái, .. stb.)

Február 11-én szép, változóan felhős-napos időben, nagy hóban, remek túrát tettünk a Szlovák Turistaparadicsom (Slovensky Raj) Velky Sokol völgyében. Hrabusicén aludtunk egy magánszálláson, ahol az emeleti hálófülkében szaunázni lehetett, a földszinten viszont fagyott.

Február 13-án jött ki a nyomdából a sokak által várt, 1999 óta készülő "nagy mű", az egyesület 50 éves történetét feldolgozó összefoglaló kiadvány, az "*50 év barlangkutatás*". Az eredetileg a 2002-es 50 éves találkozóra kiadni tervezett könyv a feldolgozandó anyag mennyisége, a kiadáshoz szükséges pénz hiánya, a nyomdai kivitel előállítási problémái és más szervezési nehézségek miatt csak most jelenhetett meg. A B/5 formátumú 366 oldalas könyvet 230 kép vagy ábra illusztrálja. Főbb fejezetei a Történeti rész, Taglista, Barlangos esküvők, Korszakok és vezetők, Firmatanács, Házirend, Alapszabály, Tiszteletbeli tagok, Marcel Loubens Kupa, Lánér Olivér Kupa, Maxi Kupa, Feltárások, Térképjegyzék és Irodalomjegyzék. A szerzők és közreműködők tiszteletplédmányai, valamint az előre megrendelt könyvek szétszórása után a kiértékelések hatására rövid idő alatt kb. 300 példány fogyott el belőle. A könyvet a 2000 Ft-os önköltségi árán árusítottuk, illetve az egyesület tagjai (mivel pályázati úton támogatást kaptunk az előállításához, amely a költségek kb. felét fedezte) kedvezményes 1000 Ft-ért juthattak hozzá.

A könyvet Kovács Attila, a szerkesztői munkaközösség nevében benyújtotta egyéni kategóriában a Cholnoky Jenő Karszt- és Barlangkutatási Pályázatra. A könyv, kategóriájában (megosztott) II. helyezést ért el, amellyel 100.000 Ft pénzdíjazás is járt. Novemberben a Barlangkutatók Szakmai Találkozóján Szegeden a következő értékelés hangzott el az elért helyezés indoklásaként: "*A miskolci barlangkutatók láthatólag hagyományt teremtenek azzal, hogy egy-egy jeles évforduló kapcsán az addigi tevékenységüket reprezentatív, nyomdai úton sokszorosított kiadványok formájában foglalják össze. A Kovács Attila szerkesztésében megjelent tárgyi pályamunka - számos még nem publikált dokumentumot és fotót közreadva - a régmúlt vonatkozásában is képes újat nyújtani, sőt az eljövendő nemzedéknek is példát mutat arról, hogy a barlangok szeretete milyen emberi kapcsolatokat formált hazánk egyik legjelentősebb karsztterületén, a Bükk-fennsíkon. Olyan mindenre kiterjedő kordokumentum, amely méltó emléket állít a magyar barlangkutatás aranykorának.*"

A Cholnoky pályázatra az 50 éves könyvön kívül két tagunk is eredményes pályamunkát nyújtott be az egyéni kategóriában. Sűrű Péter a *Barlangi szifontavak vízszintváltozásainak vizsgálata* c. TDK dolgozatával (60.000 Ft pénzdíjazással járó) megosztott III. helyezést ért el, Barati Judit pedig a *Téli denevérmegfigyelések a Bükk három barlangjában* c. tanulmányáért 40.000 Ft-os pénzdíjazást kapott.

Az 50 éves könyv megjelenését követően sikerült hozzájutni a Miskolci (később Borsodi) Rádió barlangokról és természetvédelemről szóló riportösszeállításához, amelynek felvesztető riportja a Hevesi Attila által talált Kajla-zsomboly első (felfedező) bejárásán készült, az egyesület több tagjának szereplésével (Erdei Péter, Hevesi Attila, Ónodi László, Papp László, Szeremley Szabolcs, Vincze Ferenc). A Tolnai Attila által 1980-ban készített riportról a másolatot Nagy Korsa Judittól a rádió (mai nevén Régió Rádió, sőt legújabbán MR6)) riportertől kaptuk.

Március 14-én, a Neumann Napok rendezvényei részeként Kovács Attila *Bükk-i karsztvizek és barlangok* címmel tartott diavetítéses előadást az egeri Neumann János Középiskolában, az ott tanító Horváth Ibolya meghívására.

Márciusban bejelentkeztünk a <http://www.palyazatlesen.hu/> internetes oldalon a Civil Adattárba. Hónapokkal később alig sikerült kilépni. Ez nem az az oldal, amit a neve sugall. Nem valamiféle pályázatfigyelő, hanem inkább pályázati oldal, amelyik ügyfélként elsősorban a fizetőképes civil szervezetekre számít ... (Másképpen: nem segíteni akar, hanem a pénzünkre pályázik.)

Március 15-19. között tartottuk meg tavaszi táborunkat. Az "igazán tavaszias" időjárás és a "kellemes" körülmények ellenére sokan érezték kihívást egy kis munkában Létráson. A tábor alatt volt Snoopy bontás, poligonozás, oldalnézet rajzolás a Vizesben, kötélcsere a Visszhang-teremben, felszerelésmentés a Jáspisból, bejáró túrák, gyomor- és szűkületpróba. Bár nyolcnál többen nem voltunk, elég termékeny öt nap volt. Hiszen: "*Nem sokaság, hanem lelkes barlangász tesz csuda dolgokat.*"¹

Március 18-án tartottuk meg a még tavaly szeptemberben elkezdett túravezetői tanfolyam vizsgájának elméleti részét. Ezen 18 fő jelent meg. A jelenlevő 4 vizsgabizottsági tag (Lénárt László, Börcsök Péter, Ferenczy Gergely, Nyerges Attila) véleménye szerint a vizsgán egyértelműen jól felkészült társaság vett részt. Ez a vizsga 13 ember számára jó, megfelelő eredménnyel zárult. Mindössze öten voltak, akiknek a technikai vizsgán a szóbelinél jobb teljesítményt kellett mutatni, hogy a vizsgájuk végeredménye megfelelő legyen. (Ez az öt ember nem bukott meg, csak határhelyzetben volt, és a gyakorlaton mutatott teljesítményeik alapján kívánt a vizsgabizottság véglegesen dönteni. Várhatóan ez nem lehetett komolyabb probléma, mivel elsősorban jó gyakorlati felkészültségű emberekről volt szó, akik talán egy kicsit kevesebbet tanultak az elméleti vizsgára, vagy nehezebb tételt húztak.)

A gyakorlati (technikai) vizsgára április első hétfőjén (ápr. 1-2.) került sor Létrás-tető központtal. Innen a Láner- vagy a Fekete-barlangba mentek a vizsgázók, valamint egy külső helyszínen, a Fehér-kő sziklafalán is bizonyítaniuk kellett. A vizsgáztatók Börcsök Péter, Bajna Bálint, Gáspár Vera, Szabó Lénárd, Kunisch Péter, Kovács Attila és Horn István voltak. Az egészségügyi okból távolmaradt File Ferencen kívül minden tanfolyamos megjelent a vizsgán. Hatan "csont nélkül" átmentek, volt három pótvizsgás, és további hat fő kétnapos kiegészítő gyakorlati oktatás után kaphatta meg a bizonyítványt. Az elmaradt vizsgára, a kiegészítő oktatásra és a pótvizsgára az Alsó-hegyen, az MKBT központi Technikai 2-es tanfolyamának keretén belül került sor, ahol végül minden feltételeken megfelelt vizsgázó megkapta a "túravezető" minősítést. Akik ezentúl hazai barlangokban hivatalosan is önálló túravezetésre jogosultak: Balla Béla, File Ferenc, Galán Mihály, Gedeon Boglárka, Juhász Béla, Kiss László, Krajnyák Erika, Molnár Anikó, Oláh Sándor, Oláh Tamás, Ónodi László, Papp László, Pásztori Zsolt, Sűrű Péter, Szabó Levente, Szolodun Gyula, Tóth Zoltán. Néhányan tervezik a tanfolyam folytatásaként a kutatásvezetői jogosítvány megszerzését is. Két főt - Juhász Bélát és Ónodi Lászlót - ezen kívül a központi tanfolyamra segédoktatónak is meghívták (tekintettel oktatói ambícióikra).

Március 23-án volt a Magyar Hidrológiai Társaság Borsodi Területi Szervezete Víz Világnapi ünnepe Kazincbarcikán. Az ide beadott pályamunkájáért Sűrű Péter mester dicséretet és könyvjutalmakkal súlyosbított különdíjat kapott a barlangi méréseiért. (A pályamunka a *Barlangi szifontavak vízszintváltozásainak vizsgálata* c. TDK dolgozata volt)

---

¹ Az eredeti idézet: "Nem sokaság, hanem lélek s szabad nép tesz csuda dolgokat." (Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz. 1807)

Március végén jelenthettük, hogy a Jáspis-barlangban a HBM-terem bejáratának kiszalagozása megtörtént. Évek óta húzódó feladat ez, hasonlóan a Heliktites-terem képződményes részének lehatárolásához. Bár a Heliktites-teremben a megoldás nem tekinthető sem kielégítőnek, sem elkészültnek, azonban a most szerzett tapasztalatok alapján a következő túrán már valószínűleg sikerül megoldani a járóútvonal megfelelő kijelölését.

Két darabot adtunk a Rákóczi Könyvtárnak az 50 éves jubileumi évkönyvünkből, hogy ebből a helytörténetileg jelentős kiadványból a helyi könyvtár is rendelkezzen saját példánnyal. Az adományozást a könyvtár áprilisban levélben köszönte meg.

Április 19-én Galán Mihály kiásta a Soltész-kerti-mésztufabarlang "elveszett" bejáratát. BNPI megbízásból, Batori Károly "útmutatása" alapján. A bejárat helyét ugyanis közelítőleg ismertük már, a Lilla panzió táblája mögött kellett lennie, Karesz azonban télen leszúrt egy botot ott, ahol legjobban elolvadt a hó. Már az első adag föld elszállításakor meglett az egykori bejárat vas aknafedele. Kb. 60 cm mélyen volt. A második adagnál már ki is nyílt. A porrá rozsdásodott zár semmit nem tartott már. Az alatta kanyargó lépcső egy rohanó patakka elárasztott, mésztufába vájt mesterséges folyosóba vezetett. A bejárat megnyílása utáni első bejárók Galán Mihály és Kovács Attila voltak. Lefelé növekvő mélységű, tóvá szélesedő víz állta el az utat, felfelé még a fenéken heverő acélbetétes gumicsöveken lépdelve is csizmát ellepő vízmélységgel száguldott szembe a patak vize. Pár fotó után ezért a bejárást a forrás elapadása utánra halasztották. A továbbiakban a barlang a megbízásnak megfelelően a bejáratkörnyéki jelenlegi térszínnek megfelelő beton lezárást és új aknafedelelet kapott.

Idén (is) részt vettünk a Zöld Akció Egyesület hívására a Föld napja (április 22.) eseményeiben. A helyszín a miskolci Technika Háza és környéke volt. Elég látványos és nagyon népszerű kötélpályát építettünk, rengeteg gyerkőcot húzgáltunk rajta. Az érdeklődők zöme a 10-13 éves korosztályból került ki, jó lenne őket is lekötő programokat szervezni, a korábbi "kis barlangászok baráti köré"-hez hasonlóan. Próbáltunk a többi résztvevő egyesület példájára mi is standot állítani, bár ez nem sikerült a legjobban. Raktunk ki az asztalunkra fotókat, sok-sok termékprospektust, csomókat, na meg 50 éves jubileumi évkönyvet, amiből egy el is tűnt. Az Oláh Sándor által reggel rajzolt karikatúra (plakát) is használhatatlan lett a rendezvény végére. Résztvevők: Balla Béla, Bakos Zsuzsanna, Flaskó István, Mogyorósi József, Sűrű Péter.

Májusban tudtuk meg, hogy a Miskolc város által 1995-ben alapított Herman Ottó Tudományos Díjat az idén dr. Petneki Áron művelődéstörténész kapta meg. A dolog minket annyiban érint, hogy a díjra dr. Gyurkó Péter is jelölt volt, az egyesület ajánlása a Függelékben olvasható. (Tájékoztatásul, a díjat eddig kapta: 2005. - dr. Lovász Emese régész; 2004. - dr. Gyulai Iván tanár, ökológus; 2003. - Hoitsy György agrármérnök; 2002. - dr. Veres László történész-múzeumigazgató; 2001. - dr. Kárpáti László muzeológus; 2000. - dr. Ringer Árpád régész; 1999. - dr. Fügedi Márta egyetemi docens, muzeológus; 1998. - Szakáll Sándor ásványtárvezető; 1997. - dr. Kabdebó Lóránt egyetemi tanár; 1996. - dr. Viga Gyula múzeumi igazgatóhelyettes; 1995. - dr. Páczelt István egyetemi tanár.)

Május 2-án elkezdődött az egykori Lenin Kohászati Művek egykori I-es irodaházában a Műszakváltás c. rendezvénysorozat, mely keretében május 5-én volt a Zöld udvar c. program. A

szórólapokat és plakátokat az Ökológiai Intézet készítette és adta, s született egy honlap (www.ero-mu.com), rajta a programmal és sok egyébvel, érdemes megnézni. A lehetőségeinkhez mérten népszerűsítettük a rendezvénysorozatot, és az épület előtt egy kötélpályát is építettünk a látvány fokozására. Azonban a Műszakváltás "zöld" napján összesen két látogató volt a kötélpályánknál. A többi rendezvényhez is a kötélpályát kezelő Sűrű Péter, Flaskó István és Bakos Zsuzsa adta a "tömeget" a kikerkező sajtófotósoknak ...

Májusban megkeresett a Karszt és Barlang Alapítvány, hogy mivel nem számoltunk be a tavalyi pénzfelhasználásról, az idei pályázatunkat (Barati Judit denevérvizsgálataihoz szükséges műszerek beszerzésének támogatása) elutasították, és két évre ki lettünk zárva a pályázásból ...

Az információ azért volt meglepő, mert úgy tudtuk, a kért 30.000 Ft-ot (bár megítélték, de) nem kaptuk meg. Erről tájékoztattuk az alapítványt is, és ők is és mi is nyomozni kezdtünk, hol a pénz. Az alapítvány úgy tudta, hogy a pénzt átutalták, és feltételezték, hogy meg is kaptuk a pénzt, ezért akarta a kuratórium a többi pályázónak rajtunk keresztül bemutatni (példát statuálni), hogy le kell adni a támogatott tevékenységről a beszámolót, mert különben további támogatást az adott szervezet nem kaphat. Végül kiderült, a pénz valóban megérkezett a számlánkra, csak nem július 8-ig mint ígérték, amikorra vártuk. Közben a pályázott feladatot saját erőből megcsináltuk, a beszámolót előkészítettük, hogy ha megjön a pénz, elküldjük. A pénz szeptember 23-án jött meg, de az egészet már el is felejtettük, nem számítottunk rá, és elsiklottunk felette.

Sokat azonban az idei pályázatért már nem lehetett tenni, mivel a kuratóriumi ülés megvolt, és minket kizárva, a 2006-ban kiosztható pénzt már szétosztották. Borzsák Sárival végül abban egyeztünk meg, hogy utólag leadjuk a jelentést a táborról (amire kértük a támogatást), és jövőre ismét pályázhatunk.

Május 19-21. között 15-en Pászter Pista meghívására Szlovákiában túráztunk. Eredetileg a tiszolci barlangászok által kutatott Michnová-barlangba készültünk, végül azonban a Teplicében jártunk, majd utána a Murányi-fennsíkon, a várban. A szállás Szilistyén volt. A programot egy kellemetlen baleset is "színesítette" (Riskó Ági autójának hűtője összetört egy figyelmetlen koccanásban).

A Michnová bejárására novemberi látogatásunkkor került sor, amikor az új barlangjukat, a Michnová 2. számút is megnézhattük, legalábbis egy részét (benézhattunk a 70-es aknába), kedvcsinálónak.

Június 3. Karsztárvíz a Bükkben. Ilyen mértékű 30 éve nem volt itt. Az áradást és nyomait több tagunk is megörökítette barlangban és felszínen egyaránt. Néhány megfigyelésünket részletesebben is közöljük.

Június 15-én megrendeltünk az intereurope.hu-nál egy tárhelyet az MLBE-honlapnak, miután már harmadik napja elérhetetlen volt a planetresources.net FTP-je, a lejárt domain miatt. Colos már fél évvel ezelőtt pedzegette, hogy szolgáltatót akar váltani, nem akarunk-e mi is ... Úgyhogy nagyon megköszöntük az eddigi támogatását, és a www.interneteurope.hu oldalon a HUMedium_csomagnak nevezett tárhelyre költözünk. Jellemzői: 1500 MByte web és 300 MB e-mail tárhely, 100 db e-mail cím, 9.900 Ft + ÁFA/év. Egy darabig elég lesz. A honlap ma kb. 70 MB, a fotóalbum (ami most az extra.hu-n van) kb. 500 MB. Ezek mellett akár minden tagnak saját honlaphelyet és saját emilcímet tudunk adni ...

Júniusban találtunk egy klubhelyiséget! A volt Medicor épületével szemközt, az út túlsó oldalán, az egykori Alkotó Ifjúság forfa épület romjaira épült új bérház és az Ifjúsági Ház közötti szürkés (piszkosfehér) épület, amely sokáig különböző cégek irodáinak adott helyet, most iskola lesz. (S.P.I.C., Győri kapu 23.) Ónodi László dolgozott itt (az épületet festették), és információi alapján az igazgató jóvoltából megkaptuk a pincében levő egykori KISZ-klubot. Kb. 50 négyzetméter, parkettás, lambériás, mosdóval, radiátorfűtéssel. Az épületből is, és kívülről is van bejárata. Hátról az udvarban autóval is lehet parkolni, a Bársony János utca felől megközelíthetően. Egy kis felújításra szükség lesz (padlócsiszolás, festés), különben használható. Ingyen a miénk! Bőven elfér ott mindhárom barlangos szervezetünk (MLBE, BMÉE, BÉMA). Bútor nincs, de állítólag olcsón lehet kiszuperált, de jó állapotú banki bútorokat kapni valahol a Gömői pu. környékén. Amint "beköltözhetünk", majd kell egy kis pénz (10-20eFt), meg egy kis munka ...

Sem pénzünk, sem cserepünk nincs a létrási tetőfelújításra, megint csak "tűzoltással" próbálkoztunk. Június végén Mogyorósi József és Sűrű Péter kicserélt jó pár szétfagyott cserepet a tetőn, használt cserepekre.

Július elsején ismét (talán utoljára? már tavaly is elmaradt!) 22 résztvevővel besegítettünk a Borsodi Sörgyár "Night Fever" nevű éjszakai futóversenyén. A helyszín a Miskolci Egyetem körcsarnoka és környéke volt.

Július elején a BNPI megbízásából elvégeztük a Borókás 4. sz. víznyelőbarlang térképezését előkészítő járattagítási munkákat (Bátori Károly, Hegedűs Norbert, Sűrű Péter, Balla Béla).

Úgy tudtuk, hogy "*Ha nyár, akkor táborozás: a természettel ismerkedtek a miskolci gyerekek*" címmel jelent meg egy rövid cikk az F. Nagy Zsuzsanna által szervezett szokásos nyári gyerektáborunkról a Pécsinapilap.hu internetes oldalon. Valójában a cikk ezen a honlapon nem található meg, hanem a "Zöld infolánc" (<http://www.zoldinfoanc.hu/>) oldalon jelent meg július végén. Mint a tizenegyedik alkalommal megrendezett gyerektáborunkról szóló rövid beszámolót, az évkönyv mellékleteként közöljük.

A nyári kutatótáborunkat július 21. (péntek) és augusztus 6. (vasárnap) között tartottuk. A hetvenes évek kisebb feltárásaihoz kapcsolódva jelentős méretű új részek felfedezése és újrafelfedezése történt meg a Vizesben, a Kőcsapda, Gomblyuk, Méhkas, Visszhang-terem közötti részeken. Az új részekbe való bejutást a Visszhang-terembe vezető szifon járhatóvá tétele (a Bogsán Ákos vezette változatos összetételű társaság több mint egyéves munkája), és egy Méhkas környéki átjáró átbonthatása (Kiss Péter félórás munkája) tette lehetővé. (Cseppkőkérges kövek voltak valószínűleg erre nem volt nyitott a barlang az utóbbi néhány száz évben.) Az új és újrafelfedezett részek további feltárása Sűrű Péter, Bogsán Ákos, Balla Béla, Kovács Zsolt és Galán Mihály nevéhez fűződik. A járatok felmérését elkezdtük, és film is készült a megismert új részekről.

A tábor során a Balekina-barlang szifonjainak bontásos feltárása elmaradt a kevés számú jelentkező miatt. Lelkes fiatalok és az idősebb korosztály néhány képviselője megbontotta azonban a hetvenes években már kutatott Cubákos 2. sz. barlang azóta beomlott és feltöltődött aknáját. Megtalálták az elődök eltemetődött ácsolatát, és elérték a szálkövet is. Az elért mélységben a járat jól követhető, további ácsolást nem igényel. A bontást folytatni kívánjuk, a kutatásra engedély fogunk kérni (azonban észlelt huzat nincs - valójában eléggé széndioxidos).

A tábor záró eseményei között volt a már hagyományos, mindig nagy izgalommal várt és nagy érdeklődés mellett zajló Maxi Kupa barlangi/felszíni gyorsasági verseny is. Az idei győztes a Kiss Péter - Sűrű Péter páros lett 12' 35"-es eredménnyel. Az esti tábortűznél átadtuk a legaktívabb tagnak járó Láner Kupát is, melyet most Sűrű Péternek szavaztunk meg.

A Sebes-barlang kis ürege az alsó-sebesi (Huba-)források feletti meredek hegyoldal ívesen lefelé tartó repedésének egyik tágulata. A Sebes-barlang fölött a hegyoldalon a repedés már nem látszik, azonban a vonalának meghosszabbításában pár méterrel feljebb télen gyorsabban olvadt el a hó. Ezt a helyet áprilisban Kiss János megbontotta, és gyakorlatilag mindössze a felszíni humusz és kevés kőtörmelék réteg eltávolításával párméternyi üregbe jutott. Ebből később, augusztus 22. és 30. között sikerült bejutnia a Sebesvízi-Keleti-forrásbarlang mögötti eróziós patakos ágba. A feltárás első néhány napja alatt kb. 160 m hosszúságú, 19 m mélységű barlangot talált, amelynek érintetlen járatairól számos digitális fényképet is készített. A terület földtani adottságai miatt várható nagyobb barlang feltárása reményében kutatási engedélyt kértünk az objektumra, és több feltáró akciót (bontás, járattágítás, szivattyúzás) szerveztünk.

Augusztus 7-12. Gyúró Lehel biztatására Sűrű Péter és Bakos Zsuzsanna a Nagyváradi "Z"-csoport barlangkutató táborán vett részt Pádison. Lehel elfoglaltsága miatt csak 20 órás vonatos, Dacia-, mikrobusz-, teherautó-stoppos és gyalogos úttal sikerült eljutniuk a táborhelyre, ahol jó kapcsolatot sikerült kialakítani a csapattal. Azóta is rendszeresen részt veszünk kisebb-nagyobb akcióikban.

Augusztus 18-27. között az egykori TDK-sok is megtartották kutatótáborukat az egyesület égiske alatt. A Veterán-barlangot bontották (az egykori Fenyvesréti 3. sz. víznyelőt nevezték át erre), de sajnos nem olyan eredménnyel, amire számítottak. Kb. 6 m³ anyag kitermelése után lett egy 20 m mély lyuk, de a helyzet nem teljesen reménytelen. Kicsérélték az ácsolatot is. A részletes adatokat a jelentésben lehet olvasni. Jövőre folytatás!

Szeptemberben Sűrű Péter leadta a Zempléni-hegység kis barlangjainak felkeresésével, felmérésével, térképezésével kapcsolatos anyagát. A munkát külső megbízásra vállalta el az egyesület, a témafelelőse Sűrű Péter volt.

Szeptemberben Lénárt Emese hozzákezdett a kutatásvezető tanfolyamunk szervezéséhez. A hónap végére elkészült a tervezet: novemberi kezdéssel kéthetente megtartott 7 elméleti és 6 gyakorlati hétvége. A leadandó anyag mennyisége miatt így az elméleti órák száma 60, a gyakorlati órák száma pedig 100 (ami több, mint az előírt). A tanfolyam díja 30.000 Ft volt várható. A tanfolyamot később, október elején az egyik vezetőségi ülésen a résztvevők és szervezők közötti sikertelen időpont-egyeztetés miatt elhalasztottuk februárra vagy szeptemberre vagy nem tudjuk mikorra ...

Szeptemberben 44.000 Ft-ért vásároltunk két hordó (200 kg) karbidot. Hegedűs Norbert érdemi segítsége mellett Bátorfi Károly autóján jutott el Törökszentmiklósról Miskolcra (pontosabban Lillafüredre), mert a hivatalosan is szállítványozással foglalkozó vállalkozók engedély és útvonalengedély híján nem vállalták a veszélyes anyagnak nyilvánított karbid szállítását. Kis tételben, 222 Ft/kg áron kínáltuk, illetve egyszerűsítés miatt 4,5 kg-ot adtunk 1000 Ft-ért. Csomagolóanyagról vagy tárolóeszközről mindenkinek magának kellett gondoskodni.

Összesen négy hordóval rendeltünk, csak a másik két hordó már nem fért be Karesz személyautójába.

Szeptemberben elkészült egy fatároló Létráson. Fa oszlopokon, cseréptetővel ellátva, nyitott kivitelben, ahogy azt az év elején aláírt ház-szerződés egyik megengedő fejezete tartalmazta. Azonban gondolkodunk a zárhatóság valamilyen formáján, hogy nehogy lába keljen a begyűjtött téli tüzelőnknek.

Szeptember végén az egyik csoportgyűlésen Ferenczy Gergely a Cubákos 2. sz. barlang fiatal kutatóinak (illetve a jelen levő érdeklődőnek) tartott egy előadást a barlangok kutatóaknáinak ácsolási technikájáról. Később (október 14-én) szemléltető gyakorlati oktatáson ("*sáros gödrök ácsolása témájú hangulatos körsétán*") is bemutatta az előadáson elhangzottakat, elmagyarázta az ácsolatok készítésének fogásait, illetve a felhasználható faanyagok beszerzésének lehetőségeit. A gyakorlati bemutatón a barlang feltárásában leginkább érdekelt Flaskó István és Sűrű Péter vett részt.

Szeptember 23-án kellemetlen közjátékként két vendégcsoport között kellett volna igazságot szolgáltatnunk, mert állításuk szerint mindketten ugyanarra a napra vették ki a vendégszobát. Az ügyben sem a helyszínen nem sikerült igazságot tenni (valójában nem is nagyon akartunk), sem később nem sikerült kideríteni, vajon ki is hibázott. Valószínűleg mi is és a vendégek is.

A szeptember 23-án megtartott Lakatos Kupán a Gedeon Boglárka, Kiss Péter, Sűrű Péter csapat 569 ponttal nyolcadik lett a "pedálos", és első a "szerencselovag" kategóriában, nyerve ezzel egy rekesz sört. Egyesületünket rajtuk kívül Gyúró Lehel képviselte, aki Fenyvesi Anikóval és Ferenczi Krisztiánnal közös csapattal, 188 ponttal, tizennyolcadik helyen végzett a "pedálos" kategóriában. (<http://fchris82.extra.hu/20060923lakatos/index.html>)

Szeptember végén Sűrű Péter és Flaskó István felelevenítve az évtizedes elképzeléseket, fényképes tagsági kártya terveit készítette el. A tervezést minták előállítására, próbanyomat elkészítése nem követte.

Szeptember és október folyamán Szent Tamás kérésére Kovács Attila elkészítette a Természettudományi Közlöny 1908. októberi számának digitális változatát HTML-formátumban. A Szent Tamás által beszkenelt fotók és szövegfelismerővel digitalizált szöveg, valamint a folyóirat eredeti példánya alapján egy MEK-változat, vagyis a Magyar Elektronikus Könyvtár számára szánt, az ajánlásaiknak megfelelő változat készült. A kiadvány jelentősége volt, hogy ebben a számban jelent meg Herman Ottó "*A borsodi Bükk ősembere*" című cikke, amelyben összefoglalta a magyarországi ősemberleletek elfogadása kapcsán 15 éven keresztül vívott győzelmes harcát, melyben neves hazai és külföldi ellenzők egyaránt voltak. A szépen és bőségesen illusztrált írás Herman Ottó kellemes, olvasmányos stílusában bemutatja a magyar tudományos ősember- és barlangkutatás kezdeteit. Erősen ajánlott olvasmánya kell legyen mindenkinek, aki a Bükkben barlangkutatással foglalkozik.

A digitális kivitel több formában is elkészült. A MEK-változatot megkapta a Magyar Elektronikus Könyvtár (érdekes módon igazából nem örültek neki), egy rövidített változat pedig, amely JavaScript betétek alkalmazásával valamivel kényelmesebben olvasható, de nem tartalmaz mást csak Herman Ottó cikkét, felkerült az egyesületi honlapra. (*A Schwarzlose-féle géppuska, A*

csirkék emlékezőtehetségéről és a többi érdekes, de nem igazán barlangos témájú cikkek ebből a változatból kimaradtak.)

Szeptemberben kaptunk egy ajánlatot egy támogatott képzési kurzusra. Az írásbeli felhívás "*civil szervezetek munkatársai részére központi költségvetésből finanszírozott képzési programokon való részvétel*"-t hirdetett. Az NBS Üzleti Iskola által biztosított képzés célja a vezetési ismeretek oktatása volt. A kiadott tájékoztató szerint: "*a korszerű menedzsment ismeretek átadása nonprofit szervezetek vezető funkcionáriusai, projektirányítói, szervezési feladatokkal megbízott munkatársai, aktivistái részére. Ennek keretében a résztvevők ismereteket szereznek alapvető jogi, pénzügyi, számviteli, gazdálkodási, vezetéselméleti, HR, nonprofit PR, stratégiai tervezés témakörökben. Fel tudják mérni a szervezetben bekövetkező változások hatásait, képessé válnak ezek kezelésére. Képesek lesznek hatékonyan tárgyalni, lobbitevékenység folytatni szervezetük érdekében*". Az oktatási napok pénteken és szombaton voltak a Miskolci Egyetemen, összesen 22 alkalommal (176 óra időtartamban). A egyesület részéről Kovács Attila vett részt rajta. A vizsgával záruló és az elvégzésről szóló tanúsítványt adó képzés december elején kezdődött, és bőven átnyúlt a következő évre.

Október elején Kovács Zsolt leadta CD-n a Lilla-barlang felmérésével kapcsolatos anyagot az egyesületi adattár számára. (Jelentés a térképezésről, poligon-menet, eredeti rajzok és kész térkép.)

Október 20-23. között Zih József meghívására Sűrű Péter részt vett a dr. Lénárt László által felajánlott vízszintmérő műszer cseréjén a pádisi Valea Rea-barlangban és segédkezett a barlang térképezésében.

Október végén elkezdtek a Bronzika-barlang fixpontos térképezését. Erre novemberben megbízási szerződést is aláírtunk.

November 1-5. Sűrű Péter a pádisi V5-zsombolyban filmforgatásban és kürtömászásban vett részt.

Novemberben aláírtunk egy szerződést, mely szerint alvállalkozóként mi végeztük volna el az Óhutai-patak vízfestését, ami a júniusi miskolci (sok megbetegedést okozó) vízfertőzés okának (forrásának) kiderítését célozta volna. A festés a szárazság miatti vízhiány miatt egyre későbbre tolódott, 2006-ban nem is került rá sor.

A Sebes-barlang bejáratának ácsolattal való megerősítését is megbízási szerződéses munkában végeztük el novemberben.

Novemberben megérkezett a bankszámlánkra a személyi jövedelemadó egy százalékából az egyesület számára rendelt összeg, amely ebben az évben 396.738 Ft-ot tett ki.

November 10-12-én került megrendezésre Szegeden a Barlangkutatók Szakmai Találkozója, melyen néhány fővel (Barati Judit, Kovács Attila, Kovács Zsolt, Mogyorósi József, dr. Riskó Ágnes, Sűrű Péter) vettünk részt. Előadást Kovács Zsolt (a Szepesi-barlang térképezéséről) és Barati Judit (a denevérszámlálás tapasztalatairól) tartott. Mindkét előadást erős érdeklődés kísérte, és mindkettő szép tetszésnyilvánítást kapott. Ezen a találkozón hirdették ki a Cholnoky-pályázat

eredményeit is. (Díjat - mint fent már említettük - Barati Judit, Kovács Attila és Sűrű Péter kapott.)

Novemberben a Troglonauta Barlangkutató Egyesülettől (Ézsiás Györgytől) kaptunk (Sűrű Péter kapott) tizenkét darab rozsdamentes nittfület.

November 14-18. között az ungvári "Lynx" barlangkutató csoportot fogadtuk Létráson. A csoportot a kijevei Robert Vargovits vezetete, aki az Ukrán Tudományos Akadémia Schmalhausen Zoológiai Intézetének munkatársa. Talán ennek megfelelően az egész csoport érdeklődése meglehetősen barlangi élővilág központú volt, bár az előzetes levelük szerint a társaság tulajdonképpen tájékozódási futókból áll. Sok volt a fiatal, általános iskolás korú gyerek is a csoportban. A Vizesbe és a Szepesibe vittük el őket, és felszínen is túráztak. A túrákat Gyúró Lehel, Kiss László, Krajnyák Erika, Molnár Anikó és Oláh Tamás vezette.

Lénárt Emese nagy lendülettel látott neki a november végi kezdéssel tervezett kutatásvezetői tanfolyamunk szervezésének, azonban a szinte teljesen kész tervezet ellenére az egyesület vezetősége, a szervezők és az oktatók közötti sikertelen egyeztetések miatt a tanfolyam végül elmaradt.

Decemberben az Interneten használt egyesületi domain-nevünk (mlbe.hu) érvényességét meghosszabbítottuk négy évre.

Flaskó István és Sűrű Péter decemberben megpróbált előrejutni a Vizes Patakos-ágának szifonjaiban, melyek évtizedek óta vissza vannak töltödvé törmelékekkel, és pár éve kétoldról "támadva" próbáltunk rajtuk átjutni, sikertelenül. Slíz György és társai segítségével az Alsó-labir felől kb. 5 m bontással eljutottak az első szifon mélypontjáig, de a többiekkel (akik eredetileg túrázni indultak a barlangba) legfeljebb 3 óra bontásban egyeztek meg, így nem folytatták a munkát, mivel látszott, hogy a felfelé menő ágat is legalább ugyanolyan hosszban kellene tágítani. Egy újabb száraz időszakban érdemes lenne vele foglalkozni, mivel még 4-5 óra bontással valószínűleg átjárhatóvá és térképezhetővé válna ez a barlangrés. Az ekkor épített depóhely kőfala a vendégek munkája.

Nagy felháborodást váltott ki decemberben az egészségügyi reform kapcsán megjelent terv, amely a barlangászatot extrém sportnak minősítette és ezzel a barlangban történt balesetek elszennvedőit a társadalombiztosítás támogatóitai közül kivette. Komlóssy Attila nyomban tollat is ragadott, hogy levélben tiltakozzon a barlangi mentők érdekében a miniszternél. Országosan több tiltakozó akció indult, petíció is készült, amihez az egyesület aktív és volt tagjai közül kb. húszan csatlakoztunk az Interneten, illetve az MKBT is levélben fordult a miniszterhez - végül azonban eredménytelenül, mert érveinket figyelmen kívül hagyva a tervezetből később érvényes jogszabály lett.

"*Barátok Bükk Barlangok*" címmel jelent meg dr. Gyurkó Péter könyve. A december 4-én a Városszépítő Egyesület házában (a Kós-házban) megtartott bemutatón szép számmal jelentek meg érdeklődők. A verseket és prózákat is tartalmazó, többnyire szomorkás hangulatú könyv első alkotása 1998-ban, Vincze Ferenc alias Maxi halála után, a régi barát búcsúztatására született. Később sorra követték a továbbiak, melyek vagy a régen eltávozott barlangásztársak emlékét

idézik fel, vagy a kutatótáborok, barlangászélet hangulatát próbálják szavakba önteni, vagy a bükki táj, bükki emberek világába engednek bepillantást. A kötetet a Bíbor Kiadó által jelentette meg, megvásárolható a szerzőnél.

December 8-10. között ünnepelte a zsiganyi Bobry barlangászklub a fennállásának 40 éves évfordulóját. A lengyelországi találkozón csak Erdei Péter egykori tagunk vett részt. Emlékkönyvet cseréltünk, a dedikált 50 éves jubileumi évkönyvünkért cserébe a saját 40 éves kiadványukból küldtek egy dedikált példányt. (Ez jelenleg dr. Gyurkó Péternél található.)

A decemberi téli tábor említésre méltó eseménye, hogy sikerült bejutni a Baltás-ágba, ami a Létrási-Vizes-barlang jelenlegi végpontját jelentő Tó megkerülésének egyik lehetséges helye.

Az év folyamán a Bronzikára, a Picolucára és a Bíbor-barlangra adtunk be kutatási engedélykérelmet, mivel tavaly lejártak az engedélyeink, a munkát viszont folytatni akarjuk. Új feltárásként a Rókafarmi-víznyelő feltáró kutatására kértünk engedélyt. Ugyancsak mi nyújtottuk be a Fenyvesréti 3. sz. víznyelőbarlang továbbkutatására vonatkozó engedélykérelmet. A barlang tényleges feltárását az egykori TDK csoport volt tagjai kezdeményezték és vállalták, mi a kutatótáborukhoz a helyet és a jogszerű munkavégzés lehetőségét biztosítottuk.

Felszerelés vásárlás: Az egyesület felszerelését, ami igencsak elhasználódottnak és csekélynek volt mondható, a 2006. évben sikerült némileg felfrissíteni. Hosszú évek után vásároltunk 200 m kötelet, nittfüleket (Lucky M10 saválló 10 db, Petzl M8 egyenes 10 db és csavart 10 db), karabinereket (12 db Petzl OK), hevedereket (20 méter), 5 db akciós acél mailon-t (D-t szerettünk volna, de háromszög sikerült), egy akkumulátoros (Bosch 36V) és egy 230 V-os olcsóbb fűrógépet (a régi tönkrement), valamint egy Bosch gyártmányú lézeres távolságmérőt. Az alpin eszközöket a Petzl nagykertől vásároltuk Horváth Zsuzsán keresztül. A dolgok apróbb része postán érkezett, a kötelet Ónodi László hozta el. Az akkumulátoros fűrőt és a távolságmérőt közvetlenül a gyártótól vettük meg, kihasználva a cég alkalmazottaknak nyújtott kedvezményét.

AZ MLBE TAGJAINAK ÉS TAGJELÖLTJEINEK BARLANGI AKTIVITÁSA 2006-BAN

Tagi viszony:	
örökös tiszt.beli elnök	ötbe
teljes jogú	tj
ifjúsági	ifj
pártoló	p
tiszteletbeli	tb
jelölt	j

Összes leszállás:	819
Összes óra:	3846
Összes pontszám:	11296

Barlangban járt:	46
MLBE összlétszám:	89

Bejáró leszállás:	261
	32%
Bejáró óra:	759
	20%

Ssz.	Név	Tag	Alkalom	Óra	Pont	Bej. alk.	Bej. óra
1	Albert László	p	6	19	36	2	5
2	Balla Béla	tj	12	60	178	-	-
3	Balogh Tamás	tb	-	-	-	-	-
4	Barati Judit	tj	23	33	110	1	2
5	Básti Edina	tj	-	-	-	-	-
6	Bátori Károly	tj	3	16	29	3	16
7	Bogsán Ákos	tj	23	119	326	5	17
8	Botos Zsolt	tj	-	-	-	-	-
9	Burdiga Ottó	p	-	-	-	-	-
10	Csomós János	tj	1	3	5	1	3
11	Csorba János	tj	1	7	14	-	-
12	Ducsa Gergely	tj	-	-	-	-	-
13	F. Nagy Zsuzsanna	tj	1	5	5	1	5
14	Ferenczy Gergely	tj	8	25	56	6	18
15	File Ferenc	tj	5	18	34	2	7
16	Flaskó István	ifj	21	103	201	6	30
17	Fogarasi Marina	tj	-	-	-	-	-
18	Forrai Mária	tj	-	-	-	-	-
19	Galán Mihály	tj	16	69	182	6	12
20	Gedeon Boglárka	tj	4	19	31	3	15
21	Gedeon Péter	tj	-	-	-	-	-
22	Geller Tibor	tj	1	2	2	1	2
23	Guzi István	tj	-	-	-	-	-
24	Gyurkó Péter dr.	tj	4	15	33	-	-
25	Gyúró Lehel	tj	3	5	9	-	-
26	Hegedűs Norbert	tj	2	5	8	1	2
27	Horn István	p	-	-	-	-	-
28	Horváth Ibolya	tj	-	-	-	-	-
29	Juhász Béla	tj	113	652	2497	4	21
30	Kertész Gábor	p	-	-	-	-	-
31	Kiss Gábor	ifj?	-	-	-	-	-
32	Kiss János	tj	36	204	584	7	24
33	Kiss László	tj	87	556	1972	6	29
34	Komlóssy Attila dr.	tj	-	-	-	-	-
35	Kosztolányi Katalin	tj	5	14	20	4	11
36	Kovács Attila	tj	21	61	179	16	26
37	Kovács Gergely	tj	-	-	-	-	-
38	Kovács Mátyás	tj	-	-	-	-	-

39	Kovács Zsolt	tj	13	60	135	-	-
40	Kovácsné Révész Rita	tj	-	-	-	-	-
41	Kozma György	p	-	-	-	-	-
42	Krajnyák Erika	tj	11	35	67	8	23
43	Kuchta Gyula	tb	-	-	-	-	-
44	Kurucz László	ifj?	-	-	-	-	-
45	Láner Olivér	ötbe	-	-	-	-	-
46	László Róbert	tj	-	-	-	-	-
47	Lénárt Emese	tj	17	37	68	14	23
48	Lénárt Ibolya	tj	-	-	-	-	-
49	Lénárt László dr.	tb	-	-	-	-	-
50	Lénárt Lászlóné	p	-	-	-	-	-
51	Lipták Roland	tj	4	22	50	1	3
52	Majoros Zsuzsanna	tj	-	-	-	-	-
53	Migály Anikó	tj	-	-	-	-	-
54	Mogyorósi Anikó dr.	p	-	-	-	-	-
55	Mogyorósi József	tj	19	79	172	2	5
56	Molnár Anikó	tj	20	89	273	5	20
57	Nagy Zsolt	tj	16	52	173	1	3
58	Nemes Krisztián	p	-	-	-	-	-
59	Németh Ágnes	tj	-	-	-	-	-
60	Németh Mihály	tj	4	22	44	1	3
61	Oláh Sándor	tj	6	27	90	2	6
62	Ónodi László	tj	3	12	30	2	8
63	Papp Gergely	tj	4	21	42	-	-
64	Riskó Ágnes dr.	tj	36	84	203	27	50
65	Román Péter	tj	3	10	37	-	-
66	Scheffer János	tj	-	-	-	-	-
67	Seymour, G. Les (Szabó László)	tb	-	-	-	-	-
68	Suga Norbert	tj	2	2	4	-	-
69	Sűrű Péter	tj	106	638	1806	42	153
70	Szabó Tamás	tj	-	-	-	-	-
71	Szeremley Szabolcs	tb	-	-	-	-	-
72	Szolodun Gyula	tj	-	-	-	-	-
73	Tapasztó György dr.	tb	-	-	-	-	-
74	Timkó Attila	tj	17	28	44	17	28
75	Turai Imre	p	-	-	-	-	-
76	Vadász István	tj	3	5	8	3	5

77	Várszegi Sándor	tb	3	26	98	-	-
78	Veit István	tb	-	-	-	-	-
79	Vincze Ferencné	p	-	-	-	-	-
80	Vincze Klára	tj	-	-	-	-	-
81	Virág Ágnes	p	-	-	-	-	-
82	Bakos Zsuzsa	(j)	35	136	274	20	49
83	Galán Edit		-	-	-	-	-
84	Galán Emese		4	7	10	4	7
85	Kiss Péter	(j)	50	227	486	26	86
86	Oláh Tamás		10	37	52	9	33
87	Szabó Károly		-	-	-	-	-
88	Tóth Zoltán		12	64	224	2	9
89	Tölgyes Kriszta	(j)	25	116	395	-	-

BARLANGOK, AMELYEKBE AZ MLBE TAGJAI ÉS VENDÉGEI 2006-BAN ELŐFORDULTAK

Ssz.	A barlang neve	Alkalom	Óra	Létszám
1	Abaligeti	1	1	14
2	Amatőr-bg. (Cze)	1	3	27
3	Anna	1	2	13
4	Balcarka (Cze)	1	2	28
5	Balekina	2	12	6
6	Bányász	1	5	4
7	Baradla	4	16	28
8	Béke	2	12	8
9	Berger Károly	1	3	3
10	Bolhási	2	8	4
11	BontottCsirke	3	19	8
12	Borókás 1.	1	2	3
13	Borókás 2.	1	5	2
14	Borókás 3.	1	1	3
15	Borókás 4.	2	10	5
16	Boyden-bg. (USA)	1	1	2
17	Bronzika	9	51	19
18	Bükkös	1	3	2
19	Byci skala (Cze)	1	3	28
20	Cubákos	4	8	13
21	Cubákos 2.	5	28	28
22	Csodabogyós	1	4	6
23	Diabáz	8	37	22
24	Egyetemtebri	1	1	2

25	Fecskelyuk	1	4	3
26	Fekete	5	25	22
27	Félelmek	1	1	5
28	Felső	1	4	2
29	Fényeskő 2.	1	1	4
30	Fenyvesréti 1.	1	2	3
31	Fenyvesréti 3.	1	2	3
32	Földvári	1	2	3
33	Fridzsider (Rom)	1	1	5
34	Geldloch (Aus)	1	2	4
35	Gugganschluckloch (Aus)	1	1	11
36	Gulicska	1	2	4
37	Hajnóczy	3	15	11
38	Háromfejű-emberdenevér	2	2	5
39	Indián-bg. (USA)	1	1	3
40	István-lápai	13	268	53
41	Jáspis	8	48	22
42	Jávorkúti-vny.	3	16	16
43	Katerinska (Cze)	1	1	29
44	Kecske-lyuk	6	7	13
45	Király Lajos	1	5	2
46	Kiskőhádi	2	11	8
47	Klafflingbrunnen (Aus)	1	1	8
48	Konzerv	1	2	2
49	Kossuth	1	2	10
50	Kühne	1	1	3
51	Láner	32	99	120
52	Lidomorna (Cze)	1	1	29
53	Lyukaskecske 1.	1	1	2
54	Lyukaskecske 2.	1	1	2
55	Mátyás-hegyi	1	3	4
56	Mexikóvölgyi	1	6	3
57	Michnová (Svk)	1	2	12
58	Michnová 2. (Svk)	1	2	11
59	Nad Kadlubom (Svk)	1	3	5
60	Nagykőmázsa-völgyi 2.	1	1	3
61	Nagy-mogyorós	1	1	5
62	Nagyölgyes-oromi	1	4	3
63	Nixhöhle (Aus)	1	1	11
64	Nyelesgambi	1	1	5
65	Ötscher (Aus)	1	2	11
66	Pauline (Aus)	1	1	12
67	Punkevni (Cze)	1	1	29
68	Rákóczi	1	2	4

69	Róka	1	3	3
70	Rókafarmi-vny.	2	15	4
71	Rudicei-vnybg. (Cze)	1	4	14
72	Sachta (Cze)	1	2	16
73	Sebes	19	123	57
74	Sloup-Sosuvska (Cze)	1	2	29
75	Soltész-akna	6	16	12
76	Speizi	10	41	20
77	Szamentu	2	7	8
78	Szeleta	1	1	13
79	Szeleta-zs.	7	37	16
80	Szepesi	13	72	35
81	Sziklafal-alatti	1	1	3
82	Sziklás-tebri	2	2	5
83	Szirén	1	4	2
84	Szivárvány	2	5	5
85	Szt. István	12	25	35
86	Taubenloch (Aus)	1	1	4
87	Tekenős-zs.	1	1	3
88	Teplica (Svk)	1	4	16
89	Tuskós	2	2	5
90	Útmenti (Cubákos-oldali)	2	5	4
91	Útmenti (Vártető-felőli)	1	3	4
92	V5 (Rom)	2	91	17
93	Vadalmás-kúti	1	2	4
94	Vadas-víznyelő	1	1	4
95	Valea Rea (Rom)	1	49	4
96	Vártetői	2	10	5
97	Vass Imre	1	2	5
98	Vecsembükki-zs.	1	6	2
99	Vénusz	1	4	2
100	Veszősalji	1	1	2
101	Vesszősgerinci	2	7	18
102	Viktória	1	1	3
103	Vizes	71	415	270
104	Zsidó-kúti	2	5	5

A táblázat adatait összesítve 104 barlangban, 341 alkalommal, 1457 fő, 1766 órát töltött.

KUTATÁSI- ÉS TÚRAJELENTÉS - KIVONAT A KITÖLTÖTT "JELENTÉS ..." ROVATÚ LAPOKRÓL

Dátum	Barlang	Kutatásvezető	Jelentés a kutatásról ...
01.15	Baradla	Kraus Sándor	Sokat tanultunk Kraus Sanyitól. (Riskó Ágnes)

02.04	Szt. István	Barati Judit	A barlangban 1 korai denevért találtunk, amelyet a nemzeti park munkatársai menekítettek ide, ill. 12 nagypatkóst és 4 kispatkóst.
02.04	Kecske-lyuk	Barati Judit	A barlangban denevért nem találtunk.
02.04	Láner	Barati Judit	A barlangban találtunk 2 bajuszos, 4 Brandt, 1 vízi, 50 közönséges, 6 hegyesorrú, 22 kispatkós és 5 nagypatkós denevért.
02.04	Vizes	Barati Judit	A barlangban találtunk 1 Brandt, 17 közönséges, 2 hegyesorrú, 58 kispatkós és 2 nagypatkós denevért.
02.04	Vizes	File Ferenc	Az 1. bejárat a denevérlyukig befagyva.
02.15	Vizes	Kovács Zsolt	Oldalnézetet rajzoltunk a Rom-terem - Agyagfej-terem szakaszon. A barlangban jelentős a hőmérséklet. A be nem azonosítható denevéreket nylon zacskóba csomagolva a felszínre hoztuk ki, további vizsgálatok céljára.
02.25	Láner	Barati Judit	A barlangban találtunk 49 közönséges, 13 hegyesorrú, 1 bajuszos, 3 Brandt, 14 kispatkós és 6 nagypatkós denevért.
02.25	Vizes	Barati Judit	A barlangban találtunk 40 közönséges, 5 hegyesorrú, 57 kispatkós és 3 nagypatkós denevért.
02.26	Szt. István	Barati Judit	A barlangban találtunk 8 kispatkós és 72 nagypatkós denevért, és a korábban is látott korait.
02.26	Kecske-lyuk	Barati Judit	A barlangban találtunk 2 kispatkós és 14 hosszúsárnyú denevért, ez utóbbiak jelentősége természetvédelmi és fajvédelmi szempontból is nagyon fontos.
03.03	Láner	Ferenczy Gergely	A Fofó- ágon át megnéztük a szifonokat. (Kiss János)
03.07	Szepesi	Juhász Béla	Az aknarendszeren lefelé és a Három aranyásó-teremben erős ammónia szag.
03.17	Vizes	Kovács Zsolt	Szép téli időben zajlik a tavaszi tábor. Az I. bejárat ajtó befagyott, a barlangban alig van csöpögés. Folytattuk az oldalnézet rajzolását. A denevérek szép számmal megjelentek a túrán, de nem sok hasznukat vettük, folyton elaludtak a lógósok.
03.18	István-lápai	Meiczinger Máté	Nyugati-ág túra.
03.25	Szt. István	Barati Judit	A barlangban találtunk 5 kispatkós, és 118 nagypatkós denevért.
03.25	Kecske-lyuk	Barati Judit	A barlangban találtunk 4 kispatkós, 1 nagypatkós és 9 hosszúsárnyú denevért.
03.25	Vizes	Barati Judit	A barlangban találtunk 27 közönséges, 4 hegyesorrú, 36 kispatkós és 2 nagypatkós denevért.
03.27	Sebes	Kiss János	A bejárat felett a fellevegőzészél, a lefagyott talaj bontásával nem bírtunk, ezért idő előtt abbahagytuk.

04.01	Szepesi	Vágány Zoltán	A kulcsot Ferenczy Gergővel egyeztetve vettem fel a létrási kutatóházban.
04.09	Szeleta-zs.	Juhász Béla	Még mindig szűk.
04.15	Láner	Krajnyák Erika	A Tohos-szivató után meglepően nagyok a pocsolyák, de a barlang többi részén nem találoztunk szivárgó, folyó vizekkel.
04.15	Vizes	Krajnyák Erika	Az 1-es bejárat felől ömlik a víz befelé, a Hágcsós-teremben lefelé a létrán remekül lehet zuhanyozni. Én ekkora vízzel itt még nem találkoztam.
04.22	Vizes	Oláh Tamás	I-es - IV-es, Alsó-labir + Vértes-terem alatti rész.
04.29	Vizes	Sűrű Péter	A kereszt-ági patak elég jól folyik. A Snoopy-szifont szépen átmosta, jól járható.
04.29	Béke	Gyúró Lehel	Túra a lengyelekkel.
04.30	Kossuth	Gyúró Lehel	Lengyel túra.
04.30	Baradla	Gyúró Lehel	Lengyel túra.
05.01	Speizi	Gyúró Lehel	Bevágтам a térdem, totálkár.
05.01	Nagy-mogyorós	Gyúró Lehel	Jót szoptunk a terembe feljutással.
05.01	Cubákos	Gyúró Lehel	Az egyik lengyel beszorult a kijáratba. Az barlang 185 cm magasság mellett 130 kiló súllyal éppen csak elhagyható.
05.02	Jávorkúti	Sűrű Péter	Jaskinia nas rozjebała tylko czemu nie poszliśmy w pionowe ciągi? Z mnie się tam podobala (tali jaki zlu). A barlang tönkre tett minket, csak miért nem mentünk a függőlegesekben folyamatosan? Nekem tetszett (fáj a derekam).

05.03	István-lápai	Gyúró Lehel	No tu to już było wogóle zajebiście. Waga ciężka zesła tyłko do parti horyzontalnyah, ale reszta doszła ??? daleko - 2 Polakov nawet za 3 syfon, bo był akurat suchy. Do 4 syfonu już nie chciało nam się przechodzić przez jezioro ale uda. W kazdym bądź razie rewelacja.	
			(Na ez most itt igazán prima volt. A nehéz-súlyúak csak a vízszintes részig jutottak, de a maradék elment ??? messzire - 2 lengyel eljutott még a 3. szifonon túl, mert az teljesen száraz volt. A 4. szifonon már nem nagyon akaróztunk nekünk átmenni a tó miatt, de sikerült. Mindenkinek nagy meglepetést okozott. - ford.: Burdiga Ottó)	
05.13	Csodabogyós	John Szilárd	Kipróbáltuk az "extrém-túra" útvonalát is.	(Riskó Ágnes)
05.21	Vizes	Bogsán Ákos	Snoopy-szifon bontása, tágítása. Könnyen járható mostantól bárkinek.	
05.27	Vizes	Sűrű Péter	Visszhang-terem kötélpálya. Beszereltük a kürtöt az agyagfalig. Beraktunk 5 dübelt szögvas nittfülekkel és szerelőmailonokkal. Nagyon tuti lett. Köszönet Zenésznek! Egy kicsit még gyakorolni kell az alapcsavar berakását.	
06.05	Vizes	Sűrű Péter	A Hágcsós-terem behozta a Lampót.	
06.05	Láner	Sűrű Péter	Érdekes volt. Vagy 25 évig biztos nem lehet majd ilyet látni. Már a létránál folyt a víz. A Tohoszivatón keresztül kis patak csordogált, de a legjobb a 3-4-es szifonból feltörő víz, amely 15-20 cm mély patakként ment a Homok-szifon felé. Elég látványos volt a vízésés. :-)	A nyomok alapján tetőzésekor 50 cm magasan ömlött ki a víz a szifonból.
06.07	Láner	Ferenczy Gergely	Megnéztük a patakot, fotódokumentáltuk.	(Kiss János)
06.10	Vizes	Bogsán Ákos	Sár, víz és minden földi jó + Visszhang-terem.	
06.15	Hajnóczy	Ferenczy Gergely	A Tsitsogó utánig bejártuk a barlangot.	(Kiss János)

06.16	Konzerv	Sűrű Péter	Megnéztük a PQ feletti kis tölcsért. A humusz kipakolása után kb. 40 cm mélyen áttörtük a konzerv réteget, majd még kb. 0,5 m-t haladtunk lefelé a kemény, szürke meszes agyagban.
06.17	BontottCsirke	Lipták Roland	Du. 13.00 körül találtunk egy járatot a metróalagúttal kb. szemben, a bontás alján, de az ott lévő kő miatt nem tudtunk benézni. Mikor kijöttünk, esni kezdett az eső, mire elpakoltunk, és elindultunk vissza Csókásra, cseresznye nagyságú jegek estek. Ronggyá vert minket.
06.23	Baradla		A barlangnap alkalmából felejtethetlen hosszútúrán vettünk részt, kitűnő túravezetés mellett. (Kiss János)
06.24	BontottCsirke	Lipták Roland	A 17-ei bontáskor talált követ próbáltuk kihúzni, de folyton beszorult az akna szűkületében, és végül a kötélgűrű is elszakadt, amivel körbe volt kötve (rossz napja volt a bontás alján maradt vödröknek). Itt meguntuk.
06.24	Vecsembükki-zs.	Horváth Ferenc (Zsandár)	Egy kicsit fárasztó a kilencvenes akna ... (Riskó Ágnes)
06.24	Vass Imre		A barlangnap alkalmából a Titánok-csarnokáig megtekintettük a barlangot jó túravezetés mellett. (Kiss János)
06.25	Rákóczi		Szép, mint mindig. A tó hihetetlenül zöld ... (Riskó Ágnes)
06.25	Baradla		Az elmaradt Béke-barlangi túra helyett, a hosszútúrán vettünk részt, rossz, tragikomikus túravezetéssel (Era mama, Bátyó), felháborodott túrázókkal. (Kiss János)
06.29	Szt. István	Juhász Béla	A Pokol és Vasas-akna vízregisztrációs műszereinek kiolvasása és a telepítési hely fotózása.
07.09	István-lápai	Sűrű Péter	Látványos, dzsuvás, fárasztó. A Fekete-terem tele volt híg trutymóval, ami úgy csúszott, mint a szappan. Ez így igaz!
07.11	Szepesi	Sűrű Péter	Kihúztunk még tizenegy-két méter kék csövet a homokszifonból.

07.13	Borókás 4.	Ferenczy Gergely	Felmértük a barlangot a járattágítási munkákhoz. Lesz mit csinálni :) Igazából azt mutatta meg Gergő, hogy mihez ne nyúljunk. Nem bántam volna, ha nem kell visszamenni a Nagy-akna szájából a három szűkülettel visszább hagyott kötélért. A végpont előtt szép kürtő van, kis patak jön belőle. Itt szivattyúzást végezni? Fasz a meló lehetett. (Sűrű Péter)
07.14	Vizes	Sűrű Péter	Kihoztuk a Háromszög-teremből és a Kereszt-ágból a szemete és a bontócuccokat.
07.16	Berger Károly	Szilaj Rezső	Megnéztük, és végig fotóztuk az újonnan feltárt részeket is. Sok a kuszoda, és a szép fehér rész. (Riskó Ágnes)
07.21	Vizes	Sűrű Péter	Bepolygonoztuk a Snoopy-szifont.
07.22	Abaligeti	id.vez.	A kiépített részt jártuk végig a túrával. Szépek a rétegfelületek, vetőzónák. Németh Norbival jót csemegéztünk a töréses felületek, breccsazonák nézegetésekor. (Kovács Zsolt)
07.22	Szepesi	Juhász Béla	Szúnyogok a Húszas-akna tetejéig és az akna alján egy illatos mókus.
07.24	Vizes	Sűrű Péter	A Patakos-ág végén alaprajzrajzolás.
07.25	Cubákos 2. (X)	Sűrű Péter	3 m-ig kibontottuk. 2 m-ig volt kiácsolva régen, alatta érintetlen agyag és kövek, köztük hézagokkal. Átdöntöttünk egy gyertyánt a bontás fölött a vödörhúzáshoz.
07.26	Cubákos 2. (X Cubák 2,5 ?)	Sűrű Péter	Már barlangnak számít, megvan a szálkő és 3 m légteres járat. Összes hossza olyan 7-8 m körül lehet. Még két nap és meg sem állunk 500 m-ig.
07.27	Cubákos 2. (Remény-bg.)	Sűrű Péter	
07.27	Vizes	Kovács Zsolt	Oldalnézetet rajzoltunk a Dög-szifon, Agyagfej-terem, a Hágcsós-terem és I-es bejárat között. A Tavi-nyelőbe folyó patak továbbterelése miatt igen nagy a csepegés a Kávézó környékén. A Kávézó egykori ivódézsája fölöttről nem csak csepeg, hanem folyik a víz. Csurog az Adrenalin-kürtő is. Az I-esen is folyik be szépen, a Hágcsós-teremben záporozik a víz. Denevér nem volt.
07.27	Tuskós	Sűrű Péter	Száraz volt a mélypont.
07.27	Útmenti	Sűrű Péter	Szép barlang, járhatnánk ide gyakrabban is. A végponti tó partján sok szappanos iszap, kifelé menet nem nagyon segített minket. Kihoztunk kb. 60 m poligonzsínórt, biztos Rokiék hagyták bent.

07.28	Vizes	Kovács Zsolt	Térképezés a Hágcsós alatt az Alsó-labirban.
07.28	Vizes	Sűrű Péter	Térképezés. Alsó-patakos-ág, a Tótól kifelé. Lámpagondok miatt sajnos fel kellett adnunk és nem tudtuk befejezni az utolsó hossz.
07.29	Vizes	Sűrű Péter	Balla Béla videózott a Méhkasnál, a Háromszögben és a Visszhang-teremben. Megcsináltuk az elb...tt alapcsavart a kürtőben, és kihúztunk néhány Snoopyt. Kifelé kicsit megfogyatkoztak a lámpáink. Egy kis húszas kötéll kell még a kürtő tetejébe. A Répa-ágban találtam egy féltéglányi jáspis darabot. (Megjegyzés: Janeknek is jár teljesítménypont, mert többet dolgozik időben, mint a leszálló partik. Üdv. Janek)
07.30	Cubákos 2. (X)	Gyurkó Péter	Összegyűjtöttük az ácsolatanyagot a fenyvesből. Beraktuk a keretácsolat fő stompjait. A szelvény lehetne kicsit tágasabb is. Még egy napot rá kell majd szálni a befejezésre.
07.30	Vizes	Sűrű Péter	Beraktunk egy kötelet a Répa-ág kürtőjébe, és a régi kék cseppkőkérges kötelet áthoztuk a Nagy-kürtő utolsó 15 méterébe a poligonozáshoz. A répa-ági kürtő tetejében rengeteg guanót, pókhálót és gyökeret találtunk.
07.31	Háromfejű-emberdenevér	Sűrű Péter	Érdekes barlang. Egyetlen nagyobb terem a kútgyűrűk alatt, a jobb oldalában robbantott hasadékkal. Iszonyatos mennyiségű szúnyog. Az alján egy csákányfej mellett találtam egy nagyobb darab jáspist.
07.31	Sziklás-tebri	Sűrű Péter	A térképe alapján nagyobbak kellene lennie. Úgy tűnik eltömődött. Rengeteg béka és szalamandra volt az alján.
07.31	Borókás III.	Sűrű Péter	3-4 méter mélységben el van tömődve a járat.
07.31	Borókás I.	Sűrű Péter	A nyomok alapján legalább 6-8 m-t visszaduzzadt a víz, egészen a nagy omladékos teremig.
08.01	Vizes	Bogsán Ákos	Felmértük a Snoopy-szifont, a terem régi pontjait és a Vagina-járaton keresztül a Magzatközpont egy részét.
08.01	Cubákos 2.	Gyurkó Péter	Tovább folytattuk a keretácsolat elkészítését a faanyag előkészítésével. Délután visszamentünk jó e órára, hogy további faanyagot készítsünk elő. Az ácsolat kicsit szűk lesz, de ideiglenesen megfelel. Majd eldől, hogy mit találunk a bontásban.

08.01	Szivárvány	Sűrű Péter	Nagyon szép barlang. Érdekesek a fekete és vérvörös képződmények. A végponti patakmederben halcsontvázat találtunk. Kivittünk néhány rossz elemet és Rokiék poligon-zsinór darabjait.
08.02	Kühne	Bogsán Ákos	Petivel megnéztük a végpontot. Jól néz ki, nagy a huzat, és a kitöltés szinte csak kövekből áll. Rengeteg a szúnyog, és a szűkület feletti termecskében a meztelen csiga. A szűkületet egy 10 perc alatt ki lehetne hiltizni. (Sűrű Péter)
08.02	Vizes	Bogsán Ákos	Ákos tett egy könnyelmű ígéretet, ezért a biztonság kedvéért hiltiztünk egy kicsit. Peti is kipróbálta, de veszélyes sérülései miatt feladta. (A kisujját megvágta egy kőszilánk.) Szerinte egy kőbányában több követ kapnánk 50 Ft-ért. :-) (50 Ft egy patron) (Sűrű Péter)
08.03	Vizes	Balla Béla	19 perc videó az Alsó-labirról és a Zebra-falról.
08.03	Vizes	Bogsán Ákos	IV. - Visszhang-terem, Répa-ág - IV.
08.03	Vizes	Bogsán Ákos	Sűrű Péterék új feltárását néztük meg és jártuk végig. A feltárt járatok nagy része újrafeltátás, a P-terem teljesen új feltárásnak tűnik. Gratula az "ifjúságnak"!
08.03	Borókás II.	Sűrű Péter	Nagy-terem - Jó-király-ág - Ásító száj - végpont. Találtunk egy bag-foltot és egy nittfűl csavart.
08.03	Vizes	Sűrű Péter	A Magzatközpont kürtőcskéjének és a Méhkas közötti összefüggését kerestük. A két hely között simán átbeszéltünk, ezért elkezdtük mindkét oldalon az omladékot bontani. K. Peti a Méhkas felől 1 1/2 órai munka után átjutott egy terembe. Ezt P-teremnek neveztük el. S. Peti és K. Peti átment az új részbe. A P-teremből egy járat vezetett, amiben barlangász hulladékot találtunk, és a végén átbeszéltünk a IV-es bejárat felé (Gomblyuk?, 1. létra alja) haladó csapattal. A járatot tovább járva egy régi bontást találtunk (Bont-lak) ácsolattal és vödörrel együtt. Az új részek bejárása után kifelé menet összefutottunk B. Bélával és B. Ákossal, akikkel újra bejártuk az új részeket és videofelvételt készítettünk. (Kiss Péter)

08.04	Vizes	Bogsán Ákos	Misike befelé menet közben 5-6 m-t zuhant. Túlélta. Megmutattam az "új" részeket. Kifelé Kova zuhant kb. 4 m-t a P-teremben, majd lábtengőzött egy 50-60 kg-os kővel. Eltört a lába. Rita szerint félmunkát végeztem. Mindenki kijött, több túrát nem vezetek.
08.04	Vizes	Sűrű Péter	A P-terem kürtőjének kimászását terveztük. Az első kötélhossz kimászása után lemerült a fúrónk, és az érkező bejáró csapat balesete miatt kb. 1 órát szüneteltettünk. A 2. kötélhossz traverze után S. Peti egy aknát talált, amiben hosszan pattogtak a kövek, ezért kézi fúróval berakott egy alapcsavart, ami csekély 2 óráig tartott. Eközben B. Béla jött kamerázni, majd kifelé menet az ölébe pottyant egy kb. 150 kg-os kő. K. Peti segített neki kiszabadulni. Miután S. Peti elkészült a nitteléssel, a fejére esett egy kő. A sok balesetre tekintettel a kötélpáros elhagyta a termet. (Kiss Péter)
08.10	V5 (Rom)	Szuhai Sándor	A tervezett fotózás sajnos elmaradt, mivel Sanyibá elázott az 1. egérlyuknál, és úgy döntött, így nincs értelme fagyoskodnia. Csak hárman mentünk el az aragonitokig. Gyönyörű 20 cm-t is elérő kristálybokrok kb. 15-20 m hosszan borítják a mennyezetet. (Sűrű Péter)
08.11	Vesszős-gerinci	Kovács Attila	Tudjuk, hogy sokan szoktak kotorászni benne medvecsontért. A "görbe ujj" kristály alatti gödör mégis megdöbbenő méretű.
08.11	Fridzsider (Rom)	Kokas István	Kiszereztük a térképező csapat benthagyott köteleit, és közben meg is néztük a barlang egy részét. A barlangot most találták a nyári táboron. A szokásos táborhely mellett 15 méterrel. nyílik a hegyoldalban. Gőzerővel térképezték, mivel szerették volna összekapcsolni a V5-tel. Gyönyörű oldott formák, a passzív ágakban csupa kristály a fal. A nagyakna alján gyönyörűen látszik a falban egy óriási gyűrt redő. A szifonnál pedig gereblyeszerű kőpengéket és agyagtornyokat láttunk. (Sűrű Péter)

08.13	Vizes	Sűrű Péter	Lebontottunk egy köbméternyi omladékot az átjáró fölül. Egy kő beékelődött a járatba, most nem vertük szét, mert el lehet fénni mellette. Leereszkedtünk abba az aknába, amelynek a szájából a legutóbb visszafordultunk. Kb. 10 m mély, aljában néhány méter szépen oldott patakmedres járat, mélypontján agyagdugóval. Az akna oldalában nyíló szűk hasadékon át két kis terembe lehet lejutni. A kürtő tetejében a biztonság kedvéért beraktunk még egy friend-et és egy sziklaszöveget.
08.14	Vizes	Sűrű Péter	Bevittük a poligont a terembe, de előbb szétvertük a tegnap beékelődött követ. Peti sokkot kapott a poligonozástól. Átrendeztem a kürtő tetejében az omladékot, hogy stabilabb legyen. Bontottunk egy kicsit a terem felső végében nyíló agyagos aljú járatban, de beszűkült és huzat sem volt. A bal oldalában nyíló hasadékon át mozog a levegő. Érdekes volt a kitöltése: legalul lapos pala kavicsos sóder, felette barna behordott agyag, felfelé egyre több vörösayag-gumóval. Legfelül e fölé jött még egy kvarckavicsos réteg.
08.15	Vizes	Sűrű Péter	Kiépítettük a kötélpályát a terem aljából a kürtő tetejébe. Az egyik fele nagyon oldott, a másik fele pedig cseppköves. A veszélyesebb köveket lelőttük. Mivel volt megfelelő nittelő hely, elhúzásokat raktunk be. A kürtő két kimászatlan ágát legközelebbre hagytuk, majd műnyúlban, mászócipőben próbáljuk meg, mert a cseppköves falon lehet eljutni hozzájuk.
08.20	Rókafarmi-vny.	Kiss János	Az akna alját sikerült hat méter mélységig kibontani.
08.21	Vizes	Sűrű Péter	Szifon a Baltás-ág bejáratát tágította, én háttérmunkát végeztem, illetve az öreg Gusztávot örökítettem meg kisplasztika formájában. Így jól mulattunk: Szifon a kalapáccsal játszott, én a fojtásnak használt agyaggal művészkedtem. Hát ennyi ... (+ egy Bambi)
			(Steve)
08.22	Vizes	Sűrű Péter	Körbekalauzoltuk Gergőt az új részekben, majd Steve-vel befúrtuk a poligonpontokat a kürtő tetejéig.
08.26	Zsidókúti	Sűrű Péter	A végpontnál levő kis tó tele volt kis szalamandrakkal. Anyu felettük egy kis repedésben vigyázott rájuk.

08.26	Rókafarmi-vny.	Kiss János	Bontásunk eredményeképpen elértük a -7,5m mélységet.
08.31	Geldloch (Aus)	Timkó Attila	Szép jégképződményeket láttunk. Elég fárasztó felmászni a barlangig. (Riskó Ágnes)
09.01	Klaflingbrunnen (Aus)	Lukas Plan	A végén bele kellett mászni a vízbe. (Riskó Ágnes)
09.01	Gugganschluckloch (Aus)	Lukas Plan	Sajnos a magas széndioxid tartalom miatt nem tudtuk végigjárni a barlangot, vissza kellett fordulnunk. A kijárat szűkülete miatt Lassan haladtunk. (Riskó Ágnes)
09.02	Nixhöhle (Aus)		Szép montmilches falakat láttunk. (Riskó Ágnes)
09.06	Sebes	Kiss János	Bejártuk a barlang újonnan feltárt részeit. Vízhőmérséklet- és légáramlásmérést végeztünk, amelynek az eredményei a levelezőlistára felkerültek.
09.08	Bronzika	Kiss János	Felmértük a feltérképezéshez szükséges munkát. (Sűrű Péter)
09.08	Bronzika	Kiss János	Bejártuk a barlangot.
09.09	Sebes	Kiss János	Kb. 1,5-2 m ³ -t kitermelve 4 m-t jutottunk előre az agyagos szifonban, a járat már felfelé tart, nagy a huzat. A vizes szifon Janó szerint 3 nap alatt 2 cm-t apadt. (Sűrű Péter)
09.09	Sebes	Kiss János	Elkezdjük a Szutyok-szifon bontását, és lefelé mintegy másfél métert haladtunk. Elértük az alját.
09.17	Sebes	Kiss János	Folytattuk a Szutyok-szifon bontását. Alján feltört a víz 12-13 vödörrel kellett kimeregetnünk. Még kb. 2 órás munka kell az átjutáshoz, odaát mintha egy terem lenne. Megpróbálkoztunk a vizes szifon vödörösével is, de nem volt észrevehető vízszint csökkenés. (Sűrű Péter)
09.17	Sebes	Kiss János	Tovább folytattuk a Szutyok-szifon bontását. Majdnem sikerült továbbjutni az utána lévő tágasabb részbe, de még egy kicsit bontani kell. Szifon kimászta a Beatrix-terem kürtőit mintegy húsz méter hosszan. Végük összeszűkül.
09.17	Sebes	Kiss János	Átbontottuk a Szutyok-szifont. Tágasabb, felfelé vezető járatba jutottunk, végét felfelé asztalnyi kőtömbök zárják el. Jobbra Ny-i irányba szűk hasadékjáratok indulnak, és irányukból PATAKZÚGÁS hallatszik!

09.18	Sebes	Kiss János	Átbontottuk a Szutyok-szifont. 3-4 vödör vizet megint ki kellett meregetni. A szifon után kis terem van, a teteje omladék. Dél felé agyagos homokos az eltömődés, de alatta valószínűleg itt is omladék van. Egy kb. 5 m hosszan járható Ny-i irányú hasadékból erős patakcsobogás hallható. (Sűrű Péter)
09.29	Bronzika	Kiss János	Kikotortuk a Jubileumi-terem előtti két szűkületet a térképezéshez.
09.29	Bronzika	Kiss János	Az 50 éves Jubileumi-terem előtti két szűkületet kitágítottuk.
10.01	Sebes	Kiss János	A Szutyok-szifont tágítottuk, mélyítettük.
10.06	Valea Rea	Zih József	A Világvégén túl térképeztünk fel két fosszilis ágat. Fotózni sajnos nem tudtam, de Kati megígérte, hogy küld néhányat a jobb képekből. Szinte minden létező képződmény megtalálható itt. Gipsz, aragonit, cseppkő, heliktitek, kristályok minden méretben, színben, mennyiségben. (Sűrű Péter)
10.11	Indián (USA)	Galán Mihály	Szép lágablangot láttunk. (Riskó Ágnes)
10.14	BontottCsirke	Lipták Roland	Kötörés. A június 24-i követ megfaragtuk, hogy pont átférjen a szűkületen, és kihúztuk (kb. 200 kg lehetett), meg ha már lendületben voltunk, egy kisebb, 80 kg körülit is.
10.20	Sebes	Kiss János	A hosszabbítókat szereltük be a holnapi szivattyúzáshoz és patronos járattágításhoz, valamint a tűzoltótömlőt és a locsolótömlőt is beépítettük.
10.23	Sebes	Kiss János	A szivattyúzás alkalmából beszerelt eszközöket a barlangból a felszínre szállítottuk.
10.28	Láner	Barati Judit	A barlangban találtunk 4 közönséges, 4 hegyesorrú, 1 barna hosszúfűlű, 1 tavi, 1 kispatkós és 7 nagypatkós denevért.
10.28	Vizes	Barati Judit	A barlangban találtunk 7 közönséges, 1 hegyesorrú, 4 kispatkós, és 4 nagypatkós denevért.
10.28	Viktória	Juhász Béla	A barlang bejárata beomlott.
10.28	Nagykőmázsa-völgyi 2.	Juhász Béla	A barlang bejárata teljesen egybevált a természettel és érintetlen.
10.29	Szt. István	Barati Judit	A barlangban találtunk 2 kispatkós, és 103 nagypatkós denevért.
10.29	Bronzika	Kiss János	Poligon pontok fúrása a bejáratról a Góliát-szifon utániig.
11.05	Gulicskai-zs.	Juhász Béla	A barlang a bejárati rész kitakarítása után sem vált bejárhatóvá.

11.05	Vadas-vny.	Juhász Béla	A barlang bejárati ácsolata érintésre összedőlt. Láce kérésére nem mentem bele.
11.05	Vadalmás-kúti	Juhász Béla	A barlang bejáratából el kellett távolítani némi farönköt, ezután szűken bejárható volt a bejárati rész.
11.18	Bronzika	Kiss János	Poligon pontok fúrása a Góliát-szifon utántól a Kőgyertyás-teremig. (Kiss János)
			Teljesen száraz a barlang. A tágas folyosó elején sok kispatkós lógicsál. Majdnem mindenhol befejeztük a csavarok befúrását. Legalább kétszer annyi pontot tudtunk befúrni, mint a múltkor, mivel most rövidebb tipliket használtunk. (Sűrű Péter)
11.18	Szamentu	Pásztori Zsolt	A Termál-szifon még mindig fel volt töltve, kb. fél-arcig iszapos vízzel és kavicsal. Végül, sok próbálkozást követően az egyik egri lány (#1) átjutott. Németh Misi követte (volna), de mire ő is átfeszegette magát, a csaj (#1) már visszajött a Teenager-teremből. Jelentette, hogy szép volt, jó volt, ha mi is megyünk, ő jön megint. Eközben Pözsó és Lénárt Emese a másik csajjal (#2) elindultak kifelé (hideg van, pisi van). Németh Misi ismét átment. A harmadik csaj (#3) követte. Én pont kúsztam volna utána, de ekkorra (#1) átfagyott, és úgy döntött, kimegy. Én vissza, kiutat elmagyarázni, majd ismét be a szifonba. Már pont préseltem volna magam át, mikor (#1) jelentette, hogy eltévedt (10 m-re a bejáratától!!!), így (#3), aki kezdett megfagyni most inkább visszajött a szűkületen, hogy kikísérje (#1)-et. Mindez cirka 40 percet vett igénybe azt követően, hogy Németh Misi visszaszólt, hogy "Jöhet a következő!", így feltételeztem, hogy ha követem, akkor alighanem a kuszodában szembetalálkozunk, ami gáz. Ezért inkább leültem, és megvártam, míg visszaér a teremről, majd ketten kislattogtunk. Ismét nem sikerült bejutnom a Teenager-terembe. Ameddig a barlang nem volt lezárva, addig legalább át lehetett kelni a termálszifonon, mert az az évi néhány túra, amit lenyomtak, pont elég volt a tisztántartásához. Nem t'om mér' természetes, hogy egy 5 perces szűkületben órákig szopjon a Nép, az istenadta ...

11.24	Borókás 4.	Sűrű Péter	Ha Karesz hív 10-nél hamarabb, nem leszünk kint. Bejött. Még jó, hogy hagytam egy kis tartalékot. Az utolsó szűkületnél kifogyott a fűró, úgyhogy manuálisan folytattuk. A háromból két vésőt eltörtünk és másfél órával tovább tartott, mint hiltivel. Nagyon szemetes a barlang, de nem volt kapacitásunk takarítani. egyszer le kellene menni összeszedni.
11.25	Szt. István	Barati Judit	A barlangban találtunk 4 kispatkós és 123 nagypatkós denevért.
11.25	Kecske-lyuk	Barati Judit	A barlangban találtunk 1 kispatkós denevért.
11.25	Vizes	Barati Judit	A barlangban találtunk 16 közönséges, 8 hegyesorrú, 1 tavi, 66 kispatkós és 7 nagypatkós denevért.
11.26	Láner	Barati Judit	A barlangban találtunk 20 közönséges, 7 hegyesorrú, 1 bajuszos, 1 barna hosszúfűlű, 30 kispatkós és 11 nagypatkós denevért.
11.26	Bronzika	Sűrű Péter	A poligon kb. 1/3-át felmértük.
11.26	Bronzika	Kiss János	Poligonpontok fúrása az ÉNy-i szifonig.
12.02	Bronzika	Sűrű Péter	Poligonpontok fúrása és mérése a kürtőkben. (Kiss János)
			Felmértük a Homok-szifont(?) és a Jubileumi-terem elejét. A fokív kis súlyát tartó cérna elszakadt, elég megviselt volt már szegény. (Sűrű Péter)
12.08	Vizes	Sűrű Péter	Kiástuk a Patakos-ág 1. szifonját a mélypontig, aztán túráztunk egy kicsit a Tóig. A Búvár-ágból már nem folyik a víz. A Tó egy 0,5 m ³ -es pocsolya volt, benne 4 gőte v. szalamandra és rengeteg vakrák.
12.16	Mátyás-hegyi	Keresztes Anikó	Anikó a legszűkebb helyeken vitt keresztül minket. (Riskó Ágnes)
12.23	Szt. István	Barati Judit	A barlangban találtunk 5 kispatkós és 96 nagypatkós denevért.
12.23	Kecske-lyuk	Barati Judit	A barlangban találtunk 1 kispatkós denevért.
12.23	Láner	Barati Judit	A barlangban találtunk 24 közönséges, 13 hegyesorrú, 28 kispatkós és 3 nagypatkós denevért.
12.23	Vizes	Barati Judit	A barlangban találtunk 19 közönséges, 8 hegyesorrú, 1 barna hosszúfűlű, 103 kispatkós és 10 nagypatkós denevért. Feltűnően sok kispatkós denevér van most bent.

12.26	Vizes	Sűrű Péter	Lementünk a Tóhoz. Három hét alatt 0,5 m-t süllyedt a vízszint. A Búvár-szifon száradhatna még 30-40 cm-t és át lehetne menni. Vésegettünk egy kicsit a Baltásban, de elő kellene fúrni a vésőnek, úgyhogy inkább visszamentünk a Kőcsapdához, és megbontottuk az agyagdugót.
12.27	Sebes	Kiss János	Janó fasza kis átjárót ásott az Első-terembe a régi barlangszájtól. A barlang tényleg csontszáraz, kivéve persze a Szutyok-szifont. :-) Jól követhető a huzat. A Sziklakertből induló nyugati hasadékot és a Szutyok-szifon felbújását tágitottuk HILTI-vel. Még mindig hallani a patakot a hasadék végén (nem csak én hallottam). Mikor lementünk a barlangba jutott eszünkbe, hogy nem beszéltünk meg egy kiérkezést Misikéékkel. Össze is futottunk Lehelékkal visszafelé jövet. (Sűrű Péter)
12.27	Sebes	Kiss János	Patronos járattágítást végeztünk a Szutyok-szifon utáni szűk Ny-i hasadékjáratban, és előre jutottunk mintegy hat méter hosszan.
12.28	Sebes	Kiss János	Kb. 2,5 m-t haladtunk előre. Ellőttem két kőcsücsköt, aztán kivettünk jópár kanna homokot, agyagot, sódert, majd lőni kellett még egyet. A végpont homokos, agyagos aljú hasadék, tovább tart nyugat felé. Közben Misikéék kint elkezdtek kipakolni az új bejáratot. (Sűrű Péter)
12.28	Sebes	Kiss János	Tovább folytattuk a patronos járattágítást és továbbjutottunk két méter hosszan.
12.29	István-lápai	Sűrű Péter	Útvonal: Aknarendszer - Szifon-sor - Kalapácsos-ág - III. szifon - szifonkerülő - Zeg-zug-ág - Sárkány-fal - drótkötélhíd - Keleti-ág - Tó. Kevés a víz a barlangban. A II. szifon alján volt egy kis pocsolya, csörgedezett bele egy kis víz a Zeg-zug-ágból.
12.30	Jávorkúti	Sűrű Péter	Felmásztunk a második szűkület utáni kürtőbe, és a Hold-terem Ny-i oldalának kürtőjébe. Nagyon szép hely. Érdekes, jó túrát lehet tenni. A Bolhási felé menő szifonban kb. 30 cm víz, és 30 cm légrés volt.

TERVEINK 2007-RE

- Kutatásvezetői tanfolyam lebonyolítása.
- Feltárások folytatása a Létrási-Vizes-barlangban.
  - Búvár-ág.

- Visszhang-terem irányába.
- Kőcsapda környéke.
- Baltás-ág.
- A Vizes térképezésének folytatása.
  - Koporsós-terem újramérés.
  - A Tónál.
  - Középső-, Felső-labir. alaprajz rajzolás.
  - Az 1500 méteres szakasz (alaprajz, oldalnézet, keresztmetszvények) befejezése
  - Nincs felmérve még: Twist-terem, Kuszoda, Kereszt-ág, Alsó-, Középső-labir., Visszhang-terem, Répa-ág, Búvár-ág, Kőcsapda-IV. bejárat.
- Sebes-barlang feltárás.
- Veterán-barlang (TDK-sok).
- Bronzika térképezés.
- Tuskós bontás folytatása.
- Picoluca folytatása.
- Cubákos 2. feltárása.
- Óhutai-patak sózásában részvétel.
- Ikertebri bejáratbiztosítása.
- Speizi szivattyúzás, szifonbontás.
- Táblák a szobákra (szobákba): vendégszoba, Gonda szoba, raktár.
- Ikertebri (mindkét) végpont (tovább)feltárás.
- Gyerektábor.
- Találkozó: meg kellene fontolni az 50 éves után 5 évre egy újabb találkozó meghirdetését. Szeretnénk, ha a 2002-ben elmaradt képeslap elkészítése és az emlékbélyegzés az 55. évfordulón megtörténne!

2. Feltárások

2.1. Sebes-barlang

(Kiss János, Kovács Attila)

Bejutás az alsósebesi (Huba-)források barlangjába

BEVEZETÉS ÉS FELTÁRÁSTÖRTÉNET

A bükki Alsó-Sebesvíz-völgyben több forrás ered. A nagyobb forrás(csoport) szép és dús mésztufalépcsőket épít a völgy alsó felében. Az eddigi víznyomjelzések alapján a források a felső-sebesi Y-völgyi-forrás - Sebesi-tó - Szivárvány-barlang vízrendszerének, valamint az ezektől K-re fekvő Disznós-forrás - Fenyvesréti-víznyelőknek a vizeit hozzák ismét a felszínre. A felszíni távolságok alapján akár 3-5 km hosszúságú barlangrendszer valószínűsíthető a forrás mögött, a szokásos vízhozamok alapján pedig tágas járatok feltételezhetők.

Az MHT fiatal miskolci karsztkutatói a '60-as évek második felében hozzá is láttak a barlang(rendszer) források felőli feltárásához. A víz abban az időben a meredek Sebesvíz-völgy pihenőjénél, törmelék közül tört elő. Kérésükre rövidesen bekapcsolódtak a Bányászok jobb technikai eszközeikkel, és a '70-es évek elején több száz köbméternyi anyagot megmozgatva (kitermelve és elszállítva) kutatóárkot készítettek a víz feltörési helyéig. Ekkor (meglepetésre) két forrásbarlangot tártak fel, az egyik hossza meghaladta a tíz métert, a másik néhány méter volt. A rövidebb Nyugati-forrásbarlang azóta beomlott, a tágasabb Keleti-forrásbarlangban pedig a nehézséget a néhol alacsony mennyezet és a 80-90 cm-nyi mélységű állandó vízborítás jelentette. Jelentős probléma volt a végponti (vízalatti) szűkületen való átjutás is. Később a barlang feletti üreg (Sebes-barlang) aknájából tervezték a vizes szifon túoldalára való bejutást, sikertelenül, mert az akna alja a bejárat felé tartott, a szifon innenső oldalára.

A Sebes-barlang kis ürege a források feletti meredek hegyoldal ívesen lefelé tartó repedésének egyik tágulata. Alatta pár méterre másik barlangszáj is látszik, és az ív a források felé tart. A Sebes-barlang fölött is folytatódik a repedés, de a felszínen már nem látszik, azonban a vonalának meghosszabbításában, pár méterrel feljebb, télen gyorsabban olvadt el a hó a környezeténél. Ezt a helyet bontotta meg Kiss János áprilisban, ahol rövid munkával kisebb üregbe jutott. Ebből később (hosszabb szünet után), augusztus 22. és 30. között, négy nap alatt, összesen öt méter hosszúságú járattágítás által sikerült bejutnia a Keleti-forrásbarlang mögötti eróziós patakos ágba. A feltárás első néhány napja alatt kb. 160 m hosszúságú, 19 m mélységű barlangot talált, amelynek érintetlen járatait digitális fényképekkel is dokumentálta.

Kiss János bár - évtizedek óta, és jelenleg is - az egyesület legaktívabb és legeredményesebb, feltáró kutatással foglalkozó tagja, azonban a jelenlegi jogszabályok szerinti kutatásvezetői jogosítvánnyal nem rendelkezik. Ezért (felismerve a bejutás jelentőségét) "megpályáztatta" a (többiek előtt még ismeretlen) barlang kutatásvezetői "posztját". A "nyertes" (mint egyedüli jelentkező) az évek óta szokásos együttműködésüknek megfelelően Kovács Attila lett. A feltárás jelentősége, hogy a barlangba két irányból érkező vizek nyelői (az Y-völgyi-víznyelő és a Fenyvesréti-víznyelők) kb. 1-1 km távolságra vannak, mely távolságok alapján több kilométer hosszúságú barlangrendszer feltételezhető. E sokszor "ostromlott" rendszerből nyelőoldalon az 550 m összhosszúságú és 63 m mélységű Szivárvány-barlang, valamint a 20 m körüli hosszúságú és mélységű fenyvesréti víznyelők ismertek, forrásoldalon pedig a két sebesi forrásbarlang 17 m és

8 m dokumentált hosszakkal. Feltárni való tehát még van bőven. A forrásoldali bejutásnál várható szenilis felső ágak feltételezett cseppkőgazdagsága, és a barlang Garadna-völgy felőli könnyű megközelíthetősége miatt reményteli helye lenne ez egy újabb bükki idegenforgalmi cseppkőbarlang nyitásának. Egykor a Bányászok is felismerték ennek a jelentőségét, és a forrásbarlangok megtalálása után lelki szemeikkel már látták és tervezték a leendő pénztárépület és autóparkoló helyét a források szintjében. A jelentős méretű barlangrészekbe való bejutás azonban elmaradt, s időközben a Bányász csoport is megszűnt.

A felfedezést követően a feltárásba bekapcsolódott néhány egyesületi tag, Kiss János pedig naplószerű levelekben írta le a feltárás történetét és tájékoztatta a tagságot a további munkálatokról az egyesület internetes levelezőlistáján.

FELTÁRÁSI NAPLÓ

Azért írok a továbbiakban a listára, hogy mindenkihez eljusson ezután a legújabb feltárások hiteles leírása. ... Talán már hallottátok, hogy sikerült bejutnom a Sebes-források mögötti eróziós patakos ágba. A barlang jelenlegi hossza meghaladja a 200 métert, mélysége 18 méter.

A barlang térképvázlatát megrajzoltam. A feltárás kezdetétől kb. 250 digitális fényképet készítettem dokumentálás gyanánt. A barlangra a kutatási kérelem kérése folyamatban van.

A Sebes-források fölött délre, 16 méterrel magasabban nyílik a Sebes-barlang szádája. Bejáratától DK-re a felszín felől omladék található a tovább folytatódó kétoldali szálkő között. Az omladék felett a felszínen a kövek közül felszálló meleg levegő télen megolvasztotta a havat. Valószínűleg a főte beszakadt és az omladék elzárja a további járatokat - gondoltam akkor, így utólag helyesen. Mivel az omladék alatt bontani nem ajánlatos, ezért úgy döntöttem, hogy felülről a fellevegőzés mentén kerülöm meg azt. Április 11-én munkámat siker koronázta, bejutottam egy két méter magas terembe, amely felfelé a felszín felé vezetett. Falai dúsan borsókövesek, alja kőtörmelékes, itt-ott rókák által elhagyott csontok. Sok a lepke és a szúnyog. Denevér nincs. Az új járatok hossza 10 m, szint +3 m. A teremnek az Előszoba nevet adtam.

Ezután a Rókafarmi-víznyelő bontását kezdtem el, amely időközben 9,5 m mélységű lett, ezért már nem tudtam egyedül bontani, és kénytelen voltam Sebesre jönni.

Augusztus 22.

Az Előszoba felső, déli részén, a keleti borsóköves fal mentén a kőtörmelék közül szemmel érezhetően hideg levegő áramlott felém. Elkezdem bontani a kőtörmeléket, jobbra keskeny hasadékba deponálom, elejét a lapos kövekből kőfalszerűen építem. Amit bontok az egy törmelékletjő alja, egy méter hosszan. Ahogy tágítom a járatot, úgy erősödik a huzat. 17 óra 20 perckor bejutok a lefelé lejtős hasadékjáratba, amely tulajdonképpen egy forráskürtő. Alját kőtörmelék és homokos patakhordalék borítja. Nem semmi, a forrás szintje felett 18 méterre. Jobbra két méter hosszú oldalág indul felfelé DK-i irányba. Elején fehér sztalaktitok, és apró kőgyertya látható. Három méter után jobbra egy újabb oldalág van. Ez már szűkebb és kőtörmelékesebb az előzőnél. Egy szűkület állja utamat, de lámpám gyér fényénél is látszik a meredeken lefelé vezető járat. A ledobott kövek is esnek vagy hat métert. A huzat is jól érezhető a szűkületnél. Már 20 m hosszú a barlang, de lesz még hosszabb is.

Augusztus 25.

Fotózok, térképvázlatot készítek az előző alkalommal már megismert új járatokról, és elérkezek a szűkülethez. Felülről bevilágítva a lefelé vezető hasadékjáratba, nagyon szűknek tűnik. Talán át sem férek, de azért megpróbálom. Lecsúszok a szűkületet alkotó beszorult kőlapon. Ide kötöm ki a kötelet is. Jobb oldalamon előre csúszok lefelé, a járat alsó része szűkebb, felső része tágasabb, majd felül szerencsére tágulni kezd. Ez a szűkület, a Láner-barlang szűkületéhez hasonló, ami ki lett tágítva, de ez meredekebb is. A szűkület után három irányba ágazik a járat. Felfelé kényelmesen járható rövid, forráskürtő indul, és kőtörmelékben végződik. Szemben 3 m hosszú járat, végénél csontmaradvány. Lefelé egy átbújás után 4 m magas, hasadék jellegű folyosó tetején állok. Innen 2,5 m függőleges lemászás következik, a magammal hozott kötélletrán. Jelenleg is ez van beszerelve, de szögvas darabokból készítettem ide létrát, csak még le kellene festeni valamivel. Lejtős, tágas, kényelmesen járható mintegy 15 m hosszú folyosóba érkezem. Falain kevés cseppkőképződmény, annál több lepke, szúnyog és még a gyökérszálak is lehatoltak eddig. A folyosó alján kicsepegéses kutak, itt-ott a patakhordalék is látszik az agyag alól. A folyosó délnyugati végéből vezet tovább a járat, de itt csak a járat kitágításával lehet tovább jutni. Az 5-10 cm magas járatból szemben erős huzat érezhető. Jelenleg a barlang mélysége 11 m, hosszúsága meghaladja az 50 métert.

Augusztus 29. - Szeles áttörés

Szerszámokkal felszerelve és egy tűzoltóvödörrel (amit végül nem is használtam) kezdem hozzá az utólag Szeles-áttörésnek elnevezett szűkület kitágításához. A lefelé lejtős mennyezettel párhuzamosan mélyítem a járatot az agyagos-homokos kitöltésben. A kibontott anyagot a szűkület előtt a bal oldalon deponálom. A járat egyre mélyül és tágul, a huzat is egyre erősödik. Lassan belátok egy tágasabb folyosóba, bekiabálva visszhangzik. 17 órára időzítem a bejutást, addig tágítom a szűkületet. Végre bent vagyok a magas, hasadék jellegű, inaktív, patakos ágban, felállhatok. Lábam alatt apró kvarckaviccsos homokos patakmeder, a fal fekete, hullámkagylós, apró borsóköves.

Először jobbra indulok. Egy éles balkanyar után, a patakmeder nyugat felé járhatatlan borsóköves szálkőszűkületben folytatódik tovább, irányából jó huzat érezhető. Dél felé továbbmenve máris a Beatrix-teremben vagyok, tetejéből felfelé kürtők indulnak. (Aznap Beatrix névnap volt, ezért ez lett a terem neve.) Alján az agyagban kicsepegéses kutak képződtek. Lefelé tovább dél felé agyagos szifonban végződik a járat, jó huzat érezhető.

Visszatérve az elágazáshoz, balra még hat métert lehet előrekúszni a patakmederben, óvatosan, hogy a felettem lévő két 20-25 cm széles és több mint 2 m hosszú cseppkőzászlókban kárt ne tegyek. A járat homokos szűkületben végződik, szemből erős huzat jön.

Augusztus 30.

A Szeles-áttörés végét kicsit még tágítom, majd a két cseppkőzászló alatt mélyítem a patakmedret, védelmük érdekében. Ezután hozzákezek a homokos szűkület kitágításához, szerencsére énfelém, a patakmederbe lehet deponálni. 13 óra 6 perckor sikerül átjutnom a szűkületen, majd visszafelé tovább tágítom, innen könnyebb lesz. Továbbkúszva 3 m után, a kitáguló járatban egy sziklaborda tetejére érek, ahonnan levilágítva három méterrel lejjebb látszik a patakmeder alja. Lemászok az eróziós inaktív patakmeder aljára. Görgetett kvarckaviccsok

borítják, kb. öklömnyi nagyságig. A folyosó átlagos magassága 2-3 m, szélessége egy méter. Tovább a folyásirányt követve, a folyosó közepén két méter hosszúságban és egy méter magasan megmaradt a patakfordalék, alját elmosta a patak. Ezután egy kétméteres csúszdán lecsúszva, az északi vizes szifonhoz érek. A víz alatt továbbvezető keskeny járatok látszanak. Innen visszatérve a sziklabordához, a folyásiránnyal szembe haladva mintegy 15 m után az északkeleti vizes szifonhoz érek, amely közel egy méter átmérőjű. Az eddig feltárt járatok hossza 160 m, mélysége 19 m.

Szeptember 6.

Ferenczy Gergely víz hőmérséklet- és légáramlásmérést végzett. A keleti forrás víz hőmérséklete 8 fokos a felszínen és a barlangban egyaránt. A nyugati forrás hőmérséklete 9 fok. A Szeles-áttörésnél volt a legnagyobb a légáramlás, mért értéke 1,48 m/s azaz 5,3 km/h. Az ÉK-i szifon vízszintje három nap alatt kb. 2 cm-t apad. Az új bejárat fölé törmelékfogó faácsolat lesz készítve. A barlang nem lesz lezárva.

Sebes-barlang mérési táblázat

Mérési pont	Helyszín	Hőmérséklet °C	Légmozgás m/s	Légmozgás iránya	Víz hőmérséklet °C	Kitöltés hőmérséklet °C	Szelvény (becsült)
1.	Bejárat	14,0	0,44	K			
2.	Omladékos-szűkület	7,1	0,95	K			
3.	Kőlapos-szűkület	7,1	1,26	K			30x40
4.	Szeles-áttörés	7,5	1,48	K		7,2	40x40
5.	Nyugati-hasadék	7,1	0,23	K			40x15
6.	Szutyok-szifon (bontás előtt)	7,8	0,64	K		7,7	5x15
7.	É-i szifon	8,0			8,0		
8.	D-i szifon	8,6			8,7		

Szifonnal a déli agyagos szifon bontásához kezdtünk hozzá, de még előtte Szifon a Beatrix-terem kürtőit próbálta kimászni. Felváltva dolgoztunk. 1,5 m hosszan lefelé bontottuk az először agyagos, homokos, majd kavicsos kitöltést. A kitöltés, a beszivárgó vizektől olyan lett, mint a malter.

Szeptember 15.?

Karesz és Zenész bejárta a barlangot (Szifon közlése szerint.)

Szeptember 17.

Tahy Tamással folytattuk a szifon bontását, eközben Szifon elkezdte a Beatrix-terem kürtőinek kimászását. Mindegyik felfelé elszűkül. Elmondása szerint mintegy 20 m új járatot járt be. Ezután már hárman bontottuk felváltva az időközben Szutyok-szifonnak elnevezett szifont.

Az aláhajlás után már felfelé tágtítottuk a járatot, szemből a 20 cm-es légréstől egyre erősebb a huzat. A kitöltésből előbukkanó nagy kövek a továbbjutást megakadályozták. Szifon megpróbált átjutni rajtuk, nem sikerült, de legalább már belátott a felfelé vezető tágas járatba.

Szeptember 18.

Először kivödröztük a tegnap óta a szifon alján összegyűlt 4,5 vödörnyi vizet, majd Szifon a kövek mentén tágtította a járatot. 19 óra 45 perckor átjutott a köveken, majd utána én is. A járat meredeken felfelé vezet egy tágas kürtőbe, a végét asztalnyi gambik alkotják. Nyugat felé két hasadékjárat vezet. A délebbi 6-7 cm széles járhatatlan repedés, jó huzattal. A másik tőle 2 m-re északra hasonló, de ez 2 m magasan járhatóvá tágul, amelyen Szifon átjutva és két métert lemászva még pár métert előre jutott. A továbbjutást a járat alján a homok akadályozza, de bontható. Szifon innen erős patakzúgást hallott, amit én is hallottam mindkét hasadék elején, csak gyengébben.

Szeptember 26.

A nyugati forrás vízszintjét 20 cm-rel lesüllyesztettem a felszínen azért, hogy a barlangban meg tudjuk, az északi szifon vize mennyit változik.

Október 1.

Az északi szifon vízszintje éppen 20 cm-rel lett alacsonyabb. Tehát ez a szifon a forrásszájig mintegy 40 m hosszú, vízszintjét a forrás kifolyási küszöbje határozza meg. Szifonnal a Szutyok-szifon alját tágtítottuk.

Október 9.

A kőlapos szűkületet megszüntettem, és egy 2,8 m-es létrát szereltem be a hágcsó helyett.

Október 20.

Szifonnal beszereljük a hosszabbítókat, és a tűzoltótömlőt a barlangba (a hosszú-hétvégés szivattyúzó akció előkészületeként).

Október 21.

Attiláéknál találkozunk, az aggregátort kocsiba rakjuk, és két kocsival, Attila Ákossal, én Szifonnal, megyünk a sebesvízi elágazásig. Innen a barlangig kézben leviszünk minden cuccot, Attila közben néhány fotót készít. Irány a barlang, Attila és Ákos a szűkületen nem fér át. Javasolom, hogy a borsóköves, rövid, háromszög keresztmetszetű járatot bontsák tovább, mert ez valószínűleg becsatlakozik a tágasabb, a szűkülettel párhuzamos járatba. Gőzerővel hozzá is

kezdenek, de egy nagy gambi útjukat állja. Eközben Szifonnal levisszük a szivattyút, a fúrógépet és a szerszámokat. 12 óra 25 perckor beindul a szivattyúzás, lassan apad a Szivattyúzott-szifonnak elnevezett szifon vízszintje. Úgy döntünk Szifonnal, hogy miközben megy a szivattyú, kivödrözzük a Szutyok-szifonban összegyűlt vizet. Kimertünk mintegy 25 vödörnyi vizet, és szifon utáni első nagy kő patronos faragásához kezdtünk. Közben el-elszaladtunk megnézni a szivattyút. A vízszint félméternyit csökkent. 17 órakor kijöttünk kajálni és valami szárazabb ruhát felvenni.

A bejáratnál az időközben megérkezett Sanyi bácsi pogácsával kínált bennünket. A keleti forrás vize a szivattyúzástól - ahogy várható volt - zavaros lett. A nyugati forrás vízhozama egyharmadára csökkent. Tehát a nyugati forrás vize, nagyobb áradások alkalmával a keleti forrásban is felszínre jut.

Ezután mi levittük a másik szivattyút is, és beüzemeltük. Attila és Ákos még feltöltötte üzemanyaggal az aggregátort, majd hazaindultak. A feltöltés alatt a Szivattyúzott-szifon vízszintje folyamatosan emelkedett, majd a két szivattyú újraindulásakor lassan csökkenni kezdett. Egy méter vízszintsüllyesztéssel öt méter hosszan jutottunk előre az 1 m magas és mintegy másfél méter széles járatban. A szivattyúzás befejezése után, a szifon vízszintje eredeti állapotába állt vissza. Ezután még Szifon a szűkület patronos tágításával próbálkozott, több-kevesebb sikerrel. 22 óra után jöttünk ki a barlangból.

Október 22.

Én dolgozni voltam ezen a napon. Attila megígérte, hogy megírja a nap eseményeit:

A "szűkület"-ről annyit tudni kell, hogy a bejáratot követő 10-15 méternyi, felszínről származó kőtörmelékkel feltöltött, többé-kevésbé szintes járatok után egy ferde akna következik, aminek mélysége kb. 8 m. Nem teljesen függőleges (80 fok körüli), lapos keresztmetszetű (kb. kétvállnyi szélességű, és egy mellkasnyi laposságú), és egy -3 méteren levő párkány kivételével nem nagyon akad benne fogás, lépés. A szél rendszeren fúj kifelé, ez reményt ad a nagy barlangra, de hát a kijutásnál nemigen segít. Bejutni egyszerű, szépen le kell csúszni az aljára. Most már egyszerű, mert a fele mélységben levő kődudor pár Hilti-patron árán eltűnt... Meg még néhány másik dudor, sziklaél és hasonló a többi járatban is, mert Szifon többnyire ezzel foglalatzkodott, lévén az egyetlen volt, aki le tudott menni oda, ahol a munka lett volna ezekben a napokban. Zsuzsi sem vállalta az átjutást, és Ákos is csak a nap végén tudott lecsusszanni, hogy legalább lássa a barlangot. De legalább bontottak egy kicsit Szifonnal, így a Szeles-áttörés is valóban járható méretű lett. Aztán amikor feljött az aknán (Szifon hathatós segítségével), nem vágyott az ismétlésre. Pár befűrt lépcsőcsavar az alsó szakaszon sokat javíthatna a helyzeten.

Reggel egyébként Sanyi bácsi őrizte az aggregátort, közben kotorászott a patakmederben, de szerszám híján nem tudta jelentősen süllyeszteni a mederfeneket. Későn értünk ki, csak 11 óra felé kezdtünk. Szifon vésett, a többiek pedig hajtottuk a hasadék bontását. Jól haladtunk, de kora délután elromlott a fúró. Leszaladtunk Ákossal az OBI-ba, vettünk ugyanabból az olcsó fajtából egy másikat (17.000 Ft), 1,5 kW-ost. Mire visszaértünk Sanyi bácsi kiásta a barlangban amit lehetett, és "Én ennyire vagyok hitelesítve!" felkiáltással hazament. "Csak az a baj, hogy nem látom a barlangot." tette még hozzá. És valóban, már mi sem láttuk: a hasadék a kezdeti tágulás után szálkőben beszűkült, bezáródott. Ezzel a szűkület megkerülésének reménye megszűnt. Azonban az ásott gödör miatt könnyebb lett a bejutás a barlangba. Később találtunk egy másik kerülő lehetőséget, de addigra a lejutást akadályozó bütykök a szűkületből "eltűntek".

A szivattyúk ezen a napon nem üzemeltek, mivel nem is volt csak egy, mert a nagyobb teljesítményű előző este elromlott, meg Janó híján nem is lett volna értelme. Szifont este letettük Létráson (Zsuzsi már délután odament egy Vizes-túra reményével), én 1/210-10 körül értem haza. Ákos is hazament (ha jól tudom, még akkor, nagyon-haza: Eplénybe).

Ennyit okt. 22-ről.

Október 23.

Létrásról együtt indulunk a barlanghoz Szifonnal és Zsuzsival. Felszínre hozzuk a hosszabbítókat, szivattyút, locsolótömlőt. Átöltözés után az autóig felcipelünk mindent, majd még beugrunk Zsuzsi cucaiért a házhoz, és Attilához elvisszük az aggregátort.

Köszönöm a résztvevők munkáját, az egyesület anyagi támogatását, és a barlangi mentőszolgálatnak az aggregátort.

Október 24.

Az eredményről röviden: a Sebes-barlang szivattyúzásának eredménye, hogy megtudtuk: a keleti forrás, a nyugati forrás árvízi túlfolyója "is".

December 21.

A Sebes-barlang légáramlása lényegesen megváltozott! Befelé huzatol, a nedves falak a légáramlás mentén szárazak, kivéve az eróziós patakos ágot. A Szivattyúzott-szifon vízszintje kb. 15 centiméterrel alacsonyabb.

A Szeles-áttörés előtt öt méterrel valamilyen állat ürüléke található. Legközelebb eltávolítjuk. Akik a téli tábor idején a barlang szűkületeinek tágításában részt kívánnak venni, a felszíni hőmérséklethez öltözzenek fel! Esetleg a ruha is rájuk fagyhat a barlangban.

Egyébként a Sebes-barlang régi bejáratán át laposkúszással el lehet jutni az első terembe (az Előszobába) is hétfőtől, az új, egy méter széles járaton.

Boldog Karácsonyt!

December 27-28.

Patronos járattágítást végeztünk a Szutyok-szifon utáni járatszakaszbán.

Csütörtökön dél körül megtekintette a barlang bejáratát, Pepitó, Galán Mihály, Albert László és lánya a kutyájukkal. A bejáratnál már több turista tartózkodott kisgyerekekkel.

Ezután Szifon, Kiss Péter és én a Szutyok-szifon vizének kimerése után, patronos járattágítást végeztünk mintegy hét méter hosszan. Szifon volt a robbantómester, mi csak a segédei voltunk. Este 9-kor a sebesvízi elágazásnál találkoztunk a háztól mentésünkre(!?) érkezőkkel.

Pénteken a három Petivel együtt folytattuk a járattágítást, több mint két méter hosszan. A végén továbbra is hallható a csörgedező patak hangja. Az erős huzat miatt a járat falai szárazak. A Beatrix-teremben egy kispatkós denevért láttunk. A bejárat után tíz méterre a műanyagflakon vizében jégdarabok képződtek.

2.2. Rókafarmi-víznyelő

(Kiss János)

A rókafarmi üdülőteleptől délnyugatra eredő időszakos források vizét levezető kis patak 200 m után a Rókafarmi-víznyelőben tűnik el.

Kutatási engedélyünk kézhezvétele után, május 21. és szeptember 3. között történt a víznyelő bontása. Mintegy 25-30 köbméternyi kőtörmelék és patakhordalék lett deponálva a 3,5 m átmérőjű víznyelőtölcsér északi és keleti peremére. A munkálatok során kb. egyköbméternyi szemét is előkerült, főként a már megszűnt közeli faszénégető hulladéka.

A bontás az eltűnő patakot követve, a víznyelő keleti és nyugati falát alkotó, lefelé egyre szűkülő szálkővek között történt. Az északi oldalt a szálkőre települt, nagy kőtömbökből álló omladék alkotja. A déli oldalon a kőtörmelék omlásának megakadályozása miatt a kőtömbökből kőfal építésére került sor.

A bejáratnál négy méter mélységben, a nyugati szálkőben, párhuzamos észak-déli irányú szűk hasadékjárat található, mely már évtizedekkel ezelőtt is ismert volt az itt kutatók előtt. A 9,5 méter mélységig kibontott akna északi irányba lépcsőzetesen mélyül, amíg eléri a jelenlegi szintet. Innen, a szálkőben lefelé folytatódó járatot agyagos kőtörmelék tölti ki.

A bontási munkálatok kezdetétől a befejezésig fotódokumentáció készült, valamint elkészült a víznyelő függőleges metszete is.

A kutatásban részt vettek (a szerzőn kívül): Mogyorósi József, Sűrű Péter, Tóth Á.

2.3. Visszhang-termi munkák

(Bogsán Ákos)

A 2005-ös nyári tábor alkalmával Sűrű Péter és Bogsán Ákos egy rövid túra után a elhatározták, hogy a 12 éve nem látogatott Visszhang-terem és a hozzá tartozó mintegy 200 m kürtőrendszer érdemes lenne a dokumentálásra és további feltárára. Ehhez elengedhetetlenül szükséges lenne a Visszhang-terem előtti szifon átbontása, mert a szifonkerülő "Kutas-szűkület" csak igen kevesek számára jelent alternatívát. A bontási munkákat Lénárt Emese és Barati Judit kezdte meg augusztus 1-én. A nyári tábor alatt több alkalommal végeztünk munkát az azóta megkeresztelt Snoopy-szifonban. Egy alkalommal lengyel barátaink is segítségünkre voltak. Sajnos a tábor végére a szifon eldugult és visszaduzzasztotta a patakot, lehetetlenné téve a további munkát. A munka folytatásához szükségessé vált, hogy a patak elmenő ágát a Háromszög terem felől is megtámadjuk. 2006 februárjában szinte kizárólag ezen dolgoztunk. Az agyag folyamatosan suvadt a szifonba, rendkívül nehézvé téve az egyébként is rossz munkakörülményeket (állandó vízben fekvés, nagyon híg, marasztaló agyag). A 2006-os tavaszi tábor alatt a szifon patronos tágítását végeztük el, de a visszaduzzadó víz ismét megakadályozta a folytatást. Május hónapban sikerült egy bontás alatt a járatot véglegesíteni, így a terembe való bejutás lehetőségét állandósítani, de az állandóan visszafolyó híg agyag továbbra is veszélyt jelentett. Bent a teremben a korábban már beépített, de hosszú ideje nem használt kötélpályát megfelelően átépítettük, így könnyen megközelíthetővé vált a Répa-ág. A nyári tábor alatt azonban számos további, járatbiztosítást célzó bontás volt még a szifonnál. Az agyag jelentős részét sikerült zsákokba deponálnunk, illetve átermelnünk a terembe. Jelenleg a Snoopy-szifon (nem helyesírási hiba!) kényelmesen járható, a Visszhang-terem és a Répa-ág felméréséhez és dokumentálásához minden lehetőség adott.

2.4. Új szakaszok a Létrási-Vizes-barlangban

(Balla Béla, Bogsán Ákos, Kiss Péter, dr. Lénárt László)

Részletek az [mlbe], az egyesület levelezési listája augusztusi forgalmából. A feltárók mesélik ...

Sziasztok!

A levelet igazság szerint Szifonnak és Petinek kellett volna megírni, mivel Ők voltak az elkövetői. Boksán Ákos és én csak a második csapat.

A Vizesben régen Lénárt Lacinak volt egy feltárása: a Gomblyuk. Ez eltemetődött, és elfelejtődött. A 4-es bejárat alatti első létra aljából indult, és találtak két termet. Laci mondta, hogy kivel, de elfelejtettem. A lényeg, hogy az a másik ember kijött egyszer a Méhkasnál, de összeomlott a járat. Na, ezt a járatot kaparta ki Peti kb. félórás munkával. Az utána lévő rész egy része, amint már említettem, fel volt fedezve, de találtak aknát, és mikor kimászták, párhuzamosan találtak megint egyet. A bejutási pont a Méhkas után jobbra az akna tetejének jobb oldala. Bemenni nem ajánlom senkinek, csak ha azokkal megy, akik bent matattak, azaz mi négyen és ha Steve is volt, talán vele is. Nagyon kell figyelni, mert eddig három baleset volt. Misike szerencsésen - engedelmeskedve a gravitációnak - felszíni sérülésekkel megúszta. Kovának gipszben a lába, és varrták a kezét. Ugyanott zúgott le. Én egy könyökbeveréssel és rajta egy kis vérömlennyel megúsztam, mikor kifelé jövet a szűkületben az ölembe kaptam egy 150 kg-os gambit. A bejárat feletti akna kiszámíthatatlan, Szifon fejére is esett kő, pedig fent nem volt akkor mozgás. Kb. kétökölnyit magyarázott ...

A bejárat szűkületet akarjuk stabilabbá tenni mielőtt valakire rászakad. Ez lehet, hogy már meg is van. Én lejttem vasárnap, és nem tudom Szifonék hogy haladtak. A felfedezéstől van videó, de még nem tudtam közzétenni. Remélem ... kb. 2 hét múlva.

Ja! Átmentem a Visszhang-terembe, miközben Szifonék az új szakaszban verték a falat. Semmit nem lehetett áthallani. Pijjogtam, de ők sem hallották.

Balla Béla

Akkor egy kis információ, ha nem bánjátok ...

A Visszhang-terem térképezésével kezdődött a dolog. Több akció zajlott a nyári tábor ideje alatt, amelynek során Szifon és a másik Peti kiépítettek a kötélpályát a terem tetején is, majd egy kis közös bontás, patronozás következett, valamint egy térképező akció is indult. A teremből nyíló Magzatközpont nevű rész sejtésünk szerint a Méhkas föle-mellé tart. Csütörtökön Szifon-Peti és Lacika-Misike páros indult összekopogózni a járatokat. Megállapításra került, hogy kopogózni fölösleges, elég hangosan beszélni, egy járhatatlan repedésen keresztül megvan a kapcsolat. Peti és Szifon elkezdtek átvizsgálni a Méhkasból a felfelé tartó kürtöket, majd kb. félórás bontással egy omladékon áthaladva bejutottak a P-teremnek elnevezett kb. 35 m magas 10 m átmérőjű kürtőbe, annak talppontjától kb. 6 m-es magasságban. A terembe a magasból nagy mennyiségű víz folyik be, és a terem alján omladékban eltűnik. Feltételezésünk szerint ez a víz jelenik meg a Visszhang-teremben. Több továbbvezető járatot sikerült felderíteni kb. 100 m hosszúságban, amelyek előzőleg ismertek voltak. A végén nagy volumenű bontás található Bont-lak felirattal. A relikviák alapján (tejes zacskó, csokipapír), a bontás a '70-es évek táján zajlott. A járatok egyik végpontja

nagyon megközelíti a 4-es első létrájának az alját (simán át lehet beszélni). Ez a Gomblyuk nevű hely ...

A csütörtöki gyors bejárást követően is nyilvánvalóvá vált számunkra, hogy ez a rész - a hatalmas omladék miatt - enyhén szólva életveszélyes. Pénteken a két Peti a P-terem tetejét kezdték mászni, ahol további járatokat és aknát találtak. Mialatt másztak, meg szerettem volna mutatni az új részeket Misinek és Kovának. Odafele Misi alatt szakadt ki egy fogás és esett kb. 5 m-t, visszafelé Kova zuhant le kb. 7 m-t, majd a lábára hulló kő eltörte a lábfejét. Ennek ellenére önállóan kijött. Balla Béci ellátmányt szállított a mászóknak, majd kifelé jövet az omladékból egy hatalmas kő csúszott rá. A sorozatos balesetek miatt, az omladék biztosítása elsődleges kell legyen!

Üdv.: Ákos

Sziasztok!

Most iratkoztam fel a lev. listára, páran már ismerhettek. Elég sokat voltam mostanában Létráson, főleg Szifonnal barlangoztam.

A nyári tábor végén találtuk meg a Vizes elfeledett részeit. Ez az egész csak újrafelfedezés volt, utólag térképet is találtunk róla. Már elkezdtem megírni a felfedezés történetét csak nem volt erőm befejezni...

De Béla és Ákos már megírták a lényegét.

A múlt hét vasárnapján (aug. 13-án - a szerk. megj.) tovább folytattuk Szifonnal a kutatást. A P-terem (régai térképen Kőcsapda) bejáratában lógó köveket lelökdöstük, most már sokkal biztonságosabb és tágasabb, mint amilyen volt. A terem tetejében sikerült továbbhaladnunk, egy ablakon átbukva kb. 15 m mély hasadékba jutottunk, aminek az alján egy patakos járat van (most száraz volt) és agyagdugóval végződik. Ebből a patakos járatból felfelé indul egy szűkület, aminek a túoldalán egy kis termecske van, majd még egy szűkület és még egy termecske. Az utolsó termecskébe csak Szifon bújhat be de nem látott gyors továbbjutási lehetőséget. Ebben a részben valószínűleg nem jártak, kivételesen se bontást, se egyéb emberi hulladékot nem találtunk.

A P-terem tetejébe kiépítettünk egy kötélpályát, úgyhogy aki kíváncsi az új részekre, annak nem kell a traverzen átmásznia. Felvettünk három poligonhosszt, majd besokalltam és abbahagytuk.

A P-terem egyik végében indul egy impozáns kis járat, de agyaggal van kitöltődve. Kicsit bontottuk, majd beláttuk hogy nem egyműszakos munka. Huzat sajnos nincs benne.

Tervek a jövőre: Még maradt két kürtőcske, amibe nem tudtunk felmászni, bár nem fűzők hozzájuk sok reményt, hogy vezetnek valahova. A legfontosabb munka most a poligonozás lenne, hogy tudjuk, merre lenne érdemes bontani. Jó néhány ígéretes bontási hely van, de amíg nem tudjuk, hogy merre vezetnek, nem érdemes velük foglalkozni. Ebben jó lenne, ha tudnátok segíteni.

Mellékelek egy régi térképrészletet, amibe Szifon pirossal berajzolta a legújabb részeket.

Üdv: Kiss Peti

Hali!

Amennyire én ismerem az új feltárásokat - melyek a '70-es évek kisebb feltárásaihoz kapcsolódnak - igen jelentős új eredményekről van szó, amihez csak gratulálni lehet a résztvevőknek.

L

2.5. Fenyvesréti 3. sz. víznyelőbarlang

(Olasz József)

ELŐSZÓ

A Miskolci Egyetemen (a hajdani Nehézipari Műszaki Egyetemen) 1974-1984 között tevékeny és eredményes barlangász csoport működött (NME TDK KHSZCS). A csoport számos bükki barlang feltárásában, térképezésében vett részt. E korszak legjelentősebb kutatási eredménye a Fekete-barlang és a Balekina-barlang feltárása volt.

A csoport hétvégi bázisa döntően a létrástetői kutatóház volt, ahol szoros kapcsolat alakult ki a ház-kezelő miskolci Marcel Loubens csoport tagjaival (MLBE). Az egykori TDK csoport tagok azóta is rendszeresen találkoznak a létrási házban, legalább évente egy 2-5 napos "veterán" barlangász találkozó keretében. Néhány éve úgy döntöttünk, hogy a táborozások alatt nem csak barlangi túrákat szervezünk, hanem újra elkezdjük a feltáró tevékenységet is (bontást).

A kutatás fő objektumának a Fenyvesréti 3. sz. víznyelőbarlangot választottuk, mely megítélésünk szerint az egyik legfontosabb hiányzó láncszeme a Fehérkői-mészakövésben megismert nagy barlangrendszereknek. Vízfestési kísérletek bizonyították a víznyelő és az Alsó-Sebesvízi (Huba) forrás közötti hidrológiai kapcsolatot. További - ezzel a rendszerrel (valószínűleg) kapcsolatban álló - víznyelőkkel (Útmenti, Y-völgyi ill. Szivárvány) együtt több kilométer hosszú barlangrendszer feltárása körvonalazódik.

A munka kutatásvezetőjének a Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület aktív kutatásvezetőjét, Kovács Zsoltot kértük fel, helyettese Veres Lajos lett.

Jelen beszámoló célja az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, mint I. fokú hatóság által kiadott 11931-4/2006. sz. határozat 23. pontja szerinti kötelezés teljesítése.

BEVEZETÉS

A Fenyvesréti-patak a Fehérkői-mészakövet elérve abban egyre mélyebben bevágódik, míg végül egy töbor sziklafala előtt víznyelőben elnyelődik. A töborban (ill. előtte a mederben) térben és időben három víznyelő bejárat alakult ki, egymástól 9-9 m-re.

A legidősebb, a töbor alja közelében a Fenyvesréti 1. sz. víznyelő. A víznyelőt korábban több barlangász csoport kutatta, 1970 körül a Bányász csoport, később a '70-es évek végén az MLBE és az NME TDK is. Jelenleg kb. 15 m mélységben egy szűkület akadályozza a továbbjutást.

A középső víznyelő, a Fenyvesréti 2. sz. víznyelő, a Fenyvesréti 1. sz. víznyelő előtt 9 m-el található, bejárata omladékos, eltömődött. Leírások szerint kb. 20(?) m mély, lejtős, nehezen járható.

A Fenyvesréti 3. sz. víznyelő vagy Patakmedri-barlang a patakmederben, a 2. sz. víznyelő előtt kb. 9 m-rel található. 1977-ben az NME TDK csoport tagjai kb. 14 m-ig tudtak a barlangba lejutni. A barlang egy közel függőleges aknából áll, bejárati szakasza eredetileg kövek között haladt. 2001-ben, egy nyári TDK veterán tábor alatt a bejárati részt megtisztítottuk, a labilis sziklatömböket eltávolítottuk, és az allúviumot ácsolattal biztosítottuk. Így jelenleg a függőleges akna közvetlen a felszíntől, a szálkő mellől indul. Az akna tisztára mosott falú, oldala csipkézett, 1-3 m széles, jól járható. Alján vastag agyagkitöltés található. Az agyagkitöltést a 2003. évi nyári veterán TDK táborban kb. 2,5 m mélységig bontottuk ki, az agyagot a felszínre termeltük. (A barlang mélysége a bontás kezdetekor 13 m a végén 15,5 m volt). Ekkor építettük a gátat is.

A 2006. évi tábor kezdetekor az agyagfenék teteje (a barlang mélysége) 14,5 m volt (ferdén). A 2003. évi (korábbi) fenékszint tehát 1 m-t betemetődött (Ez a kibontott üledékek jellegében is látszott).

A patak nagyobb vízhozam esetén az akna előtt, a meder kőtörmelékei között nyelődik el, és az aknával párhuzamos, attól néhány méterre lévő, de közös légtérű kisebb (még fiatalabb) járhatatlan járatokon zubog le. Árvizek idején a 3. sz. víznyelőn kívül a 2. sz. és az 1. sz. nyelők is aktívvá válnak.

Megjegyezzük, hogy az állandó vízfolyású patak jelenleg a patakmederben kb. 100 m-el feljebb nyelődik el, vagyis egy újabb nyelő kialakulása tart.

Alapadatok

Fenyvesréti víznyelő (gyéb nevek: Disznósi-víznyelő (helytelen), Szendvics-barlang?, Patakmedri-barlang, Fenyves-réti Patakmedri-bg.)

Tszf. magasság: 610 m

Víznyelő kőzet: Fehérkői Mészke F.

Vízgyűjtő kőzet: Vesszősi F.

Búvópatak (réteg) forrása: Disznós-forrás

Víznyelő jellege: Állandó víznyelő

Karsztforrás-kapcsolat (bizonyított)

Karsztforrás neve: Sebesvíz-(Huba-)forrás

Karsztforrás tszf. magassága: 525 m

Vízhozam: 850 l/perc

MORFOLÓGIAI KÖRNYEZET, VÍZNYELŐK

A Bükk-hegység barlangokban leggazdagabb területrésze a Hámori-tótól Ny-i irányba Bánkútig húzódó keskeny, de kiválóan karsztosodó Fehérkői Mészke Formáció (korábbi nevén anizuszi mészkősáv). A K-NY-i csapású mészkősáv és a vele párhuzamos szomszédos kőzettestek eltérő kőzetfizikai tulajdonságai nagyban meghatározzák a területrészt sajátos arculatát: a morfológiai tagolódást, ill. a karsztformák helyeit, fajtáit.

A mészkő északi határának geomorfológiai jellemzői

A Fehérkői Mészke Formációtól É-ra a Szentistvánhegyi Metaandezit Formáció települ. E paleovulkanit a környezetéhez képest keményebb, az erózióknak ellenállóbb kőzet. Részben ennek

tulajdonítható, hogy a vulkanit sáv mentén általában nagyobb, meredekebb hegyek találhatók a képződmény csapásának vonalában. A mészkő-metaandezit réteghatár nagyjából a hegytetők összekötő (gerinc) vonalában húzódik. Pl. Szárdóka-Nyavalyás-Felsősebes vonulatban.

Mivel tehát a réteghatár jellemzően a vízvásztó gerinc mentén található, ezért e hegyek D-i lejtőjén nem tudtak kialakulni hosszabb vízfolyások, hiszen a csapadékvíz a D-i mészkő-lejtőn közvetlenül beszivárog a karsztba. Ennek ellenére ismerünk néhány száraz, inaktív patakmedret, és hozzá kapcsolódó víznyelőt melyek (nyilvánvalóan más morfológiai és éghajlati körülmények között) régebben jelentősebb szerepet játszhattak. Pl. Sziklás-tebri-barlang, Cubákos-barlang.

E barlangok genetikailag egy csoportba sorolhatók hasonló ismérveik miatt.

Jellemzőjük:

- rövid, ÉK-DNy-i irányú, inaktív patakmeder található a vízzáró kőzetben;
- a mészkövet elérve a patakmeder víznyelőben végződik;
- töböroldali sziklafal (a töbör Ny-i oldalán);
- a víznyelő inaktív, a bejáratú szakaszok elaggottak.

Karszt-hidrodinamikailag a Cubákos-barlang és víznyelőrendszere a kutatási területünkhöz kapcsolódik.

A mészkő déli határának geomorfológiai jellemzői

A fehérkői mészkősávtól D-re markáns hegyek hízódnak (Nagy-Hárs, Nagy-Kőrös és Nagy-Csipkés vonalában). A hegyek fő tömegét a Bükkfennsíki Mészkő Formáció (ladini mészkő) alkotja. E hegyek É-i oldalát a Vesszősi Agyagpala Formáció ill. Bagolyhegyi Metariolit Formáció fedi. Az agyag- és vulkanit-képződmények vízzáró felszínén a csapadékvíz és a rétegforrások vize patakmedrekben É-felé folyik, és a fehérkői mészkövet elérve víznyelőkön keresztül elnyelődnek.

A legjelentősebb víznyelők így genetikailag hasonlóak, várhatóan a jelleg, méret, forma is hasonló, arányos. A Fenyvesréti-víznyelő az Y-völgyi-víznyelőhöz (Szivárvány-bg.) és a Bolhási-víznyelőhöz hasonló lehet.

Összefoglalás: A Jávorkút-Garadna országút fennsíki szakasza nagyrészt a Fehérkői Mészkő Formáció jól karsztosodó felszínén halad. Az út Jávorkútnál 693 m, Bolhásnál 652 m, a tekenősi pihenőnél 615,8 m, a Savós-völgy felső részén 548 m Bf., vagyis egyenesen lejt. Az út mindvégig a hegyek közötti völgyben halad, általában a völgytalp felett néhány méterrel. Morfológiai jegyek alapján a Létrástető-Jávorkút közötti szakaszon határozottan, a Szárdóka D-i előterében pedig nagy valószínűséggel feltételezhető, hogy az út mentén egykoron végig patakmeder húzódnak. E patakmeder nyomai és a töbörök helyzete jelzi az egykori erózióbázist.

A hidrológiai helyzet ma a korábbtól eltérő: a déli irányból érkező patakok vize az első alkalmas helyen elnyelődik a mészkőfelszínen. (Jávorkúti-, Bolhási-, Szivárvány-, Fenyvesréti-).

A FENYVESRÉTI VÍZNYELŐK KÖRNYEZETE, MEGKÖZELÍTÉS

A Jávorkútra vezető műúton haladva a létrástetői munkásházhoz vezető földutat (P jelzés) balkéz felől elhagyva kb. 1 km-re tovább a műút élesen jobbra kanyarodik, a tekenősi pihenőhely felé. A kanyarban zúzottkövekkel megerősített földút (makadámút) indul Ny, DNy felé. (Az útkeresztvezésben Bf. 615,5 m a magassáérték). Az enyhén emelkedő földúton kb. 100 m után

balra (D-felé) kb. 6 m mély (az útpadkától) töbör található, melybe Ny felől az úttal párhuzamosan futó patakmeder torkollik. Az út jobboldalán tovább kisebb hegy emelkedik (Bf. 689,8 m).

A töbör alján, ill. a patakmederben található a fenyvesréti víznyelő. (Leírásukat lásd korábban.) A töbör alján a magasságérték a fentiek szerint kb. Bf. 615 m. (Megjegyzendő, hogy ha eltekintünk a viszonylag frissen bevágódott patakmeder- és töbör-süllyedéktől (vagyis visszamodellezünk egy ősből térszint) akkor feltűnő, hogy a patakmeder az út mellett egyenletesen lejt egészen az Útmenti-víznyelőig. Minden bizonnyal ez a víznyelő (is) egykor a Disznós-patak nyelője lehetett. E víznyelő kb. Bf. 608 m-en található és 90 m mély).

A patakmeder alsó szakaszán 2006. augusztus 19-16. között nem volt vízfolyás, de a fenéküledék vizenyős, nedves volt. A három víznyelő előtt kb. 1 m magas kőből épített gát található, mely a folyás felőli oldalon feltöltődött kb. ½ m magasságban iszappal. (Itt disznódagonya van.) A patak vize kb. 100 m-rel feljebb a patakmederben, egy kavernásan kimosott kő mellett szivárog el. (A kő előtt kb. fél méter átmérőjű állandó vízszintű kis tóig csurog a patak.)

FÖLDTANI KÖRNYEZET

A Bükk hegység szerkezeti sajátosságát a többszörös gyűrődésekkel kapcsolatos áthajlások, interferenciák jellemzik. Ezt a szerkezetet módosítják a töréses formaelemek, és az amúgy is bonyolult képet az erózió tovább torzítja. A vizsgált terület e bonyolult rendszer kis részlete. A fejezetben közölt információk a MÁFI 2005. évi földtani térképéről és földtani magyarázójából származnak².

A kutatási területen áthaladó É-D-i irányú földtani szelvény

Jelmagyarázat:

1. Hámori Dolomit Formáció hT
2. Szentistvánhegyi Metaandezit Formáció shT
3. Fehérkői Mészke Formáció fkT
4. Vesszősi Formáció vT

A barlangok befogadó kőzete a Fehérkői Mészke Formáció (3), mely a két vízzáró összlet, a Szentistvánhegyi Metaandezit Formáció (2), és a Vesszősi (agyagpala) Formáció (4) között található. A Hámori Dolomit Formáció a Garadna-völgyi permi képződményekkel határos.

Litológia

Szentistvánhegyi Metaandezit Formáció (korábban Szentistvánhegyi Porfirit)

(A porfirit = metaandezit átnevezés túlzott leegyszerűsítés, mert a formáció domináns kőzete dácitos jellegű. A régebbi irodalomban a kvarcporfir és diabáz közti teljes tartományt porfiritnek nevezték.)

A formáció rétegvulkáni sorozatának heterogén kőzetanyagát láva, agglomerátum, tufa ignimbrít, valamint vulkáni-üledékes keverékkőzetek látszólag szabálytalan váltakozása építi fel,

---

² A Bükk hegység földtana. - MÁFI, Budapest, 2005., Szerk.: Pelikán Pál

alsó részén a láva és összesült tufa képződmények, felső részén pedig a vulkáni-törmelékes keverékközetek túlsúlyával.

Egyes helyeken felszakított mészkő-, márga- és aleurolitklasztok figyelhetők meg benne. A vöröses-lilás vagy zöldes színű vulkanitok néhol tömeges-vastagpados, más területeken erősen préselt, lemezes elválásúak.

A formáció éles határral települ a Hámori Dolomitra, annak Sebesvízi Konglomerátum Tagozatában azonban anyagkeveredés figyelhető meg. Fedőjében a Fehérkői Mészkő települ.

Fehérkői Mészkő Formáció (korábban anizuszi mészkő)

(Balogh Kálmán 1980-as munkájában a felsőanizuszi világos mészkövet Fehérkői Mészkő néven áthelyezte a ladin emelet felső részébe).

A platformfejlődést megszakító első vulkanizmus csillapultával egyes területeken visszatért a karbonátos üledékképződés, ezáltal a ladinban több szigetplatform jöhetett létre, melyek egy része a késő-triászig fennmaradt. Az egyes ladin-késő-triász platformokon képződött wettersteini, illetve dachsteini típusú platformmészkövek különböző néven szerepelnek a szakirodalomban.

A formáció világosszürke, pados, gyakran vastagpados megjelenésű, egyes szakaszain Lofer-ciklusos. A formáció bázisán még érzékelhető a fekvő Szentistvánhegyi Metaandezit hatása (Bolhási Mészkő Tagozat). A vadász-völgyi szelvényben. Az alsó-sebesvízi szelvény vékony, néhány 10 cm-nyi lilászöld mészkővel kezdődik, majd mintegy 50 méter vastag világos mészkő és dolomit fölött következik 10 méternyi vastag sötétszürke tűzkőlencsés mészkő-betelepülés. Ettől kissé feljebb lilászöld agyagmátrixú mészkőtörmelékes lencse látható. Sötétszürke üledék ritkán a formáció magasabb részében is előfordul, de ezek a kis kiterjedésű lencsék nem alkotnak szintet, áthalmozott vulkáni anyagot is tartalmazó lokális kimélyülések lehetnek.

A formáció főtömege uralkodóan világosszürke sötétszürkéig változó színű (Lofer C tag). A formáció felső részében egyre kifejezettebb a Lofer-ciklusosság, gyakoriak a sárga, sárgászöldes-vörös foltos mészszipa ágyazódott szögletes, szürke mészkőtöredékek (Lofer A tag), fehér és világossárga, dolomitosodott, szalagos szerkezetű algalaminit közbetelepülések (Lofer B tag). Pados, vastagpados megjelenésű, a padokon belül csaknem mindenütt látható finomsávosság. A sávok csak szemcseméretben különböznek, mérettartományuk 10-60 μm , sávonként homogén.

A formáció tetején néhány tíz méter vastagságú, barna tűzkőlencsés lemezes mészkő (Disznói Mészkő Tagozat) jelenti az átmenetet a Vesszősi Formáció felé.

Elterjedés, vastagság. A formáció az észak-bükki szerkezeti egység rétegsorának része. Déli vonulata Hármaskút - Kis-Huta-réttől Diósgyőrig összefüggően követhető, északi ága Alsó-Hámortól a Garadna-völgy északi oldalában nyugat felé egyre széttagoltabban jelentkezik. Vastagsága 400 m körüli.

Alapszelvénye a Vadász-völgyben van, teljes vastagságban tanulmányozható a Szinva-völgyben és az Alsó-Sebes-víz erdészeti földútjának bevágásában.

Vesszősi Formáció

A formációt uralkodóan fekete, zöldes-fekete, meszes agyag- és aleuritpala, helyenként szürke, (mállottan barna) palás homokkő alkotja. Szürkészöld kloritos részek is megfigyelhetők benne, ezek talán vulkáni anyag áthalmozódásai. Sötétszürke, fekete tűzköves mészkő rétegek-lencsék is

jelen vannak. Rétegváltakozásos átmenet figyelhető meg mind a fekü Fehérkői Mészke mind a fedő Hegyestetői Formáció felé.

Létrási Metabazalt Formáció

Ezt a formációt kizárólag a Vesszősi Formációba települt, zöld-sötétzöld színű metabazalt testek képviselik. Önálló litosztratigráfiai egységbe sorolását a más bükki vulkánitokkal való kapcsolatának felderíthetlensége indokolja.

Apró törmelékfoltja jelenik meg Jávorkúttól Ny-ra, és két nagyobb test található a Létras erdőrészenben.

KUTATÁSTÖRTÉNET

Mint azt a Karszthidrologiai rendszerek c. fejezetben bemutatjuk, vízfestéssel bizonyítottan két hidrodinamikai rendszerbe sorolhatók e barlangok:

A Garadna-forrás rendszeréhez tartozik a Bolhási- és a Jávorkúti-víznyelőbarlang (ill. távolabb pl. a Csipkés-kúti-víznyelő is).

A Nagy-Sebes (Huba-) forrás karsztos vízgyűjtő rendszeréhez tartozik biztosan az Y-völgyi-nyelő, a Fenyvesréti-víznyelő és valószínűleg az Útmenti-víznyelő, továbbá a Cubákos-barlang.

A hidrodinamikai különállóság ellenére rendkívül hasonlóságot mutat a Jávorkúti-Bolhási-barlangrendszer a Fenyvesréti-víznyelőből valamint a már feltárt Y-völgyi-víznyelőből álló (feltételezett) rendszerrel. (A hasonlóság a víznyelők méretében, formáiban, vízhozamokban, jellegében, forrástól való távolságában, befoglaló kőzetében mutatkozik). Méreteiben, karsztformáiban hasonló rendszerre számíthatunk.

Az anizuszi mészkőszáv víznyelőit intenzíven az 1950-es évektől kezdték feltárni. Nagy lendületet adott a kutatásnak a Magyar Hidrológiai Társaság miskolci csoportja keretében 1952-ben alakított Zombolykutató Munkabizottság. A munkabizottság által feltárt és dokumentált barlangok a vizsgált terület környezetében³: Bolhási-víznyelő (1953. május), Jávorkúti-víznyelő (1953. október). Mindkét barlang végén szifon zárta el az utat.

Dr. Leél-Őssy Sándor 1959. évi tanulmányában⁴ térképvázlaton az alábbi objektumokat említi a zónában: víznyelők: Jávorkúti-víznyelő, Bolhási-víznyelő és Létrási I. víznyelő; eltömődött víznyelő: Bánkúti-visszafolyó, Csipkés-kúti-víznyelő, Disznóspataki-víznyelő. A Fenyvesréti nyelőt a térképen nem jelöli.

"A Disznóspataki-víznyelő (vagy Bolhási-felső-víznyelő) állandóan működő víznyelő, amelyhez a Nagy-plató leghosszabb és kétágú búvópatakja tartozik (kb. 400 m). Vize Jakucs L. szerint a Sebesvíz-forrásban kerül a felszínre. Ezt a víznyelőt tudományosan eddig még nem kutatták. Ezután K-felé több kisebb névtelen víznyelőt találunk." (Valószínűleg többek között a fenyvesréti nyelőre gondol a szerző).

A cikkből megtudhatjuk, hogy a Bolhási- és Jávorkúti-víznyelőket 1952-1953-ban bontották ki a zombolykutatók Borbély Sándor vezetésével. A Bolhási víznyelőt kb. 90 m mélységig, mintegy 300 m összhosszban tárták fel, míg a Jávorkúti víznyelőbe 115 m mélységig jutottak le.

³ Borbély Sándor: Barlang- és zombolykutatók a Bükkben. - Hidrogeológiai Közlemények, Bp., 1955., 35. évf., 357-362. old.

⁴ Dr. Leél-Őssy Sándor: A Bükk víznyelőinek és víznyelőbarlangjainak tanulmányozása. - Földrajzi Értesítő, Bp., 1959., VIII. évf., 179-189. old.

A FELTÁRT BARLANGOK BEMUTATÁSA

(Az eredeti jelentéstől eltérően a feltárt barlangok bemutatásánál csak utalunk az egyesület évkönyveiben korábban megjelent, vagy az egyesület honlapján szereplő leírás, cikk vagy tanulmány címére - a szerk. megj.)

Bolhási-víznyelőbarlang

Kat. sz.: 5372/4,5

Lásd: Kordos László: Magyarország barlangjai. - Gondolat kiadó, Budapest, 1984., 155-157. old.

Jávorkúti-víznyelőbarlang

Kat. sz.: 5372/5

Lásd: Kordos László: Magyarország barlangjai. - Gondolat kiadó, Budapest, 1984., 157-158. old.

Az 1983-84. év fordulója környékén, a barlangban tapasztalt rendkívüli szárazság miatt, a Marcel Loubens csoporthoz tartozó Kiss János és társai az ÉK-i szifonon szárazon való átkelést követően, több részletben, 100 métert meghaladó, elágazó, új járatot tártak fel.

A barlang kutatása az 1990-es években újabb lendületet vett. Ekkor újabb szakaszokat fedeztek fel, és sikerült a kapcsolatot bizonyítani a Bolhási- és a Jávorkúti-barlang között.

A Bolhás-Jávorkúti-barlangrendszer becsült hossza ma kb. 5470 m, mélysége 125 m-t. A legújabb kutatási eredményekről (a Luna-terem környékének térképezési munkáiról) Hegedűs András és Nagy András egy 2001. évi leírásban számol be.

Cubákos-barlang

Kat. sz.: 5372/37

Lásd: Adatfelvétel: Kovács Zsolt, Hegedűs Norbert. MLBE évkönyve, 2001., 14-16. old.

Az Útmenti-barlang feltárása

Kat. sz.: 5372/35

Lásd: Tokár Ferenc: Az Útmenti-barlang feltárása. - MLBSzCs 1976. évi évkönyve.

Lásd: Kovács Zsolt: Útmenti-víznyelőbarlang. - MLBE évkönyve, 2001., 47-49. old.

Szivárvány-barlang

Kat. sz.: 5372/23

Lásd: Várszegi Sándor: Beszámoló a Miskolci Bányász Sportkör Barlangkutató Csoportjának 1960-tól 1977-ig végzett munkáiról. - Kézirat. Készült a miskolci barlangkutatók 25 éves jubileumi találkozására, 1977.

Lásd: Adatfelvétel: Kovács Zsolt, Hegedűs Norbert, Kosztolányi Katalin. MLBE évkönyve, 2001.

Fenyvestebri víznyelő barlangok

Kat. sz.: 5372/32

A Fenyvestebri-víznyelők kutatása az 1950-es évekig nyúlik vissza. Az 1970-es évek elején a Bányász csoport, később a Marcel Loubens csoport, majd az NME TDK csoport is kutatta.

Részlet a Bányász Csoport 1970. évi jelentéséből: *"Az alsó-sebesi munkahelyünkön a tavasz folyamán folytattuk további bontási és mederszint-süllyesztési munkálatainkat. Közben néhány eldöntésre váró kérdésre is sikerült választ kapnunk. Az egyik kulcsproblémát az jelentette, hogy forrásbarlangunk vízgyűjtőterülete a Fennsík mely szakaszán helyezkedhet el. Terepbejárásaink során a Fenyvesréti-patak medrében találtuk meg a "hiányzó láncszemet": a keresett kvarcitokat, melyek koptatott hasonmásai a forrás-barlangból már korábban előkerültek. Figyelmünk így a Fenyvesréti-(Disznósi-)víznyelősorra terelődött, melynek kutatásától a Szifontó mögötti járatok feltárását vártuk."*

Az 1950-es évek karszthidrológiai vizsgálatait (vízfestések) Szabó László publikációja⁵ mutatja be.

1977-ben az NME -TDK csoport nyári táborozásakor Fenyvesréti-patak medrében feltárta a 16 m mély Szendvics-barlangot. (Ez valószínűleg az 1. sz. víznyelő.)

A 3. sz. víznyelőbarlang bejáratát 2002-ben az NME-TDK csoport biztonságossá tette, majd egy évvel később az agyageltömődést 5 m mélységig kibontotta.

KARSZTHIDROLÓGIAI RENDSZEREK

A Bükkben víznyelő-forrás kapcsolat vizsgálat céljából elsőként Jakucs László végzett vízfestési kísérleteket 1950-ben. Az akkori megállapítások egy részét ma már nem fogadhatjuk el. (pl. Jávorkúti-víznyelő - Margit-forrás kapcsolat).

Később, 1954 őszén az MHT Zombolykutató Munkabizottság és a VITUKI, Jakucs László irányításával, a jávorkúti nyelőbe juttatott le sóoldatot. A nyomjelző a víznyelőtől a Garadna-forrásig 26 óra alatt ért el. Ez volt az első bizonyíték a bolhási-jávorkúti barlangok és a Garadna-forrás direkt kapcsolatára.

A barlangfeltárások, vízfestési eredmények és földtani adatok szintézisaként számos tanulmány készült az egyes víznyelők, források kapcsolatáról, azaz a komplex karszthidrológiai rendszerről.

A legátfogóbb tanulmányt a jelenleg Ausztráliában élő Szabó László jelentette meg. Szabó saját honlapján (www.new-karstology.planetresources.net) értékes adatokat, szintetizálást közölt. Sajnos a honlap jelenleg nem érhető el. Néhány szakanyagot a 2006. év elején még lementettünk, az archívumunkban megtalálható.

Víznyelő-karsztforrás adatok⁶

Jávorkút-Bolhás-Garadna rendszer

⁵ Összefoglaló jelentés a felsőanizuszi mészkőréteg Lillafüred-Jávorkút közötti szakaszának karszthidrológiai kutatásáról (1966). - <http://www.mlbe.hu/evkonyv/anket66/anket66.htm>

⁶ A Bükk hegység földtana. - MÁFI, Budapest, 2005., Szerk.: Pelikán Pál

	Tszf	Vízhozam	Mélység	Végpont
	[méter]	[l/perc]	[méter]	
Jávorkúti-víznyelő	655	időszakos	együtt	szifon
Bolhási-víznyelő	650	időszakos	120	szifon

Garadna-forrás	497	5000		
Kissebes (Felsősebes)	580	időszakos árvízi túlfolyó		

Szivárvány-Fenyvesréti rendszer

	Tszf	Vízhozam	Mélység	Végpont
	[méter]	[l/perc]	[méter]	
Cubáros-víznyelő	627	időszakos	40	
Útmenti-víznyelő	612	időszakos	60	Időszakosan víz
Sebesvízi (Y-völgyi) víznyelő (Szivárvány)	620	állandó		
Fenyvesréti-víznyelő	620 (611?)	állandó		

Alsó-Sebes (I-IV) források	558	1300		
Alsó-Sebes (Huba) forrás	525	850		

BARLANGFELTÁRÁSI MUNKÁK (2006. AUGUSZTUS)

Tevékenység leírás

1. nap. 2006.08.19. szombat

Eltávolítottuk a korábbi ácsolatot, és az ácsolat mögé behordott uszadékokat. A lyuk száját teljesen megtisztítottuk a mozgó kövektől, és új biztonságos ácsolat építésébe kezdtünk. Az ácsolat anyagához felhasználható fenyő gömbfát az Északerdő Zrt. jávorkúti erdésze jelölte ki.

Egyidejűleg megerősítettük a gátat, részben a korábbi, szétmosott kövekkel, részben a patakmederben fellelhető további kövekkel. (Később, a bontásból származó "gambikat" is a gát erősítésére használtuk.)

2. nap. 2006.08.20. vasárnap

Az előző napi munkák folytatása, befejezése. A nap végére biztonságos, tartós faácsolat készült, a gát magasítása, megerősítése befejeződött. Felállítottunk háromlábra egy masszív csigát. A barlangba 2 db 230 V-os lámpatestet helyeztünk el melyet halk, kis fogyasztású aggregátorról működtettünk. Első leszállás a barlangba: a talp mélysége: 15,4 m.

3. nap. 2006.08.21. hétfő

Agyagos fenék bontása. A bontást egyidejűleg 5 ember végzi, egy bont, egy a szelvény töréspontjában irányít (hangösszeköttetés) és segédkezik. A felszínen két ember húzza a vödörket, egy ember pedig a vödör tartalmát üríti. A kitermelt agyagot nem tehetjük a vízbefolyás felőli oldalra, mert akkor meggyorsítjuk a járatok újbóli eltömődésének lehetőségét, de nem akartuk a 2. bejáratot sem eltömíteni, későbbi esetleges itteni feltárási munkák miatt. A kitermelt agyagot

így többletmunkával a fenyők között lévő kisebb mélyedésbe (talán egykori szénégető) hordtuk. Kitermelt mennyiség: 200 vödör.

4. nap. 2006.08.22. kedd

Hasonló módszerrel és energiával folytattuk a bontást. Az évekkal korábbi bontási mélységet délelőtt értük el. Az érintetlen kitöltés világosbarna, agyagos, szórványosan vegyes szemnagyságú aprókavicsos. $w = 80-90\%$. Kitermelt mennyiség: 182 vödör.

5. nap. 2006.08.23. szerda

Hasonló módszerrel és energiával folytattuk a bontást. Elkezdtük a lefelé haladó hasadék kitöltését kitermelni. Kitermelt mennyiség: 194 vödör.

6. nap. 2006.08.24. csütörtök

Hasonló módszerrel és energiával folytattuk a bontást. Folytattuk a lefelé haladó hasadék kitöltésének kitermelését. A mélység előrehaladásával ideiglenes farámpa került beépítésre. Az agyagos kitöltést néha kisebb-nagyobb (1-20-50 cm-es) levált, vagy bemosott mészkőtörmelék színesíti. Kitermelt mennyiség: 175 vödör.

7. nap. 2006.08.25. péntek

Hasonló módszerrel és energiával folytattuk a bontást. Folytattuk a lefelé haladó hasadék kitöltésének kitermelését. A mészkőtörmelék nagyobb (60-80 cm), az agyag ill. törmelékes kitöltés vizesedése elkezdődött. Kitermelt mennyiség: 211 vödör.

8. nap. 2006.08.25. péntek

Hasonló módszerrel és energiával folytattuk a bontást. Folytattuk a lefelé haladó hasadék kitöltésének kitermelését. A mészkőtörmelék nagyobb (60-80 cm), az agyag ill. törmelékes kitöltés vizesedése nehezíti a bontást. A külszínen lebontottuk a háromlábú csigát, a kiépített ácsolatot biztonságos állapotban hagytuk a helyszínen. A kitermelt köveket az iszapfogó gát erősítésére és hátúrköltésre használtuk fel. A területen helyreállítottuk a természetes állapotot. Hulladék, tájidegen anyag nem maradt a bontási területen. Kitermelt mennyiség: 108 vödör.

A feltárt barlangszakasz leírása

A bejáratú akna függőlegesen 8,9 m, majd onnan ferdén további 12,8 m hosszú. A teljes mélység ferdén átlósan 21,82 m, azaz majdnem függőleges (a háromszög nagyon hegyes).

A bontás eredményeképpen 6 m-t mélyítettünk. A bontás végénél kb. $\frac{1}{2}$ m széles, kétoldalt szálkőben lévő hasadék, kb. 1,2-1,5 m járatszelvényben bontunk. A szemközi oldalon a hasadék beszűkül, véget ér, visszafelé a törmelékbe függőlegesen falat alakítottunk ki. Szűk, az utolsó 2 m teljesen sima. Nehéz dolgozni. A levegő tiszta, ennek oka, hogy feljebb, oldalt az aktív vízjáratokon huzat észlelhető.

Üledékben változás nincs, talán kissé kövesebb.

A következő ábrákon a töbör vázlatos rajzát, illetve a MÁFI térképmagyarázójára helyezett, szomszédos barlangokkal együtt ábrázolt helyzetét adjuk meg.

IRODALOM

- BORBÉLY Sándor: Barlang- és zsombolykutatás a Bükkben. - Hidrogeológiai Közlöny, Bp., 1955., 35. évf., pp. 357-362.
- HEGEDŰS András - NAGY András: Jávorkúti-víznyelőbarlang Luna-termi rész. - www.barlang.hu/pages/barlangterkepek/bukk/javorkut_luna.htm
- KORDOS László: Magyarország barlangjai. - Gondolat kiadó, Budapest, 1984.
- KOVÁCS Zsolt: Útmenti-víznyelőbarlang. - MLBE, Évkönyv 2001., 47-49.old.
- KOVÁCS Zsolt - HEGEDŰS Norbert: Cubákos-barlang. - MLBE, Évkönyv 2001., 14-16.old.
- KOVÁCS Zsolt - HEGEDŰS Norbert - KOSZTOLÁNYI Katalin: Szivárvány-barlang. - MLBE, Évkönyv 2001., 44-47.old.
- LEÉL-ŐSSY Sándor dr.: A Bükk víznyelőinek és víznyelőbarlangjainak tanulmányozása. - Földrajzi Értesítő, Bp., 1959., VIII. évf., pp. 179-189.
- SZABÓ László és tsai: Összefoglaló jelentés a felsőanizuszi mészkőréteg Lillafüred-Jávorkút közötti szakaszának karszthidrológiai kutatásáról (1966). - <http://www.mlbe.hu/evkonyv/anket66/anket66.htm>
- PELIKÁN Pál [szerk.]: A Bükk hegység földtana. - MÁFI, Budapest, 2005.
- SZABÓ László: Karszthidrológiai tanulmányok a Bükk-hegységi karszton
- TOKÁR Ferenc: Az Útmenti-barlang feltárása. - MLBSzCs 1976. évi évkönyve
- VÁRSZEGI Sándor: Beszámoló a Miskolci Bányász Sportkör Barlangkutató Csoportjának 1960-tól 1977-ig végzett munkáiról. - Kézirat. Készült a miskolci barlangkutatók 25 éves jubileumi találkozására, 1977.

3. Megfigyelések, dokumentáció

3.1. Karsztárvíz a Bükkben

3.1.1. Árvíz Lillafüreden

(Kovács Attila)

A napok óta csapadékos időjárás következtében június elsejére Lillafüreden ismét akkorára duzzadt a Szinva, mint hóolvadáskor szokott. (Ez jellemzően 30 cm-nyi vízmélységet jelent a 2-3 méter széles medrében. Ráadásul ez már a túlfolyás, mivel a vize Miskolc ivóvizeként csővezetékbe kerül.) Az áradásban az volt a legmeglepőbb, hogy Soltészkeri-forrás betoncsövéből zavaros víz folyt.

Június másodikán reggel 8-9 óra körül ismét esni kezdett az eső, és rövid szünetekkel este 9-10-ig zuhogott. Harmadikán hajnalra tetőztek a felszíni és a földalatti vizek. Általam eddig nem látott mértékben megduzzadt a Szinva. A buszvégállomás alatt a kanyar kővel kirakott falának tetejéig ért. Ez kb. méteres vízmélységet jelent. A meder itt hozzávetőlegesen 2,5 m széles, a víz sebességét 10 km/h-ra becsültem. Ebből durván 7 m³/s vízhozamot lehet számítani. (A Szinva-forrásból "termelt" átlagosan 11.000⁷ m³/d vízmennyiségből visszaszámolva a forrás átlagos vízhozama 0,13 m³/s lehet.) A sétányról kivezető fahíd utáni hidakat (az alagút mellett) elérte, alulról csapkodta a víz. A forrásból enyhén opálos víz folyt. Ez szokatlan, a Szinva-forrást állítólag még sohasem kellett a vízszolgáltatásból kizárni, én is tapasztaltam, hogy árvizeknél is kristálytiszta. A patak zavarosságát a forrás feletti külszíni mederből hozzákeveredő víz szokta okozni. Hírek szerint a Garadna-völgyi pisztrángtelepet is elárasztotta a víz, egyetlen nagy tóvá duzzasztva a kis nevelő-tavakat, és a teljes pisztrángállományt lesodorva a Hámori-tóba. Hámoriak beszéltek, hogy ez ugyanolyan nagy árvíz, mint az 1974-es volt, azonban a cseppkőbarlangban most nem tört fel a víz, sem a Pokolból (bár láthatóan jelentősen felemelkedett), sem a Vasas-aknából. A Soltész-akna vize sem emelkedett fel a túlfolyóig, bár nem lehetett messze tőle: a közreműködésünkkel kihelyezett és rendszeresen leolvasott adatgyűjtők szerint itt közel 10 méter volt az árvízi szintemelkedés. (A Vasas-aknában 4,5 m, a Pokolban 21 m, a Vizesben a nyugalmi szinthez kb. 4 m volt a Tó szintemelkedése, azonban a két legérdekesebb helyről, a Szepesi taváról és az István-lápai-barlang 4. szifonjáról éppen ebben az időszakban nincs adat. A tavaszi áradás alapján előbbi helyen kb. 5-6 m, az utóbbinál 60-70⁸ m-es árvízi szinttel lehet számolni.)

Reggel a pincénkben is megjelent a víz. Nem tudtam milyen gyorsan fog emelkedni, ezért a tojásokat gyorsan kimentettem (a befőttek maradtak), majd elszaladtam a vízesést és a patakot fotózni. Mire visszaértem, már csizmán felül ért a víz. Amit lent hagytunk, ott is maradt. Másnapra elérte a tavaszi maximumot (kb. 90 cm), estére jóval meghaladta. A főkapcsoló is víz alá került, sistergett, forrt benne a víz, égett a vezeték. Egy pajszerrel sikerült lefeszíteni a falról, és a

---

⁷ Lénárt L.: A Miskolc-Tapolcai Barlangfürdő. - <http://www.mlbe.hu/evkonyv/mtapolca/bgfurdo.htm>

⁸ A tavaszi áradás a vízszintregisztráció tanúsága szerint kb. 35 méteres szintnél tetőzött, azaz a szintváltozás görbéjének nem csúcsa, hanem "teteje" van, lapos. Ennek oka nem lehet a műszer méréstartományának korlátja, mert 100 méteres érzékelő volt abban az időben beépítve a barlangba. Valószínűleg a vízszint elért egy "túlfolyót", pl. a Nyugati-ág szintjét. Ebből az következik, hogy a júniusi áradás sem lehetett valójában 70 méteres, illetve az is, hogy az István-lápai-barlang 4. szifonjának szintje nem lehet azonos a karsztvízszinttel. Ugyanis ha az lenne, a környező kőzetek repedései (és a maga a Nyugati-ág is) el lenne árasztva vízzel, tehát nem lehetne levezetője a szifon megemelkedett vizének, nem lehetne "túlfolyása" az áradmányvíznek.

víz fölé akasztani. A pince belső izzója is folyamatosan parázslott, mert a kapcsolója víz alatt volt. Később az égő is teljesen víz alá került, el is pukkant később, mint ahogy minden elektromos szerelvény is elkorrodálódott. A pince teljesen víz alatt állt, a mennyezet alatt csak pár centiméter levegő maradt. Az udvarunkon nem lehetett félcipővel járni, a mélyebb helyeken, például a ház és a faház között 15-20 cm-es tó állt. Illetve nem állt: lassan folyt be a pince ablakán. A tóba pedig a faház előtti pocsolókból. A felszínen és nyilván a teljes mésztufarétegben szépen lassan lefelé áramlott a víz.

Az egykori laktanya focipályáján a tavasszal szokásos félméternyi mélységű tó állt. Illetve az is folyt, bő vízzel látva el a vizesárkot. (Ez a valószínűleg nem önálló forrásból származik, hanem a szintben felette levő Szinva medréről szivárog ide.) A túloldali árok is pataként működött most, a vize az alsó hídnál visszafolyt a Szinvába.

A utcán a szennyvízcsatorna is telített, az akna vas fedlapja alatt 2 cm-re állt a karsztvíz. Lejjebb, a hídnál azonban már kb. 1 méter mélyen volt, azonosan a Szinva szintjével, és áramlott, zubogott benne a víz. Lejjebb Lillafüreden nem telített a mésztufa, nem voltak elárasztott területek. Nálunk valami, talán az alagút sziklabordája visszaduzzaszthatja - gondoltam.

A Szinva vize június 3-án tetőzött, az elárasztott mésztufa felszíni vizei június 6-án. 10-én a Szinva az áprilisi szintre apadt vissza, 19-én a túloldali árok vize már nem jutott el a Szinváig. 24-én megszűnt a kifolyás a focipálya tavából, ezt követően várhattuk, hogy a pincénkől is eltűnik a víz. Érdekes árvíz volt. Nagy volt, de a cseppkőbarlang szárazon megúsza.

3.1.2. Barlangi árvizek

(Sűrű Péter)

Június 4., hétfő reggel. Ma biztosan meglátom életem legnagyobb vizeit. Hívom Stevet, nem veszi fel, tíz perc múlva ismét, még mindig nem. Kb. fél óra múlva csörög a telefon. Ő az, de rossz hír: nem engedik el. Most mi legyen? Utoljára 1974-ben volt ekkora árvíz Lillafüreden. Akkor a mai nagy barlangoknak a töredékét sem ismerték. Lápa, Lánér még csak kis kubikgödrök voltak. Ilyen lehetőség lehet, hogy nem lesz még egyszer a következő harminc évben. Hívom Kareszt, nem ér rá. Nem ér rá!?!?! Most kit érhetnék el hirtelen? Az emberek többsége Erdélyben és Lengyelországban. Csalódottan ténfergek. Próbálok újra belevetni magam a geofizika jegyzetekbe, de máson jár az agyam.

- Ugye nem tudlak lebeszélni? - kérdezi mellettem Zsuzsi. Láta rajtam mekkora csalódás lenne, ha nem láthatnám a saját szememmel, mi történik odalenn.

- Ha gondolod, veled megyek. Szepesi, Speizi nem jöhet számításba, de Lánér, Vizes még beleférhet. Gyerünk, kapjuk össze magunkat!

Mire összepakoltam, majd elmentünk Zsuzsi cucaiért, valamint megtankoltuk a Trabit, elszaladt az idő, már rendesen benne voltunk a délutánban. Attilánál felvettük a kulcsokat, kaptunk tőle akkukat is a fényképezőgéembe, majd bízva a szerencsénkben, elindultunk Létras felé. A járgány ki is bírta a házig kisebb megtorpanásokkal. Gyors karbidolás, beöltözés, kisbagbe begyömöszölni mindent és indulás. Kezdjük a Lánérrel!

Most minden esélyünk megvan arra, hogy olyat látunk, amit előttünk még senki sem. A Lánér Fofó-ágában ugyanis van egy száraz patakmeder kis zúgókkal, vizeséssel, mindennel, ami csak kell, vizet azonban még senki sem látott benne, bár impozáns nyomaival már találkoztunk zivatarok és hóolvadások után.

Útközben próbáltuk figyelni a jeleket, hogy mi várható odalenn. A Tavi-nyelő elé épített kis gát felett átbukott a víz, mivel a nagy gát alatti műanyagcső nem bírta elvezetni. A patak

keresztülfolyt a Piplák-ház melletti dózerúton, és párszáz liter per perces hozammal nyelődött el a Nagy-mogyorósban, de már látszott, hogy túl van a tetőzésen. A Picoluca ácsolata összecúszott, a természet úgy döntött megteszi helyettünk azt, amit előbb-utóbb nekünk kellett volna: háromszög keresztmetszetűvé egyszerűsítette az ácsolatot. Még akkor is kis patakok csörgedeztek bele, mikor ott jártunk. A Lánerig minden kisebb-nagyobb töbrbe patakocskák tartottak. A Speizi nyelője valószínűleg omlott egy kicsit, ez a képek alapján majd kiderül, de amikor ott jártunk, negyed hét körül, már nem volt túl nagy a víz. Láttam már nagyobb vizeket is belefolyani. A Láner Nyugati-átjárója utáni első terem alján már kis patakocska csörgedezett. Ehhez a Fa-létra utáni teremben csatlakozott egy másik, de a Tohos-szivatonál nem okoztak nagyobb vizet, mint ami általában hóolvadáskor előfordul. Viszont a hangokból itt már tudtam, hogy jól számítottam. 15-20 cm mély patak bukott át a III.-IV. szifon peremén, és ment végig a Homok-szifonig, a lemászásnál dübörgő vízeséssel. A nyomok alapján tetőzések minimum 3-4 szer ilyen magas víz ömlött ki, és visszaduzzadt a Homokszifon előtt. Egy-két falra feltapadt friss zöld levél is előfordult. Úgy tűnik óriási vizek mozogtak itt, kíváncsi vagyok mit mértek a műszereink. Azt hiszem lesz mit elemezni, bár aggódom is. Lápán a IV-es, de főleg a II-es szifonban elég sérülékeny a műszer. Ha ott az 1991-eshez hasonló vizek mozogtak, a II-es szifon műszere szinte biztosan megsérült. Mindegy most már nincs mit tenni, majd meglátjuk mi történt.

A Lánerből nyolcra értünk ki, ezért gyorsan elindultunk még a Vizesbe, mivel tudnom kellett, hogy mi történt a Visszhang-termi bontásban, de a Kereszt-ág patakja nem volt veszélyes nagyságú. Érdekes volt viszont, hogy a Háromszög-terem lemászásának jobb oldalán lévő elszűkülő hasadékból is ömlött a víz. A maradék időben elmentünk a Hágcsós-teremig, de az impozáns vízesés elrettentett minket attól, hogy az I-es bejáraton próbáljunk kijutni. Az ajtó előtt visszaduzzadó tó megindulása ugyanis kisebb víznél is okozott már meglepetéseket. Biztosan tartott volna néhány percig, míg beömlik a bejáraton.

3.2. Denevérek megfigyelése a Létrási-Vizes-, a Láner Olivér-, a Szent István- és a Kecse-lyuk barlangban

(Barati Judit)

A mérési pontok az előző évben meghatározottnak megfelelően alakultak, az így létrejött mérési struktúrát a továbbiakban is megtartjuk. Mivel a pontok részletes felsorolása a tavalyihoz képest nem változott, nem tartom szükségyszerűnek ezt újra ismertetni. A denevéregyedszámok feljegyzése a teljes bejárt szakaszon megtörtént.

A CO₂-szint és légáramlások megfigyelése megfelelő műszerek hiányában még nem indulhatott meg, azonban a páratartalom mérésére idén először sor került egy Assmann-féle aspirációs psychrometer-rel. Páratartalomméréseket nem végeztünk minden mérési ponton, csak meghatározott helyeken. Ezek az egyes barlangokban a következők voltak:

- Létrási-Vizes-barlang
  - Hágcsós-terem
  - Agyagfej-terem
  - Vértes-terem
- Láner Olivér-barlang
  - Site-kürtő alatti terem
  - Tohos-szivató utáni járatszakas
- Szent István-barlang
  - Kutya-lyuk

Meseország

· Kecskelyuk

3. számú mérési pont

A megfigyelésekben részt vett személyek: Barati Judit, Bácsi István, Béres Viktória, Papp László, Sűrű Péter.

A HŐMÉRSÉKLETMÉRÉSEK EREDMÉNYEI

A hőmérséklet-eredmények mind a négy barlangban a korábbi évek méréseinek megfelelően alakultak, azoktól jelentős eltérést nem tapasztaltunk.

A Létrási-Vizes-barlangban a korábbi években tapasztalt két hőmérsékleti zóna idén is megfigyelhető volt. Bár a belső régiókban és a IV. bejárat környékén idén kicsit magasabb 7,8-8,6 °C körüli hőmérsékleteket mértünk, az I. bejárat - Dög-szifon szakaszon ősszel 6-7 °C volt, és az enyhe télnek köszönhetően télen is csak 5-5,5 °C-ig süllyedt a hőmérséklet.

A Lánér Olivér-barlangban egész télen változatlanul 6-7,4 °C közötti hőmérsékletet mértünk. A bejárat szakasz most is kivétel volt, de a legalacsonyabb hőmérséklet tél közepén most csak 4 °C körül adódott.

A Szent István-barlangban a hőmérséklet a bejáratától a Fekete-teremig folyamatosan emelkedik. A Kutya-lyuknál melegebb időben 8, hűvösebb időben 6 °C körüli a hőmérséklet, míg a belsőbb szakaszokon ez stabil 10-10,3 °C körüli érték.

A Kecskelyukban a Bejárat-csarnokban tél közepén fagyponthoz közeli értékeket mértünk, itt a hőmérséklet egyértelműen követi a felszíni hőmérsékletet. A belsőbb szakaszokon az értékek kiegyenlítettebbek, a hőmérséklet 8-9 °C körüli.

A PÁRATARTALOMMÉRÉSEK EREDMÉNYEI

Mindenhol a felszíni páratartalomhoz mérten magasabb, 80-95 % közötti értékeket kaptunk. Ugyanakkor jelentős ingadozás figyelhető meg egyes helyeken, ami valószínűleg az ideai száraz, enyhe tél hatását is tükrözi.

A Vizesben 87-94 % közötti értékek adódtak, de a változások leginkább a Hágcsós-teremben tapasztalhatók, a két belső mérésnél kiegyenlítetten 90 % feletti a páratartalom. A Lánér értékei minden esetben 93 % körülre adódtak, de itt inkább mérési pont a barlang belsejében helyezkedik el, mivel denevérek a külsőbb szakaszokon csak elvétve fordulnak elő. A Szent István-barlang kezdeti 93-94 %-os páratartalma a tél közepén 86-88 %-ra csökkent, ez a belsőbb régióban is megfigyelhető volt. A Kecskelyukban kaptuk a legalacsonyabb 78-87 % közötti értékeket.

DENEVÉREK MEGFIGYELÉSE

A korábbi adatoknak megfelelően 4 általánosan előforduló faj a *Myotis myotis*, *Rhinolophus hipposideros*, *Rhinolophus ferrumequinum*, *Myotis blythi*. Ezek mellett egyéb fajok is megjelentek kisebb számban. Az elhelyezkedésük is követi az eddigi tapasztalatokat.

A Létrási-Vizes-barlangban az előző négy faj a már megszokott rendben helyezkedik el: a közönséges és hegyesorrú denevérek elsősorban a hidegebb zónában, a nagypatkósok a belsőbb régiókban, míg a kispatkósok elszórtabban. Az átlagos számuk idén a következőképpen alakult: közönséges denevérek 35-40, nagypatkósok 8-10, hegyesorrúaknál 10-15 egyed. A kispatkósok

idén télen eddig nem tapasztalt egyedszámban jelentek meg, kb. 80-85 egyed volt folyamatosan jelen. Ezeken kívül egy-egy alkalommal figyeltünk meg tavi, barna hosszúfűlű és csonkafűlű denevért.

A Láner Olivér-barlangban szintén az említett négy faj volt megtalálható, mégpedig a közönségesek 50-60, a kispatkósok 15-20, a nagypatkósok és a hegyesorrúak pedig 10 körüli egyedszámmal. Emellett egy-egy alkalommal fordult elő barna hosszúfűlű, tavi és bajuszos denevér. A közönséges és hegyesorrú denevérek, és velük néhány kispatkós a Site-kürtő alatti teremben gyülekeztek, bár a felsőbb régiókban is mindig előfordult néhány egyed, míg a többiek elsősorban a Tohos-szivató utáni részen voltak megtalálhatók.

A Szent István-barlangban ősztől kezdve stabil kis- és nagypatkós állomány jelent meg. A nagypatkósok végig a Kutya-lyukban teleltek, kb. 120 egyedből álló állománnyal, a kispatkósok pedig inkább a Meseország körüli sziklákon helyezkedtek el és 5-6 egyeddel voltak jelen.

A Kecse-lyukban csak kispatkós denevért találtunk rendszeresen, de ezek is mindössze egy-két egyeddel voltak jelen. Tavasszal két hosszúszárnýú denevér is megjelent a barlangban.

A csoportalkotás is az előző éveknek megfelelően alakult. Főleg a közönséges és hegyesorrú fajoknál figyelhető meg, a Vizesben a Hágcsós-teremben, és a Lánerben a Site-kürtő alatti részen. Illetve a Szent Istvánban jellemzi a nagypatkósokat is.

3.3. A Szepesi-Láner-barlangrendszer geodéziai felmérése és térképezése

(Kovács Zsolt)

BEVEZETÉS

A Miskolc város közigazgatási területén nyíló, fokozottan védett Szepesi-Láner-barlangrendszer egyike hazánk legjelentősebb karsztüregrendszerének. Kutatását a miskolci Marcel Loubens Barlagkutató Egyesület és jogelődjei a Spirál-barlang 1954. évi illetve a Szepesi-zsomboly 1962. évi feltárása óta folyamatosan végzi.

A rendszer részletes újratérképezése 1984-ben, a Szepesi-barlang Nyugati-ágának akkori végpontján való sikeres továbbjutással és az akkori Spirál (1986 óta Láner Olivér) barlangban kezdett bontási munkákkal párhuzamosan indult meg az egyesület önálló kezdeményezésére. A munkához új ösztönzést adott a Láner Olivér-barlang Szepesi-barlangot közelítő mintegy 300 méternyi járatának 1985. évi feltárása. A két barlang között az átjárást 1993-ban sikerült bontásos kutatással megtalálni. A KTM Barlangtani Intézete megbízása alapján a már egybenyitott barlangrendszer újonnan megismert Fofó-ágát 1995-ben térképeztük.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2000 decemberében adott megbízást a Marcel Loubens Barlangkutató Egyesületnek 1600 méternyi barlangjárat térképanyagának elkészítésére. Ez közelítően az addig még nem publikált barlangrészek térképét foglalta magába. A most közreadott atlasz ezért a teljességre törekedve a teljes 2446 méternyi felmért járatszakasról digitális technikával készült 1:200 méretarányú térképsorozatot tartalmazza. Az alaprajzot 14 db, az oldalnézetet 10 db A3 méretű lapon ábráztuk.

HELYSZÍN

A Szepesi-Láner-barlangrendszer a Bükk hegységben, a Bükk-fennsík létrás-tetői részén nyílik (1. ábra). Az egységes barlangrendszer az 1962 óta ismert Létrás-tetői-barlang (Szepesi-barlang) (5372/3) és az 1952-ben, majd nagyrészt 1985-86-ban feltárt Láner Olivér-barlang (5372/49) 1993. december végi összekötésével vált ismertté. A Szepesi-barlang bejárata a Névtelen Kerekhegy, más néven Rézkígyó-hegy déli lábánál, a létrási lápa É-i oldalán, 550 méter tszf. magasságban nyílik, Lillafüredtől 2 km-re K-re, a jávorkúti műúttól dél felé kb. 300 m-re, a Kerekhegyet délről kerülő turistaút mentén. Lejárata betonmútárggyal biztosított, vasajtóval lezárt. A Láner Olivér-barlang (1985-ig Spirál-barlang) (5372/49) bejárata a lápa déli szegélyén kb. 545 méter tszf. magasságban, 6-8 méter magas sziklafal aljában nyíló inaktív víznyelőszáj. Lejáratának támfallal biztosított kiépítése (Elsüllyedt bástya) befejeződött. A bejárat alatt kb. 10 méterrel a további járatok felé vasajtóval le van zárva.

A BARLANGRENDSZER GEODÉZIAI FELMÉRÉSI ALAPADATAI AZ ÚJ MÉRÉS ALAPJÁN

A barlang bejáratának koordinátái (EOV):

Szepesi-barlang: [m]	X: 307440
	Y: 765262
	Z: 548 (Balti tszfm.)

Láner Olivér-barlang: [m]	X: 307405
	Y: 764811
	Z: 543 (Balti tszfm.)

A barlangrendszer felmért hossza:	2446,17 m
Becsült hossz (kisebb, beméretlen oldalkürtők hozzáadásával):	legalább 2500 m

A barlangrendszer függőleges kiterjedése (mélysége) a Szepesi-barlangi bejáratánál elhelyezett kezdőponthoz viszonyítva:

A Keleti-ág tavánál az utolsó csavarral jelölt pont mélysége:	-142,44 m
Függőzött pont a barlangtalpra, a Tó átlagos, nyugalmi vízszintje:	-143,84 m
A bűvármerülés során mért 15,5 m vízmélység hozzáadásával:	-159,3 m

A Nyugati-ág mai végpontját jelentő 4. szifon bemért mélysége a Szepesi-barlang bejáratához viszonyítva:

A 2. szifon mélysége (végpont 1984-ig):	-92,54 m
A 2. szifon mélysége (végpont 1984-ig):	-97,41 m
A Láner Olivér barlang bejáratánál befűrt mérési pont (1001. sz):	-5,24 m
A Láner Olivér-barlangi bontás aljának mélysége:	-94,58 m

A barlangrészek hosszadatai (1. táblázat):

Szepesi-barlang Aknarendszer (45. pontig):	182,96 m
Nyugati-ág főjárata a 2. szifonig:	619,10 m
Nyugati-ág oldalágai:	
Tábor-terem, kürtő (53. ponttól):	31,08 m
oldalterem (59.-):	14,15 m
Borsó-ág (81. ponttól):	197,51 m
Fehér-kürtő (112.-):	44,58 m
Kristálytavi-ág (118.-):	43,29 m
Tündértavi-ág (170.-):	44,73 m
	-----
oldalágak összesen:	375,34 m
Nyugati-ág járatai összesen:	994,44 m
<hr/>	
Szepesi-barlang új részek (1984. március 10-i felfedezés)	
2. szifontól (210.) az elágazásig (229.):	50,26 m
2. szifonból (223.-) felfelé induló járat:	14,27 m
omladékos terem felső része (224.-):	18,62 m
elágazástól (229.) a 4. szifonhoz (22914.):	46,32 m
oldalterem (22903.-):	23,12 m
breccsás járatvég (22904.-):	3,29 m
oldalkürtő (22904.-):	17,50 m

Új részek a Fofó-ág nélkül (229. pontig):	173,44 m
<hr/>	
Fofó-ág (229.-230.-2301.-...2345.-1012.pontok) az elágazástól (229.) a Láner-barlangig (1012.):	149,09 m
Füstös-kürtő (2301.-):	47,13 m
Site-kürtő (2313.-):	69,77 m
oldaljárat a Sári-kürtő vaslétrája aljától (2319.-):	45,29 m
oldaljárat (23192.-):	36,25 m
oldalág (2340.-):	13,06 m

Fofó-ág összesen:	360,58 m
<hr/>	
Láner Olivér-barlang bejárati szakasza (1954-1986-ig Spirál-barlang) vaslétrától (2345.) a Láner-bg. bejáratáig (1001.):	32,36 m
régi Spirál-bg. oldalterem (1006.-):	24,68 m

Láner-barlang bejárati szakasza összesen:	57,20 m
<hr/>	

Láner Olivér-barlang (1985. december. 8-i feltárás):	
vaslétrától (1012.) a mélyponti bontás aljáig (1040.):	111,96 m
Hídtól (1021.) a felső kürtők:	35,92 m
100-as kürtő (1024.-):	27,08 m
Egeres-akna (1027.-1022.):	27,67 m
alsó kör (1034.-1028.):	43,99 m
lenini út (10345.-103455.):	16,36 m
oldalág (10345.-):	16,62 m

Láner Olivér-barlang 1985-ös feltárás:	279,59 m
--	----------

Keleti-ág:	
Főjárat a Tóig (45.-490.):	170,70 m
tómélység (490.-491.):	15,50 m
Morgó-ág (45.-4501.):	62,93 m
Három aranyásó-termi kürtő (4502.-):	25,60 m
felső szint (460.-465.):	26,36 m
Lábfürösztő felett (469.-4696.):	38,27 m
felső szint a Forrás felett és a 3. kürtő(477.-4783.):	58,60 m

---

oldalágak összesen:	227,26 m
Keleti-ág összesen:	397,96 m

Szepesi-Láner-barlangrendszer összesen:	2446,17 m
---	-----------

Vízszintes távolság a szintes ág két végpontja között légvonalban:	600 m
--	-------

Vízszintes távolság a két bejárat között légvonalban:	450 m
---	-------

A BARLANGRÉSZEK MEGISMERÉSE ÉS KORÁBBI TÉRKÉPI DOKUMENTÁLÁSA 1984-IG

A miskolci Bányász és Zombolyos barlangkutatóknak 1962. június 8-án sikerült bejutniuk a barlangba sokévi bontásos kutatás után. A feltárásban, illetve első bejárásban Molnár Gyula, Bödör István, Kutas Tamás, Várszegi Sándor, Lukácsik József, Zsellér György, Köves László és Bán István vettek részt (MHT, 1962). A barlangról készült első térképeket JUHÁSZ A. (1962) közölte a "A Létrástetői barlang" című cikkében (2. ábra). Vázlatos alaprajzot és hosszmetsetet találunk az írásban. Az alaprajz ábrája szerint a barlangot felmérték: Várszegi S., Zsellér Gy., Papp Gy., a térképet rajzolta Balázs Z. "A Létrástetői-barlang metszete (Szepesi-zsomboly)" ábra szerint a barlangrészt Várszegi S. mérte és Balázs Z. rajzolta. A cikk felmérési adatokat is közöl. Eszerint a lejárati aknarendszerben a "Húszméteres kürtő" aljában 60 méter mélységben vagyunk és 133,20 m mélységben érjük el a vízszintes ágot a "Három aranyásó termé"-ben. Ma is használt helymegnevezések szerepelnek az aknarendszer ismertetésében (a cikk írásmódjában): Nagygambi, Borotvaél, Bordaköszörülő, Rom-terem, Tölcsér, Bosszantó, Harangkürtő, Óriás lépcsők. Az ismertetés szerint a keleti ágon végigmenve 230 méter után érjük el a tavat, vízszintje 150,30 m mélységben van, hossza 14, szélessége 1-3 méter. "Az Óbudai Hajógyár MHS

Könnyűbúvár szakosztálya tagjainak sikerült a tóban 15,50 m mélységbe lemerülniük, ahol a barlang egy 30 cm széles, igen magas és hosszú hasadéokban folytatódik, mely egyelőre ember számára járhatatlan. Így a barlang legmélyebb pontja 165,80 m-re van a külszíntől. A búvárok a tó végén több kisebb repedést, valamint egy 75-80°-os szögben felfelé haladó elég széles kürtőt is találtak, azonban ezeket még nem sikerült felderíteni". Elnevezések a Keleti-ágban: Zeusz szobra, Kőorgona, Polip, Dohánylevél, Frissítő-tó (a mai Lábfürösztő), Opál folyosó. A Nyugati-ág helymegnevezései a cikkben: Vizes bújócska, Tufagátak, Nagy tufagát, Kis Baldachin, Nagy Baldachin, Párduc (képződmény a felső szinten), Mérőföldkő, Nagy cseppkőoszlop (8 méter magas, 1 méter átmérőjű, a ma Tündértavi-ágként ismert mellékágba jelölve - nem azonosítható), Meseország (nem azonosítható), I. szifon, II. szifon. A járat hosszát nem említi a cikk, de szerepel, hogy a barlangrendszer felmérése szerint a mellékjáratokkal együtt a teljes hossz 1660 méter. Megjegyzendő, hogy a szerző szerint "A nyugati ág feltárását a diabázisig folytatjuk. (Itt valószínűleg vége szakad)."

A barlangrendszert övező mészkőösszlet Lillafüred-Jávorkút közötti szakaszának karszthidrológiai ismereteit foglalta szintézisbe SZABÓ L. (1966), melyben a Szepesi-barlangot is említi. "Csapásirányban 570 m hosszúságban, 455-398 m tszf. magasság között tárja fel a karsztvízszintet. A barlangon végigfolyó patakot több, a déli oldalról érkező vízbefolyás táplálja, ezek közül kettő, 438 és 406 m tszf. magasságon, forrás jellegű. A barlang keleti végét 15 m mély, ingadozó (kb. 20 cm) vízszintű tó zárja le." Közli a barlang M=1:1000 méretarányú alaprajzát 5 jellegzetes keresztzelvénnyel. Ez a térkép is "kukactérkép", csak járatkontúrokat tartalmaz, de a felirat új felmérésre utal. A térképen a következő szerepel: "Feltárta a MHT Karszt- és Karsztvízkutató Szakosztálya és a Bányász Sportklub barlangkutató szakosztálya. Felmérte: Tokár F., Várszegi S., B. Szabó L., Tompa I., Liptai E., Majoros Zs., Komlóssy A.". Ez a térkép szerepel a továbbiakban a terület barlangjait ismertető publikációkban (LÉNÁRT L. 1977a,b, 1978).

Szerepel a fenti munkában az 1954-ben 41 méter hosszban, 13 m mélységig feltárt Spirál-barlang (ma a Láner Olivér-barlang bejárati szakasza) alaprajza és kiterített hosszmetsete. A térkép felirata szerint "Feltárta: Magyar Hidrológiai Társaság Karszt- és Karsztvízkutató Szakosztálya, Miskolc. Felmérte: Szabó L., Tokár F., Liptai E., Majoros Zs., M=1:200".

SÁRVÁRY I. (1966) a Szepesi-barlang, a Létrási-víznyelő, az István-lápai-barlang és az István-barlang térképeinek tanulmányozása alapján a fenti barlangok összefüggő rendszerét vázolja fel.

1974-ben dr. Mozsáry Péter számol be az Amphora Könnyűbúvár SC. szifonkutató búvárainak merüléséről a Tóban. A következőket állapítják meg: "A tó távolabbi végén (...) a fal víz alatti folytatása dőlésre és formára azonos a vízszint felettivel, majd -9 m-en eléri a mederfeneket. Az erős tagoltság miatt négy helyen is be lehet úszni a repedésekbe, egy-két méter távolságra, ott azonban valamennyi járhatatlanná szűkül".

A barlang LÉNÁRT L. (1979) szerint 600 méter hosszban felmért és további néhány száz méternyi hosszban ismert.

Feltáró és térképező tevékenység 1966-1984 között alig történt a barlangban. A Borsó-ág felmeneti kürtőjének tetejében már a 70-es évek második feléből is találtunk feliratokat, de publikált ismeretünk nem volt a járatról. A teljes járatrendszert az MLBE kutatói fedezték és mérték fel jóval később, 1992-ben.

Az István-lápai-barlang 1980-as évek eleji kutatásának idején Szenthe István munkatársai geodéziai méréseket végeztek a Szepesi-barlang Aknarendszerében, a Keleti-ágban és a Nyugati-ágban a Tufagátáig. A Keleti-ág Forrása fölött az emeleti szakaszban is találtunk festett, csavarral jelölt korabeli mérési pontot. Az eredmények nem váltak publikussá.

Oldalnézetet készített a Szepesi-barlang Nyugati-ágáról Ferenczy Gergely és Repei Róbert 1984-85 folyamán, bányászkompaszos mérés alapján. A térkép mellékletként szerepelt az MLBE 1986-os évkönyvében.

A JÁRATOK GEODÉZIAI ÚJRAFELMÉRÉSE ÉS TÉRKÉPEZÉSE 1984 ÉS 2004 KÖZÖTT

A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület 1984-ben kezdte meg az akkor még külön objektumként számon tartott Szepesi- (Létrástetői-) és Láner Olivér- (Spirál-) barlang geodéziai újrafelmérését (KOVÁCS Zs. - LÉNÁRT L. 1986), amit a Szepesi-barlang Nyugati-ágának akkori végpontjától induló új barlangrészek feltárása indokolt (TOHAI I. 1986). Mivel a régi, vesztett pontos felmérések dokumentációja nem volt fellelhető, a Szepesi-barlangot újra kellett mérni. A mérések Kovács Zsolt vezetésével kezdődtek és folytatódtak a befejezésig (2.-3. tábl.).

A Láner Olivér-barlang felmérése és térképezése 1986-tól 1990-ig tartott. A Szepesi-barlang szintes főágának geodéziai felmérését 1988-ban, az Aknarendszerét 1989-91-ben végeztük. A Keleti-ág felmérését Ferenczy Gergely és File Ferenc irányította. A mérések alapján 1990-1991 folyamán a Szepesi-barlang Nyugati-ágában a Nagy Baldachinig végeztük az alaprajz helyszíni felvételét és helyszínrajz készült a lejárati aknarendszerről is (Kovács Zs.). A Szepesi-barlang 1984-ben feltárt, majd vízzel újra elzárt részeibe a 2. szifon időszakos leszáradaisaikor, 1986-ban és 1992-ben lehetett átjutni, ekkor ismét sikerült további felszín felé tartó járatokat bemérni Ferenczy Gergely, majd Veres Imre vezetésével. 1992-ben zajlott a Borsó-ág felmérése is, főként Veres Imre és Burdiga Zsolt munkájaként.

Évkönyveinkben, cikkekben közreadtuk a Láner Olivér-barlang 1985 decemberében felfedezett szakaszainak felmérési jegyzőkönyvét, alaprajzát, oldalnézését, térhálós térképét (KOVÁCS Zs. 1989, 1992, 1993, FERENCZY G. 1993). Szintén publikáltuk a Szepesi-barlang lejárati aknarendszerének alaprajzát, valamint a Nyugati-ág alaprajzának egy részletét a Tábor-teremtől a Kis-baldachinig terjedő szakasról (KOVÁCS Zs. 1993, 1995).

A Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium Barlangtani Intézete 1995 júniusában megbízta a Marcel Loubens Barlangkutató Egyesületet a barlangrendszer 500 méternyi szakaszának geodéziai felmérésével és térképezésével. A megbízó javasolta, hogy ez a szakasz a régebben ismert Láner Olivér- és Szepesi-barlang 1993 decemberében feltárt összekötő járatrésze ("Fofó-ág") és környéke legyen. 1995. augusztus végére az MLBE elvégezte a járatrész geodéziai felmérését, amelynek mérési jegyzőkönyvét, koordinátalistáját szeptember elején a Barlangtani Intézet részére megküldte. 1995 végéig a már egybefüggő Szepesi-Láner-barlangrendszer felmért hossza (poligon mentén) 2013,09 méter volt, melyből a Láner Olivér-barlangra 335 m felmért hossz esett. Az új felmérés alapján módosult a barlang bemért mélysége is (lásd fent). A térképanyag 1996 januárjára készült el (KOVÁCS Zs. 1996). E munkában adtuk át a Láner Olivér-barlang és a Szepesi-barlang 2. szifonja közötti 565 méternyi járatrészről készített felmérési jegyzőkönyvét, M=1:200 méretarányú alaprajzát és keresztzelvényeit, oldalnézését. A helyszíni munkákat Kovács Zsolt, Bogsán Ákos, Botos Zsolt, Tolnai Péter, Debreczeni Gábor, Kovács Gergely és társaik végezték, a rajzokat Kovács Zsolt szerkesztette egybe (3. ábra).

1996-ban a Keleti-ágban térképeztünk. Elkészült a felső járatszint felmérése és vázlata illetve a Keleti-ág mérethelyes alaprajzi vázlata.

1997 és 2000 decembere között a térképezés szünetelt, csupán a Szepesi-barlang lejárati aknarendszerének tisztázati oldalnézete készült el a korábbi helyszínrajzok alapján. Az ideiglenes pauzának két fő oka volt. A Fofó-ág felfedezése után a 3-4. szifonban a bontási munkák nem vezettek eredményre, a Láner-barlangi mélyponti bontás pedig lényegében okafogyottá vált,

hiszen az új részekbe más úton is be lehetett jutni. Ez utóbbi bontás a mérések szerint a 2. szifonhoz visz le. A másik oka a munka szüneteltetésének az volt, hogy a barlang legnehezebben elérhető részei, a Nyugati-ág távoli szakaszai következtek és erre akkor kevés kutató volt motiválható.

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2000 decemberében bízta meg a Marcel Loubens Barlangkutató Egyesületet, felelősként Kovács Zsoltot megjelölve, 1600 méternyi járatszakasz teljes térképezésével. Ez gyakorlatilag azt jelentette, hogy a barlang teljes felmérését és térképét - alaprajzát keresztshelvényekkel és az oldalnézeteit - egységes formában el kellett készíteni a már korábban közzétett anyagok beillesztésével együtt. A helyszíni felvételeket 2000 decemberében kezdtük és 2004-re sikerült befejezni. Alaprajzot, oldalnézeteit és keresztshelvényezést a Nagy Baldachintól a 2. szifonig vettünk fel, a munka Kovács Zsolt vezetésével, Albert László, Batori Károly, Hegedűs Norbert, Krajnyák Erika és mások pótolhatatlan segítségével. Batori Károly és Hegedűs Norbert az oldalnézet rajzolásában önállóan is bedolgoztak. Ezt a szakaszt 2002 tavaszára hagytuk magunk mögött. A Keleti-ág oldalnézete 2002-ben készült (Kovács Zs., Hegedűs N., Krajnyák E., Sűrű Péter, Nagy Zsolt), a Nyugati-ágban keresztshelvények (Hegedűs N., Geller Tibor), a Kristálytavi-ágban alaprajz és oldalnézet (Kovács Zs., Hegedűs N.) készültek. 2003-ban a Nyugati-ág Kis-Baldachin - Három aranyásó-termi szakaszának oldalnézete (Kovács Zs., Hegedűs N.), a Fehér-kürtő (Kovács Zs., Hegedűs N.), a Morgó-ág (Kovács Zs., Hegedűs N., Sűrű P., Nagy Zs.), a Borsó-ág (Hegedűs N., Vadász István) és a Tündértavi-ág (Sűrű P., Nagy Zs.) rajzai készültek el. 2004-re a Füstös-kürtő megrajzolása maradt (Hegedűs N., Vadász I.)

A 2005. évben a barlangi helyszínrajzok alapján került sor a szerkesztési munkára (Kovács Zs.), 2006-ban készült el a munka zárójelentése.

A BARLANGRENDSZER FELMÉRÉSE ÉS TÉRKÉPEZÉSE, A TÉRKÉPANYAG SZERKESZTÉSE ÉS MEGJELENÍTÉSE

A mérés előkészítése során a sokszögpontok helyét a falba történő befúrással jelöltük meg. A furatok mélysége kb. 20 mm, ezekbe 30 mm hosszú, 5 mm átmérőjű rozsdamentes csavarokat helyeztünk el.

A mérés freibergeri függőkompasszal és fokívvel, valamint acél mérőszalaggal történt. Egy leolvasás hibája a fenti műszerekkel rendre belül van a $\pm 0,5^\circ$, $\pm 0,5^\circ$, $\pm 0,5$ cm értékeken. A Tündértavi-, Borsó- és Morgó-ágban, a Keleti-ág felső szintjén és a Füstös-kürtőben az irány- és lejtőszögméréshez Suunto eszközt is használtunk, a leolvasás hibája itt a távolságtól és a lejtőszögtől függően $\pm 2^\circ$ is lehet és a külpontosság veszélye is fennáll a rövidebb szakaszokon. Ezért igyekeztünk oda-vissza méréssel csökkenteni a hiba lehetőségét. A hosszmeréseket hitelesített könnyű acél mérőszalaggal végeztük, a hosszadatokat a helyszíni részletrajzok készítésekor ellenőriztük. A felmérési adatokat Poligon számítógépes koordinátaszámoló és térképező program segítségével számítottuk. A felmérési poligonvonalat méretarányosan nyomtattuk, a barlangban erre kerültek rá a mérethelyes helyszínrajzok. A felvételi méretarány 1:100, 1:200 volt, a barlang adottságainak megfelelően.

A mérethelyes helyszíni részletrajzok alapján M=1:200 nyomtatási méretarányú tisztázati alaprajz, vetületi oldalnézet és keresztshelvények készültek. A helyszínrajzokat szkenneltük, majd grafikus tervezőprogram (AutoCad Map) segítségével, képernyőn vektorizálással számítógépbe digitalizáltuk, akár csak a barlangban mérethelyesen felvett keresztshelvényeket. A digitálisan, vektorformátumban tárolt rajz bármikor módosítható, javítható, kiegészíthető. A nyomtatás megkönnyítése érdekében az AutoCad-ben megrajzolt eredeti digitális térképanyagot áttettük

ArcView shape fájl formátumba. Az említett szoftverrel való munka a vonalvastagságok, a színezés és feliratozás beállításában, a méretezett keret, lépték megjelenítésében segített (4.-5. ábra).

A térképezett járatrészben felvett keresztzelvények helyszíni felvételei M=1:100 méretarányban készültek. Végleges méretarányuk az egyes nyomtatott alaprajzok méretarányával megegyező.

A barlangjáratok függőleges kiterjedésének ábrázolására vetületi oldalnézet rajzoltunk. A Szepesi-barlangi részt Ny-K csapású síkra vetített nézeten ábrázoltuk. A Láner-barlang - Fofó-ág szakasz jellege miatt nem került rá erre az összeállításra, erről a szakaszcól két vázlatos oldalnézet készült el (6. ábra).

A TÉRKÉPEZÉSHEZ KAPCSOLÓDÓ MÉRÉSEK, MEGFIGYELÉSEK

A térképezés alkalmat adott morfológiai, földtani, vízföldtani megfigyelésekre. Közetszerkezeti adatok a Láner-barlangban, a Fofó-ágban, a Nyugati-ág nyugati szakaszán és a Szepesi-barlang lejárati aknarendszerében kerültek rögzítésre geológus kompasszal. Jellegzetes töréses formaelemekről fotódokumentáció is készült. E munkákról a későbbiekben fogunk részletesen beszámolni.

ÁBRAJEGYZÉK

1. Helyszín
2. A barlang korábbi ábrázolásai 1. 1962-1986
3. A barlang korábbi ábrázolásai 2. 1987-2000
4. A Fofó-ág 1996-ból
5. Áttekintő alaprajz (2005)
6. Áttekintő oldalnézet (2005)
7. Vázlatos oldalnézetek a Láner-barlang - Fofó-ág környékéről (2006)
8. A Szepesi-Láner-barlangrendszer járatainak elhelyezkedése a felszíni domborzat alatt

IRODALOM

- FERENCZY Gergely (1993): Térhatású rajz a Láner Olivér-barlangról. - A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület Évkönyve 1992-ről, Miskolc, 25. old.
- JUHÁSZ András (1962): A Létrástetői barlang. - Karszt és Barlang 1962. II., 45-50. old.
- KORDOS László (1984): Létrás-tetői-barlang. - Magyarország barlangjai. Gondolat Könyvkiadó, Bp., 146-148. old.
- KOVÁCS Zsolt - LÉNÁRT László (1986): A Spirál-barlangi munkálatok (A Spirál-barlang alaprajza és hosszmetszete). - In: LÉNÁRT L.: A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület jelentése - Beszámoló az MKBT 1985. évi tevékenységéről, Bp., 106-107. old.
- KOVÁCS Zsolt (1989): Barlangi térképezéseink (1987-88). A Láner Olivér-barlang geodéziai mérési koordinátái. - A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület Évkönyve 1987-1988 (szerk.: LÉNÁRT L.)
- KOVÁCS Zsolt (1992): A létrástetői Szepessy- és Láner Olivér-barlangok kutatásának új eredményei. - "A Bükk karsztja, vizei, barlangjai" c. tud. konferencia előadásai I. kötet, a Miskolci Egyetem kiadványa, 189-197. old.

- KOVÁCS Zsolt (1993): A Szepessy- (Létrás-tetői-) barlang. Térképezés a Láner Olivér-barlangban. - A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület Évkönyve 1992-ről, Miskolc, 24., 25. old., + 3 térkép.
- KOVÁCS Zsolt (1995): Szepesi-barlang. Láner Olivér-barlang. - In: F. NAGY Zsuzsanna - VADÁSZ István (szerkesztők): XXXIX. Barlangnapok (Bükk-hegység, Létras-tető), 1995. június 23-25. - Vándorgyűlési kiadvány, Miskolc.
- KOVÁCS Zsolt (1996): Összefoglaló jelentés a KTM Barlangtani Intézete részére a Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület Szepesi-Láner-barlangrendszerben végzett 1995. évi térképezési munkáiról. - Kézirat, kutatási jelentés és térkép, Miskolc, 1996. jan. 10.
- LÉNÁRT László (1977a): A Zsombolyosoktól a Marcel Loubens Csoportig. - NME alkalmi kiadv., Miskolc, 1-92. old.
- LÉNÁRT László (1977b): Hidrogeológiai kirándulások a Bükkben. - NME egyetemi jegyzet, Tankönyvkiadó, Bp.
- LÉNÁRT László (1978): Szepesi-barlang - Bejárési útmutató a Karszt- és Barlangkutatók I. Országos Tudományos Diákköri Találkozója tanulmányútjához. - NME-MKBT kiadv., Miskolc, 4-7. old.+ térkép.
- LÉNÁRT László (1979): Barlangok a Bükkben. - B.A.Z. megyei Idegenforgalmi Hiv. kiadv., Miskolc, 1-71. old.
- LÉNÁRT László (1982, 1983): A miskolci barlangkutatás és a bükki barlangok összefoglaló értékelése I.-II. - Borsodi Műszaki-Gazdasági Élet, XXVII. 3., 11-15. old., XXVIII. 1., 15-19. old.
- MARCEL LOUBENS BARLANGKUTATÓ EGYESÜLET (1995): Jelentés. A Szepesi-Láner-barlangrendszer újonnan feltárt szakaszainak állapotfelvétele, felszín alatti kiterjedésének meghatározása valamint fotódokumentációjának elkészítése. - Kézirat.
- MHT borsodi csoportjának Karszt- és Barlangkutató Szakosztálya jelenti. - Karszt- és Barlangkutató Tájékoztató 1962. 4.
- MOZSÁRY Péter dr. (1974): A Létras-tetői-barlang (Szepessy-zsomboly) szifonja. - Karszt és Barlangkutató Tájékoztató, 1974. 3-4., 61-62. old.
- SÁRVÁRY István (1969): A Létras-Istvánlappi-barlangrendszer. - Karszt és Barlang 1969.II., 53-56. old.
- SZABÓ László és munkatársai (BALOGH Tamás - GYURKÓ Péter - LÁNER Olivér - TOKÁR Ferenc - ZÁMPORY Vilma) (1966): Összefoglaló jelentés a felsőanizuszi mészkőréteg Lillafüred-Jávorkút közötti szakaszának karszthidrológiai kutatásáról. - MHT, Miskolc.
- TOHAI István (1986): A Szepessy-barlang Ny-i ágának homokszifonja utáni új részek feltárása. - In: LÉNÁRT L.: A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület jelentése - Beszámoló az MKBT 1985. évi tevékenységéről, Bp., 106-107. old.

4. Csoportélet

4.1. Szlovákia

(Kovács Attila.)

Május 19-21.

Résztvevők: Misi, Rizsa, Szifon, Bakos Zsuzsi, Tebe, én, Zenész, Bogi, Csicsatkó László, Pözsó, Széll Ilona, Ági, Tóth Péter, Mogyi, Sári. Nehezen jött össze a szükséges autó-mennyiség a 15 fő kiszállításához, ezért kicsit szűken voltunk, de kijutottunk. A terv a Murányi-fennsík pár barlangja volt. (Pontosan nem tudtuk melyikek, de Pászter Pista ígérte: szépek és alapfelszereléssel járhatók. Persze ha akarunk búvárkodni vagy köteles barlangba menni, azt is lehet ...) A szállást Szilistyre terveztük. Valami miatt a vendéglátó tiszolci csoport háza nem jöhetett most szóba, pedig az egyik tervezett barlang (Michnová) a teraszukból nyílik. Pénteken Rimaszombat, városnézés, sörvásárlás ... és találkoztunk Kinka Pistával. Maxit, Pepitót, Ottót emlegette és nagyon ismerte a barlangjainkat. A péntek este a szokásos volt: megérkezés, vacsorázgatás, sör, bor, pálinka ... és Pista mesél, mesél, mesél ... hogy nincs akció mióta nem ő a főnök, és hogyan verte meg (vagy fordítva?) a losonciakat. Szombaton elugrottunk a 30(? 50?) km-nyire levő Tiszolcra (Tisovec), ahol Misi hirtelen befékezett ... és az Ági autóját vezető Peti nekilökte Pözsó autóját. Ettől az Ági-autó hűtője kicsit eltört ... Barlang helyett tehát szerelőre várunk és a kocsmában mulatjuk az időt. Itt kiderül: a Michnová létrái veszélyesek, ezért a Teplicébe megyünk. Mentünk is: erdei műút, viadukt, patakok, kissé foghíjas gerendahíd, beöltözés, borovicska meg borovicska meg borovicska ... Tizenhárman voltunk + Pista + 3 tiszolci (Igor, Dusán, Jancsi) ... A barlang felfelé tart, a völgyben levő foglalt forrás vize folyik benne, kicsit az István-lápai-barlang Nyugati-ágára emlékeztet, de a fő attrakció, a vízesés alatti átkelés árvíz miatt elmaradt. Láttunk viszont két búvárt merülni, meg találkoztunk a ki-be száguldozó búvár-ellátókkal. Két óra volt a túra, aztán ismét öltözés, többszörös borovicska, kapcsolatépítés, 50 éves könyv dedikálva, ... stb. Lassan este lesz, további barlang helyett felmegyünk a Murányi várba. Persze ehhez útengedély kell, Pista elintézi, de így sem volt egyszerű a feljutás a helyismeretünk híján. Pistát az erdész kuvasza majdnem megette információ-kérés közben. De idejében ki tudott slisszanni a kapun. Aztán összesen 15 kilométert mentünk fölfelé öt helyett. De felértünk. Persze nem volt rossz program a várnézés. Késő este értünk haza, nekiestünk a Fülel és Gyula által főzött (nagyon finom) gulyásnak, aztán nem tudom ... Én elaludtam. Vasárnapra csak a Podbánya maradt, ehhez volt kulcs. Tebe, Zenész, Bogi és Laci le is ment ... fél óráig bírták. A hír, hogy "*a Nad Kadlubom-on nincs lakat, mehetünk, ha akarunk*" csak 1 óra felé érkezett meg. Ekkor már hazafelé pakoltunk ... Pista mindenkit üdvözöl, Zsuzsát, Gergőt külön, menjünk szeptemberben is, a tiszolciak egy 3-4 km-es cseppkőgazdag barlangot ígértek fotóstúrára. Kb. este 9 körül már Ágit is hazahúzták ... Röviden ennyi.

November 24-26.

A cél a Michnová-barlang volt, ami a tavasszal egy ferde, két másik létrát összekötő harmadik létra veszélyessé rozsdásodása miatt hiúsult meg. A létrák a barlangban most is az évtizedekkel ezelőtt beépített szerkezetek voltak, most azonban megnéztük a barlangot. Illetve kettőt is, mert augusztusban a tiszolciak, a házuk alatti víznyelőben évtizedes próbálkozások felelevenítésével bejutottak egy barlangba, amit Michnová 2.-nek neveztek el. Ebben kb. 30 méterre mentünk le, oda is csak azért, hogy megmutassák egy párkányról (a párkányra egyenként kúsztunk-másztunk be) a barlang nagykáját: 70 m (+20, -50 m) dúsán cseppkőves. (Nekem kicsit Lánerez volt a

hangulata.) Állítólag lent további aknák vannak, meg cseppköves tavak, szintes járatok is. A forrás kb. 200 m szint ide, az is barlangból tör elő, és az nem más, mint a tavasszal látott Teplice. Engedély és kellő kiépítés híján az új barlang bejárása jövőre tolodott. Megnéztük a régi Michnová (most már 1. sz.) barlangot, ami közvetlenül a házuk alatt van (közvetlenebbül, mint a Julcsa a Myotisnak), 105 méter mély, nagyrészt függőleges, belétrázva, nagyobb termekkel, hatalmas cseppköves résszel az alja közelében, sok rossz létrával, barlangász emlékhellyel. Utána vendégül láttak, még a hegyen, a házuk közelében rakott tábortűznél krinolin hegyekkel, sörrrel, borral, pálinkával, pedig állítólag az anyagi körülményeik nem túl jók, valamint minket várt otthon a megfőztnivaló gulyás. Ráadásul még Tiszolcon, egy eddig általunk nem látogatott kocsmában további bőséges italfelhozatal mellett ünnepeltük meg a szlovák-magyar barátságot (nem vicc!), és Dusán feleségének névnapját. Ők fizettek, meg Pászter Pista, aki már a barlang előtti kocsmázásnál sem engedett fizetni, mondván, hogy szerzett 3000 koronát szponzoroktól. (Tényleg volt nála pénz!) Sőt még a benzinpénzünket is ki akarja fizetni, várja, hogy megírjuk neki az összeget. A gulyást aztán hazatérés után, este 8-kor kezdve mégiscsak megfőztük, aznap este és másnap barlang előtt és után meg is ettük. Mert barlangban is voltunk vasárnap délelőtt: a vadonatúj bejáratú (talán mi voltunk benne először) Nad Kadlubom-ban, a szokatlanul kis vízben, de azért kellően elázva a szifon szűkületében, egy gyors, 3-órás fotóstúrán "végigszaladtunk" a barlangon. Sikerült pár jó képet is csinálni itt.

Szép volt, jó volt, új embereket is megismertünk, és új barátságokat is kötöttünk. Kár, hogy a tiszolciakkal csak szlovákul tudnánk (ha tudnánk) beszélni. (Bár Kimi Räikkönen alias Iván angolul is tud - de nem nőszül.) Mindenesetre várhatjuk őket nyáron, amikor viszontlátogatnak, illetve várnak ők is, hogy együtt tárjuk fel tovább a Michnová 2-t. Jövőre maradt a rimaszombatiak új (rajzos, archeológiai) feltárásának meglátogatása is. Pista még este is felhívott, hogy rendben hazaértünk-e. Aggodalma jogos volt (bár nem tudta, de) Sári autójának egyébként is betegeskedő kipufogóját eléggé megviselte a tiszolciak házához vezető út: csoda, hogy teljesen le nem szakadt (csak egy kicsit) hazafelé.

4.2. Speleofotografia 2006

(Kovács Attila)

Pár hónapja beküldtem öt képet a szlovákiai Liptószentmiklóson rendszeresen megrendezett Speleofotografia kiállításra. December 4-én értesítettek, hogy három képem a "Liptószentmiklós város díját" nyerte el, amit a megnyitón adnának át. A három nyertes kép közül kettő a Lillában, egy pedig a Herman Ottó-barlangban készült. Egyik kép sem volt új, régebben csináltam, vetítettem is már mindegyiket, sőt egy az egyik évkönyvben is megjelent.

December 15-én tehát Liptószentmiklóstra utaztam, a Speleofotografia 2006 megnyitójára. Pontosabban nem megnyitó volt, hanem "vernissage", amit sokat és hiába kerestem a szótárakban, végül egy angol fordításból élő ismerősömtől tudtam meg, hogy ez "*a kiállítás előtti nap, amikor a művészek még utolsó simításokat végezhetnek a műveiken*". A "varnish" szóból ered, mivel még "keneketik" itt-ott a képet, és gyakorlatilag egy kis zártkörű bemutatót jelent." Csakugyan nem voltak sokan.

Szürke felhők alatt, zúzmarás hegytetők között száguldottunk, míg fel nem értünk a Dobsina fölötti tetőre, ahol a fákon már inkább jégborítás volt, mint zúzmara, és rövidesen a köd is alattunk maradt. Fantasztikusan szép környezetben értünk Poprád közelébe, ahol már a Tátra havas csúcsai is látszottak. Liptószentmiklóson sem tartott sokáig, mire a Május 1. utcát megtaláltuk. A barlangos múzeum nem túl feltűnő épület. Mi érkeztünk elsőként, kinyitották

nekünk a kiállítási termet és rövidesen (nagyon pontosan, program szerint) elkezdődött a megnyitó.

Kevés kép volt, főleg szlovák szerzőktől, de volt lengyel is, és én képviseltem Magyarországot. Három díj volt. A fődíj, a múzeum díja, és a Liptószentmiklós város díja. Ez utóbbit kaptam én, a másik kettőt hazai versenyző. Persze mindenki kapott valamilyen emléklapot, oklevelet a szerepléséről. Hogy a falak ne maradjanak üresen, a maradék helyet a kiállítás régebbi résztvevőinek képeivel töltötték ki. Sok ismerős nevet láttam itt. Akikre emlékszem: Cser Ferenc, Hazslinszky Tamás, Benedek László, Stanislaw Kotarba. A díj egyébként több oklevél, emléklap, és két dedikált könyv volt. Mindkettő nagyon igényes, szép munka, remek fotókkal. Az egyik témája Liptó (a vidék, nem a város), a másiké a Déményfalvi-völgy.

A kiállítás zárásaként fogyasztottunk a kínált vörösborból és pizzából, aláírtuk az emlékkönyvet, mindent alaposan megnéztünk, lefényképeztünk, a szomszédos boltban bevásároltunk, és naplementekor indulva hazatértünk. Visszafelé is a Dobsina feletti gerinc kilátója nyújtotta a legszebb látványt a szinte vaksötét ellenére. A centiméter vastag jégkéreggel borított útmenti kilátóterasz alatt a serpentinén a ködben kanyargó autók fantasztikusak voltak. De kutya hideg volt!

Függelék

Ha nyár, akkor táborozás: a természettel ismerkednek a miskolci gyerekek

Ajánlás dr. Gyurkó Péter Herman Ottó tudományos díjra való felterjesztéséhez

A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület 50 éves jubileumi évkönyve elkészítésének története

HA NYÁR, AKKOR TÁBOROZÁS: A TERMÉSZETTEL ISMERKEDTEK A MISKOLCI GYEREKEK

(A "Zöld infolánc" (<http://www.zoldinfolanc.hu/>) cikke alapján)

A kis barlangászok túravezetőik segítségével több kiépítetlen barlangot is felfedezhettek - kaptuk az információt F. Nagy Zsuzsától, az Ökológiai Intézet munkatársától. Így például bejárhatták a Kecse-lyukat, a Büdös-pestet, a Szeleta-, a Lilla- és a Létrási-Vizes-barlangot. Ezen túlmenően a felszínen csaknem száz kilométert tettek meg egy hét alatt, érintve a legszebb Bükk-fennsíki látnivalókat. Barangoltak Jávorkúton, Nagymezőn, Bánkúton, a Dédesi várnál s a nagy esőzések által csodálatos mésztufa lépcsőkkel gyarapodott Sebesvíz-völgyben.

A gyerekek az időszaknak megfelelő védett növényekkel és gyógyfüvekkel is megismerkedhettek. Gyűszűvirág, legyezőfű, bakszakáll, galaj és kosborfélék kísérték az útvonalukat. Ezeket a növényeket természetesen fel is használták. A bodzavirágból bodzalé készült az étkezések mellé, a mentából, szurokfűből, orbáncfűből, kakukkfűből pedig zöld teák. A 35 kilométeres hosszútúra előtti kézműves napon nemezből fecske, pók, vízi szárnyasok alakultak, karmantyúkon gyűjtőtárisznyák készültek. Ezen kívül tíz vércsefészket is építettek a gyerekek, melyeket ősszel a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságának munkatársai helyeznek ki a dél-bükki körzetben.

(V. H.)

AJÁNLÁS DR. GYURKÓ PÉTER HERMAN OTTÓ TUDOMÁNYOS DÍJRA VALÓ FELTERJESZTÉSÉHEZ*(Kovácsné Révész Rita, Kovács Attila)*

Dr. Gyurkó Péter 1941. szeptember 14-én született Sály községben. Gyerekkorát is itt, később Miskolcon, majd felváltva, iskolaidőszakban Miskolcon, nyáron Sályban töltötte. 1959-ben érettségizett a miskolci Földes Ferenc Gimnáziumban. 1963-ban a debreceni agráregyetemen agrármérnöki diplomát szerzett, majd 1967-ben Gödöllőn növényvédő szakmérnöki képesítést. Növényvédelmi témában írt (a hörcsögök életmódjával, szaporodásával, gazdasági kártevésével foglalkozó) doktori disszertációját (hosszú és alapos kutatómunka után) 1982-ben védte meg Debrecenben. Munkahelye 1966-tól nyugdíjazásáig, 2003-ig, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás volt.

1963 óta napjainkig aktív tagja a leghosszabb életű miskolci barlangkutató csoportnak, amely belépésekor mint a Magyar Hidrológiai Társaság Miskolci Csoportja működött, majd a Nehézipari Műszaki Egyetemen belül a TDK-csoporthoz (később az egyetemi sportkörhöz) került, ma pedig Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület néven tevékenykedik. Az egyetemhez kerülés időszakában (1966-67-ben) Gyurkó Péter a csoport vezetője volt. Az elmúlt több mint negyven évben számos bükki barlang feltárásában, kutatásában vett részt, de szinte végig aktívan szerepelt. Egy időben a pénztárosi funkciót is ő töltötte be. A kutatótáborok jelenleg is aktív résztvevője, a "zárótáborút" táborértékelő eseménye alig képzelhető el nélküle. Barlangos közéleti-tudományos és ügyességi versenyeket (Láner Kupa, Maxi Kupa) alapított és szervez-bonyolít ma is. A barlangkutató egyesületnek jelenleg is vezetőségi tagja. Részt vett az egyesület 50 éves jubileumi évkönyvét elkészítő szerkesztőbizottság munkájában is.

Mint agrárszakember, az 1960-as évek második felétől napjainkig a miskolci kiskertkultúra támogatója. Véleménye, javaslatai, tanácsai előadásokban, újságcikkekben, rádióműsorokban jelentek meg, és jelennek meg ma is. Őt hallhattuk hetente a rádióban, olvastuk az újságban, az ő tanácsait alkalmaztuk, amikor kimentünk a kiskertbe. Tagja a Kertbarátok Észak-magyarországi Regionális Szövetségének. Ennek kapcsán a miskolci kiskertekről készített tanulmánya is napvilágot látott.

Aktív a közéletben is. 1990 és 1994 között önkormányzati képviselő. 1990 és 2002 között az önkormányzat környezetvédelmi bizottságában tevékenykedett eleinte képviselőként, majd kívülállóként. Itt is felhasználta a barlangkutató kapcsán szerzett karszt tudományi ismereteit. Részt vett Ómassa és Bükk-szentlászló vezetékes ivóvízzel való ellátásának programjában, kezdeményezve, hogy a karsztvíz védelmében először a szennyvíz csatornázása készüljön el mindkét településen. Önkormányzati képviselőként az ő javaslatára indult meg újra a korábban már felvetett, de "elaludt" Széchenyi szobor ügye, képviselői alapszabályból induláskor 500eFt, később újabb 1mFt erre a célra fordításával.

Ugyancsak a környezetvédelmi bizottságban vetette fel, hogy az önkormányzat támogassa az iskolákban a téli madáretetést. Eredményeként kb. 100eFt-ért vásárolt napraforgómagot osztottak ki, elsősorban külterületi iskoláknak. Kezdeményezésére indult el a "Virágot az ablakokba!" program, amely a miskolci erkélyládák ügyét volt hivatott felkarolni, két alkalommal is 100-100eFt támogatással.

Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület
2006. január

A MARCEL LOUBENS BARLANGKUTATÓ EGYESÜLET 50 ÉVES JUBILEUMI ÉVKÖNYVE ELKÉSZÍTÉSÉNEK TÖRTÉNETE

(Kovács Attila)

Az egyesület 1999-es közgyűlése határozta el, hogy ünnepeljük meg méltóképpen a barlangkutató csoportunk és jogelődjeinek 50 éves évfordulóját: szervezzünk találkozót és készüljön egy jubileumi kiadvány! Az eredetileg megválasztott (szervező/szerkesztő? még nem tudtuk pontosan milyen) bizottság (dr. Gyurkó Péter, Kovács Attila és dr. Lénárt László) az első megbeszélésen (2000. október 30-án) Szabó Tamással (mint ötletgazdával) egészült ki, és Lénárt László javaslatára felkérte a bizottság munkájában való részvételre Balogh Tamást is, valamint vezetőjéül megválasztotta Kovács Attilát. Ezen első megbeszélésen a bizottság munkájába bevonni kívánt F. Nagy Zsuzsanna és az egyesületet képviselő Botos Zsolt elnök más irányú elfoglaltsága miatt még nem tudott részt venni, de nagyjából sikerült körvonalazni a kiadvány tartalmi követelményeit, és a bizottság kifejezte óhaját, hogy a találkozó megszervezésével az egyesület foglalkozzon (mivel csak a kiadványra kíván koncentrálni).

A második megbeszélésre 2001. január 19-én került sor (már teljes létszámmal), ahol F. Nagy Zsuzsanna vázolta a kiadvány kapcsán elnyerhető pályázati lehetőségeket: *"A nyeresési esély és az összeg nagysága jelentősen függhet a kivitteltől és a tartalomtól. Egy "belterjes", csak a csoportról, csak a tagoknak szóló kiadványra pénzt szerezni elég reménytelen. A könyvnek mindenképpen szélesebb körhöz kell szólnia."* A bizottság többségi véleménye szerint azonban fontos, hogy az 50 év eseményei, a kutatási eredmények, a rengeteg tudományos és népszerűsítő írás, kiadvány, tanulmány, dolgozat és évkönyv, valamint a közösségi események megfelelően dokumentálva legyenek. Végeredményül egy, a 25 éves "Zsombolyos ..." kiadványnak⁹ megfelelő könyvet kell kiadnunk, azonban népszerűbb stílusban, olvasmányosabb formában, bővebben illusztrált kivitelben. E kettős követelmény miatt felmerült az is, hogy esetleg két kiadványt készítsünk: az egyiket szigorúan a történeti hűség jegyében dokumentumokkal, adatokkal a szakmai közönségnek, a másikat pedig népszerűbb stílusban a nagyközönségnek, elsősorban a miskolci barlangkutató bemutatására koncentrálni. Ekkor még három nagyobb eseményre készültünk: a létrási barlangnapra az 50 éves jubileum jegyében, a nyári táboron megrendezendő nyílt, de elsősorban az egykori és jelenlegi tagoknak szóló 50 éves találkozóra, és a miskolci szakmai napra novemberben. A várhatóan erőnket meghaladó három rendezvény miatt az első kettő összevonása is szóba került. Hasonló okból a kiadvány témakörét is leszűkítettük a "miskolci barlangkutató" bemutatásáról a csoport tevékenységére. A saját dokumentumaink is jelentős mennyiségűek, feldolgozásuk nem kis feladat, kétségesnek látszott az egykori TDK, Herman, Bányász vagy más kisebb, vagy rövidebb életű csoportok anyagának feldolgozása (amit sok esetben még a felkutatásnak is meg kellett volna előznie). Szóba kerültek a lehetséges reklám anyagok és a szponzorként megjelenők köre is (ezen belül a "saját" barlangos cégeink, a francia követség (Marcel Loubens kapcsán), a vízművek, de EU pályázat ötlete is előjött). A találkozó védnökeként felmerült dr. Hevesi Attila felkérése is. Eldöntöttük a kiadvány formáját (B/5, ami később megváltozott, de végül ez maradt), és tartalmát (önálló cikkeket nem szerepeltetünk, olvasmányos "Történeti rész"-t írunk, kiegészítve az "Eredmények", "Halottaink" és "Bibliográfia" fejezetekkel). Rögzítettük a meghívottak körét, és beszéltünk még egyéb szervezési kérdésekről ("hadra fogható" emberek, Sebi szakosztály, emlékfal tervezés és kivitelezés, ... stb.).

⁹ Lénárt László: *A "Zsombolyosok"-tól a Marcel Loubens Csoportig* - megjelent 1977-ben, a csoport fennállásának 25 éves évfordulóján.

És másnap "meghaltam". Legalábbis majdnem, de a Vizes-beli aortarepedésemet követő műtét és lábadozás miatt sokáig munkaképtelen voltam. Eleinte felülni, vagy az ágyból felkelni is nehézséget okozott, de áprilisban már Galán Mihállyal (bár sokszor meg kellett állnom útközben, mégis) felmentem a Fehérkő szikláihoz megbontani az egyik kisebb aláhajló sziklafal tövét, tehát annyira azért mégsem "haltam meg". Kaptam egy hordozható számítógépet (kölcsön), és elkezdtem begépelni a régi, csak papíron meglévő évkönyveket, Gyurkó Péter naplójának részleteit, retusálni a Vártetői-barlang 1954-es térképét, és archiválni néhány más, jelentősebb anyagot. Ebben a munkában nem voltam egyedül. Már évekkkel ezelőtt elkezdtek az évkönyvek számítógépes feldolgozását Timkó Attilával, most pedig File Ferenc is "beszállt" ebbe a munkába. Ónodi László bedigitalizálta az összes évkönyv összes fotóját és ábráját, Vadász István pedig kijegyzetelte a fontosabb adatokat, amiket kértem: a vezetők névsorát, a barlangi aktivitás személyekre bontott adatait, a jutalmazások listáját. Kovács Zsolt a feltárások, térképezések és térképek jegyzékének összeállítását vállalta. Közben persze a szerkesztőbizottság tagjai is dolgoztak: Szabó Tamás papírra vetett ötletrohamában nagyszabású tervet vázolt felt a kiadvány "eladására" és a találkozó szakszerű lebonyolítására. (Az ehhez szükséges pénzzel kapcsolatban azonban csak az igény megfogalmazásáig jutott.) Lénárt László a publikációk jegyzékének összeállításával próbálkozott, F. Nagy Zsuzsannát pedig egy riport elkészítésével bízta meg a bizottság. A riportalany Balogh Tamás, a témája az 1950 körüli évek barlangos tevékenysége lett volna. F. Nagy Zsuzsa vállalta a "Zsombolyos ..." könyv Történeti részének népszerű-olvasmányos formában való átdolgozását is, ami mintául szolgálna a jubileumi évkönyv további részeinek elkészítéséhez. Egyidejűleg ígérte, hogy figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket. Gyurkó Péter elsősorban naplójának és fényképparchívumának rendelkezésre bocsátásával, valamint az 1960-as évek dokumentumainak szóbeli kiegészítésével kapcsolódott bele a munkába.

Szerkesztőbizottsági ülés nem volt gyakran, de a munkák e nélkül is jól haladtak. A kapcsolatot elektronikus levelezéssel tartottuk, ez megfelelően gyors és rugalmas is volt. (Bár később "kikaptam" azért - természetesen F. Nagy Zsuzsától -, hogy a levelezéssel "besepert" információt nem osztom meg a bizottság többi tagjával. Én úgy gondolom: ami fontos volt, megbeszéltük. Zsuzsa pedig valószínűleg nagyobb részt szeretett volna kapni a szerkesztésből - bár több dolgot, amire kértük, vagy amit vállalt nem, vagy nem jól csinált meg. Más témákban pedig messze túlteljesített ...) Akivel nem tudtunk levelezni (Balogh Tamással és Gyurkó Péterrel), telefonon illetve személyesen tartottuk a kapcsolatot. A következő, 2002. február 2-i összejövetelen már egy elég jól körvonalazott tartalomjegyzék terv (Kovács Zsolt munkája) is megbeszélésre került. Ez alapján már sejteni lehetett a könyv végleges méreteit. (Kb. 250 oldal látszott, azonban a kész könyv végül meghaladta az akkor megjósoltat.) Ezen az ülésen "eldöntöttük" a találkozó idejét: 2002. augusztus 9-10-11. Ez újabb viták forrása lett, miszerint: "Miért dönt a bizottság egyesületi ügyekben?". Később tisztáztuk.

Az évkönyvek begépelésével párhuzamosan elkezdtem a nálam levő egyesületi iratok kijegyzetelését. A módszerem alapja az évenkénti jegyzetomb volt. Az iratok gyakorlatilag ömlesztve kerültek a kezem alá, ezért rendszerezés nélkül feljegyeztem a megfelelő évhez amit fontosnak tartottam, az iratok pedig az eredeti sorrendben, továbbra is rendszerezetlenül kerültek vissza az irattartókba. Ezzel sajnos az utólagos ellenőrzés, javítás vagy kiegészítés gyakorlatilag lehetetlenné vált, mert egy-egy iratot visszakeresni reménytelen vállalkozás volt. Amikor elfogytak a kéznél levő dokumentumok, szerencsére már elég jó erőben voltam ahhoz, hogy megkeressem a régi egyesületi anyagokat. Ezek egy korábbi időben, amikor még állandó helyiségünk volt a Technika Házában, több kisebb, kulccsal zárható beépített szekrényben voltak, ugyanabban a szobában. Évekkkel ezelőtt a Technika Házát anyagi nehézségei az irodák bérbé

adására kényszerítették: ettől kezdve mi minden héten más-más helyiségben kaptunk helyet a gyűlésünkhöz, egykori szobánk pedig zárva volt, ezáltal szekrényeinkhez sem férünk hozzá. Később az egyik földszinti tárgyaló két nagy szekrényébe költöztették át az iratainkat, majd ezek a szekrények is felkerültek a harmadik emeletre. Később onnan is eltűntek. Most megtudtam a Technika Háza-béli Szabó Angélától, hogy az egyik szekrény a titkárság szeparált kis tárgyalójában áll, a másik tartalma pedig a földszinti II. sz. előadó egy kicsi oldalsó raktárhelyiségébe lett leszállítva. Elsősorban néhány évkönyvet kerestem, de közben kezembe került pár érdekes dokumentum. Úgy döntöttem, hogy átnézem az egészet, ezért a teljes anyagot hazaszállítottam Lillafüredre. (Ennek a Technika Háza örült a legjobban, mivel egy rakás kacattól megszabadítottam őket, feleségem pedig a legkevésbé, hogy a sok poros, ócska papírt kartondobozokban felhalmoztam a szobában.)

Kijegyzeteltem hát a még feldolgozatlan második 25 év anyagát, majd az első 25 évet is átnéztem. Érdekes volt. Számos olyan papír került kezembe, amit félretettem, hogy majd a könyv elkészülte után gépre viszem, digitálisan feldolgozom, és közkinccsé teszem. De több, fontos, alapvető iratot is megtaláltam: a Zsombolyos alakulási jegyzőkönyvet, az MHT jegyzőkönyvét a barlangkutató tevékenység megszüntetéséről (értsd: "kirúgásunkról"), a Marcel Loubens Kupa versenykiírását, Sebi dalpályázatra beadott szövegeit, kottáit, az 1966-os Karsztankét írásos anyagát, térképeket, ... stb. Kb. 80-100 olyan dokumentumot, adatot vagy eseményt találtam az első 25 év papírjai között, amit fontosnak tartottam, újnak számított, vagy az eddig leírt eseményeket másként értékelték. Közben persze kérdések is felmerültek. Ezeket összeírva, több alkalommal "nyaggattam" a szerkesztőbizottság tagjait a válaszokért. Ebbe a munkába másokat is bevontam, elsősorban az idősebb korosztályból: Várszegi Sándort, Molnár Jenőt, Kuchta Gyulát. Rájuk a kezdeti idők eseményeinek felidézése miatt is szükség volt. F. Nagy Zsuzsa ugyanis az 1950 körüli évekről szóló riportot nem készítette el Balogh Tamással, ezért más úton kellett az információt megszereznem. Végül egészen jól sikerült az alakulást megelőző évek eseményeit összeírnom, és az alapító tagok körüli kérdéseket, kétségeket tisztáznom. Sokat segített a 2002. év elején az Interneten felbukkanó Szabó László (alias Colos) Ausztráliából: egyrészt az 1953-tól 1966-ig terjedő időszak eseményeinek felidézésében, másrészt az értékelésében.

Ezalatt F. Nagy Zsuzsa elkészítette az "olvasmányosra" átdolgozott első 25 év történetét. Többször sürgettem, mivel látnom kellett a stílust, hogy a második 25 év kijegyzetelt anyagából ugyanabban a stílusban írjam meg az "olvasmányos" anyagot. Talán a sürgetés miatt, de az első 25 év átírt anyaga nagyon gyengére sikerült. Gyakorlatilag a "Zsombolyos" könyv történeti részének dátumok nélkül egybefogalmazott, rövidített változata volt. A kapott formában használhatatlan. Ráadásul tele volt hibával, elütéssel, felcserélt mondatokkal, évek között összecserélt eseményekkel, és az ismert és megbeszéltek hibák sem lettek kijavítva. Az anyagot végül is átolvastam, kijavítottam, korrigáltam - és eltettem, mert nemigen fogjuk felhasználni a jövőben sem.

Közben összeszedtem a fellelhető publikációs jegyzékeinket. Saját anyagokból és könyvtárból: "Zsombolyos" könyv, Karszt és barlang, Lénárt László írásaiban megjelent listái, évkönyvek, cikkek. Egyúttal mindenkitől bekértem a saját publikációinak listáját. Az egészet egybeszerkesztettem, szortíroztam, a duplázásokat töröltem, rendeztem. A publikáció-lista végső szerkesztésére, javítására, nyomtatásra előkészítésére Lénárt László vállalkozott. (A lista "végső" szerkesztését követő két évben még három "végső" szerkesztés következett.)

Kovács Zsolt is elkészült a feltárások és térképezések jegyzékével, és elküldte nekem. Ezentúl ennek tisztázásával is foglalkoztam. Ott volt Vadász István előzetes anyaga is, ez is tisztázásra, egyeztetésre - azaz rám - várt.

A találkozó szervezését eleinte Botos Zsolt, majd az elnökváltás után Suga Norbert koordinálta. Számomra ez a könyv szerkesztése mellett "csak" mellékes volt, de kénytelen voltam részt venni benne, mert az 50 éves taglista összeállítása közben számos olyan adatot gyűjtöttem össze a lakcímekről, házasságokról és válásokról, elhunytakról, külföldön élőkről, amire nagy szükség volt. Megfogalmaztam a meghívókat és pár kapcsolódó anyagot (pl. a Létrást megközelítő gyalogos és autós útvonal pontos leírását a feledékenyebb régi tagoknak), és figyelemmel kísértem a kiküldött leveleket, valamint a visszaérkező válaszokat és "címezett ismeretlen" leveleket. Kezdeményezésemre Burdiga Ottó elektronikus adatlapot is készített a honlapunk számára, amin a visszajelentkezést tehettem meg, akinek lehetősége volt erre az Interneten.

Időközben a Környezetvédelmi Alap Célelőirányzat Koordinációs Főosztálya kiírt egy pályázatot "*közcéli környezetvédelmi feladat megvalósításának támogatásához*", amire F. Nagy Zsuzsanna nyújtott be az egyesület nevében anyagot. A pályázati összeg 2.603.000 Ft volt, amely az 50 éves évforduló kapcsán megrendezendő, a bükki barlangkutatást népszerűsítő szeminárium, kiállítás és egy terepi program ("nyílt napok") megrendezéséhez lett volna elegendő. Pályázata sikeres volt, az elnyert összeg végül 1.000.000 Ft lett, amelyet 225.000 Ft saját erő mellett a kiadvány szerkesztésére és előállítására és a találkozó (nyílt nap) megrendezésére használhattunk fel. Bár a nyertes pályázatról már 2002 közepén tudomást szereztünk, de a hivatalos értesítés csak decemberben érkezett meg, és az iratok aláírására és a pénz felvételére csak a 2003. év elején kerülhetett sor.

Mint a kiadvány (fő)szerkesztőjéhez, 2002 tavaszának végén, nyarának elején került hozzám a sok "kézirát", félkész anyag, amit átolvasni, javítani, korrektúrázni, egyeztetni kellett. Ez elég megterhelő, aprólékos munkát igényelt, és ehhez már segítséget sem tudtam igénybe venni. Az adatgyűjtés, az előkészítés, a különböző fejezetek előzetes (piszkozat) anyagának elkészítésében sokan segíthettek (mint ahogy segítettek is), de a végső tisztázati munkákat, a fejezetek összekapcsolását, a hiányzó részek megírását csak egy ember, A SZERKESZTŐ tehettem meg, jelen esetben én. Szerkesztőbizottsági közös munkával kellett volna azonban kiválasztanunk az illusztrációkat, de az ehhez szükséges összejövetelek megszervezéséhez és lebonyolításához már nem volt idő. Ezért CD-kre másoltam az összegyűlt fénykép-anyagot, és eljuttattam a szerkesztőknek. Konkrét javaslatokat vártam volna az illusztrációként felhasználható képanyagra, sajnos azonban nem sokan reagáltak a kérésemre. Egyedül F. Nagy Zsuzsa volt az, aki képlést küldött, illetve Szabó Tamás és Botos Zsolt reagált egyáltalán a felhívásra. A többiekől javaslatot sem kaptam, sőt többnyire a(z) újraírható) CD-t sem kaptam vissza. A képeket tehát leginkább a saját elképzeléseim alapján válogattam össze, két szempont alapján: az első szempontom az volt, hogy a kép illusztráljon valamilyen, a szövegben is előforduló eseményt, a másik pedig, hogy egészítse ki a szöveget, "tudósítson" egy szövegesen nehezen leírható, vagy egyáltalán nem megfogalmazható eseményről. A térképek listáját is saját elképzeléseim alapján állítottam össze. Mivel a könyv mérete és formátuma alapján nem közölhettem részletes térképeket, ezért olyanokat választottam, amelyek jól reprezentálják a csoport térképező tevékenységét, illetve valamilyen szempontból jelentősebbek az átlagosnál.

Nem volt még borítótervünk sem, pedig az idő ugyancsak szorított. Az első nyomda, amellyel az előállításról tárgyaltam (Gazdász-Elasztik Kft., Tajthy Árpád ügyvezető) legszívesebben nyomdára előkészített, tördelt anyagot szeretett volna kapni, végső esetben azonban a Word szövegszerkesztő anyagát is elfogadta volna. 2002 júniusában az augusztusi megjelenésre még talán vállalkozott volna, de a borító tervezésére azonban nem. Az F. Nagy Zsuzsa által javasolt Tipó-Top Nyomda (Solymosi Róbert ügyvezető) már hajlandóságot mutatott a grafikai tervezésre, de ötletekkel nem nagyon akart előrukkolni, és a rövid határidő miatt kételkedtem a fényképes

oldalak ízléses megtervezésében is. (De nem is biztattak ilyesmivel.) Kényszerűségből ("Magad, uram, ha szolgád nincsen!") készítettem egy borítótervet, egy Vizes-beli, Gyúró Lehellal közös fotónkra alapozva, és a könyv munkái mellett mellékesen (az Interneten) készülő fényképes tagnévsor egy részének felhasználásával. A könyv címe is kialakult (valaminek MUSZÁJ VOLT FELKERÜLNI a borítóra!). Több címjavaslat is volt az elmúlt két évben, de csaknem úgy látszott, én erőltetem rá a végső címet a bizottságra, mert ezzel kapcsolatos "zaklatásomra" is csak kevesen, és még kevesebb konkrétummal válaszoltak a szerkesztők.

A borítótervemre a legfontosabb reakció F. Nagy Zsuzsáé volt:

- Ez így nem jó, sértődés lesz belőle, nem javaslom.
- Rendben, mondj valami ötletet, vagy több ötletet, megpróbálom kivitelezni, vagy legalább a nyomda el tud indulni a tervezéssel! - mondtam.
- Nincs ötletem, majd a nyomda kitalálja. Eddig mindig jól megoldották. - felelte.
- De a nyomda semmilyen ötlettel nem állt elő!
- Persze, hogy nem! Egy grafikus nem adja ki az ötleteit ... - zárta be a kört.

Végül a Tipo-Top nem rukkolt ki egyetlen ötlettel sem, a határidő szorított, nekem sem volt több ötletem és egyéként sem értem rá, rengeteg dolgom volt a szöveges részekkel, táblázatokkal, listákkal. (A többi szerkesztőnek nem volt kifogása a borítóval kapcsolatban.) A szerkesztőknek kiadtam az előzetes anyagot átolvasásra. Ahogy visszakaptam egy-egy anyagot, azonnal javítottam, végleges formába fogalmaztam. Az átnézésre kiadott szöveg tulajdonképpen csak az első hevenyészett megfogalmazása volt a kijegyzetelt adathalmaznak, számos közbeszúrt megjegyzéssel. Ezek közül több a Bükki Nemzeti Parkra vonatkozott, többször nem túl előnyös megvilágításban. Tény, hogy a BNP korábbi vezetői számos alkalommal nehezítették a barlangos tevékenységünket, hátráltatták a csoport munkáját - sokszor érthetetlen ellenszenv alapján. Azonban az is igaz, hogy ezt nekünk nem politikusan élesen kiemelni ebben a kiadványban. Ferenczy Gergely ezt így fogalmazta meg: "*ez egy ünnepi kiadvány, nem pedig olyan fórum, ahol elégtételt lehet venni korábbi vélt vagy valós sérelmeken*". Ugyanekkor azt is többen megfogalmazták, hogy a kiadványnak nem kell feltétlenül megjelennie a találkozóra: "*Legyen inkább alaposan megcsinálva!*" Én eddig arra hajtottam, hogy augusztus 10-re legyen kész, a találkozón legyen egy könyv, amit ki lehet osztani, kézbe lehet venni, bele lehet olvasni, lehet róla beszélgetni. Ezért egy második, sőt egy harmadik végső póthatáridőt csikartam ki a Tipo-Top-ból, F. Nagy Zsuzsa azonban néhány újabb (talán nem is szándékos) "húzásával" sikeresen megakadályozta, hogy a kiadvány elkészülhessen a találkozóra. Kezdődött a 2002. június 26-án kelt levelével. Ezt teljes terjedelmében idézem:

Javasolom a szerkesztőbizottságot összehívni, de sürgősen. Emellett azt gondolom, hogy rajtad kívül jó lenne egymás véleményét és irományait is megismerni, azaz, ha az emailon besöpört információkat megosztanád velünk. Ezzel elkerülhető lenne azoknak a szubjektív megnyilvánulásoknak a bekerülése a kiadványba, melyek nem közösségi véleményt tartalmaznak, nem támasztják alá dokumentumok, s enyhén szólva demoralizálók.

Márpedig a kiadvány célja nem az indulatkeltés. Bárki megírhatja majd csípős megjegyzéseit a saját pénzén kiadott memoárkötetében, de nem egy egyesületi kiadványban.

Így például ragaszkodom két, személyemet érintő dátum mögötti szövegrész módosításához, ha szükséges, ennek a szerkesztőbizottsággal való megtárgyalásához.

A leírtak alátámasztását kérem dokumentumokkal, bizonyára vannak ilyen jegyzőkönyvek, vezetőségi, vagy közgyűlési határozatok, hiszen számos idézőjelet tartalmaz: 1995. szept. 1. és 1996. febr. 1.

A Jáspis-ügyről máig az a véleményem, hogy az egyesület felelős vezetőjeként helyesen cselekedtem. Amiből Te idézhetsz az az én indoklásom, s a BNP levele, s el tudom fogadni egy olyan lezárását a szakasznak, hogy "Máig megoszlanak a vélemények arról, hogy nem volt-e túlzott az elnök részéről a barlang veszélyességének megítélése." De ekkor az olvasó objektív véleményalkotása érdekében a tényeknek¹⁰ is ott kell lenni:

- hogy a Bányakapitányság számára végzett 3 mérőműszerből kettő tönkrement a rázuhanó kövektől
- hogy fénykép bizonyítja, 50-100 kilós gambi leszakadását, mely a kötelet két túra között megrongálta
- hogy Frédiék csapata, nem éppen leggyámoltalanabb barlangász fajtából a bejárás közbeni hulló kövek miatt többen kijelentették, hogy szerintük életveszélyes.
- hogy számos képződmény tört le és mozdult el a feltárás, mérés alatt (mindegy, hogy a robbantások, vagy a saját súlya alatt).

Egyébként mindent megtettem a feltárók elismertségéért. Megjelenő publikációkban, évkönyvekben, s bárhol ahol szóba került. Kutatásvezetővel bármikor látogathatják a barlangot, de azt nekik is tudomásul kell venni, hogy a barlang az államé, mindannyiunké és nem a "sajátjuk", s látogatásához be kell tartani a törvényeket.

1998. január 26: mindaddig rosszindulatú sugallat a zárójeles mondat, amíg nem írod le amire utalsz, vagy nem jelölöd meg a "kitalálóját", s ennek alátámasztását. Egy tábor megszervezése nem egy hét, ha a ráfordított időt számoljuk, a maradvány pénzekből nem jut több, mint amennyit a saját munkahelyünkön megkereshetnénk. Nem ezért csináljuk.

Miután személyeskedésen alapulnak ezek a dolgok, én nem foglalkozom vele, és sajnálom, hogy csupán unszimpátiára, vagy ki tudja mire alapozva te leírsz ilyeneket.

Természetesen nem járulunk hozzá, hogy ilyen jellegű utalások megjelenjenek.

Érzékelve a szerkesztői stílust, ha így akarod folytatni, nem kellene megfélemedezned valódi¹¹ ügyekről:

- Ki sikkasztott az egyesülettől?
  - Ki lopta meg a saját egyesületét?
  - Kik vezetnek ön és közveszélyesen túrákat (van ügy, melyet te hallgatsz el szemérmesen)
  - Mire lett költve és hová kerültek a házpénzek az utóbbi években?
  - Milyen kuratóriumi ülés és döntés alapján lett elköltve a Bükki Barlangkutatásért Alapítvány vagyona?
- stb.

Akkor várnék választ ezekre a kérdésekre, ha erre a színvonalra szeretnék süllyedni. Csak érzékeltetni szeretném, hogy vannak, voltak és lesznek ügyek, melyek súlyossága és valódisága között jelentős különbségek vannak.

A magam részéről igyekszem pozitív irányba segíteni a találkozó megrendezését. Azonban neked ideje lenne elgondolkodnod azon, hogy az utóbbi időkben indultas megjegyzéseiddel, irományaiddal milyen hatást váltottál ki, nem csak egyesületi körökben, s elfogadni azt, hogy amit te gondolsz, nem biztos, hogy más is úgy gondolja.

F. Nagy Zsuzsa kérte, hogy hívjam össze a szerkesztőbizottságot. Jeleztem, hogy nekem erre most nincs időm. Kértem, szervezze meg ő, értesítsen az időpontról, ott leszek. Úgy tűnt, ezt

¹⁰ A "tények" valóságtartalmának és jelentőségének elemzése nem ennek az írásnak a feladata.

¹¹ Az ügyek "valódiságának" megállapítása ugyancsak megérdemelne egy hosszabb értekezést.

packázásnak tekintette, de végül mégis megszervezte. Bár várható volt, hogy többen nem fognak részt venni, a találkozó nem lett lefújva, Zsuzsa pedig egy hétre elment (a Bükkbe, a szokásos gyerektáborunk első turnusát vezetni). Július 9-én 15.30-kor ott álltunk hárman (Szabó Tamással és Suga Norberttel) a Technika Háza portáján és vártuk a bizottság tagjait az összejövetelre, hogy megbeszéljük azt a kiadványt, amit legkésőbb már július 5-én le kellett volna adni a nyomdának. De rajtunk kívül más nem jött el. Zsuzsa sem!

Délután levélben emlékeztettem, hogy megfeledezett valamiről. A válaszára küldött reagálásomat idézem:

>Miután senkitől nem kaptam visszajelzést az emailomra, hogy
>jön, s hogy
Tőlem kaptál. Egy olyan leveledre válaszoltam, amiben azt írtad:
"Norbinak, Lénártnak jó" (ezek szerint tőlük is kaptál), a többiekkel
pedig még beszélsz ...

>jó-e a Technika Háza, azt hittem szükségtelennek tartottátok a
>találkozót.
Egyébként nem MI akartunk összejönni! Te hívtad össze a csapatot,
"nem csak a te ügyedben".
Szükségtelennek tartottuk, csak rád vártunk, hogy mivel fogsz
előrukkolni a nyomdai leadási határidő után 4 nappal.

>Egyik részről örülök, hogy mégsem így történt, másik részről
>sajnálom, hogy senki nem reagált, s félreértettem a helyzetet.
>Ha felhívtok, 15 percen
Összehívtál egy találkozót, kitűzted az időpontot és a helyet, de
nem jöttél el. Ez tiszta. Hol a félreértés?

>belül ott lettem volna autóval. Elnézést kérek, ha úgy érzitek az én
>hibám, őszintén sajnálom, mert szerettem volna ott lenni.
Minek? Pepi nem volt ott, mert dolgozott, Kova írta, hogy ezért most
nem jön haza, de Lénárt és Tomi bácsi sem volt ott ... miről
beszélgettünk volna Bubó és Norbi előtt?
Ami téma lehetett volna, azt a többieknek is hallani kellett volna!

>Mit tudtatok megbeszélni?
Mi nem is akartunk semmit.

> ... Ott dőlt el, hogy később nyomjuk a kiadványt?
Nem. Ott dőlt el, hogy írtál nekem egy "kedves" hangú levelet,
lektorálás helyett, majd ezt a következő három napban sem tetted meg.
Az akkori nyomdai határidő mellett ez végzetes volt. Ezen kívül a
szerk. biz. többi tagja sem reagált olyan kérdésekben, ami fontos lett
volna (A4/B5, borító-terv, a pénzzel mi lesz, legyen-e szűkített
kiadás, ..., nem kaptam fotókat, ...). Hétfőn NEM kaptam meg a
fotóidat és a lektorált anyagodat, mert akkora anyagot küldtél, hogy
nem fért bele a postaládámba. Ekkor "leeresztettem". (Aztán szerdán
küldte el Kova - mert ő megkapta.)
Majd kaptam egy harmadik nyomdától még egy lehetőséget, hogy 9-e
után egy-két nappal ha leadjuk, talán ... Ekkor ismét "felpörögtem".
De továbbra sem kaptam senkitől biztatást, hogy csináljam. És sem a
szerk.biz.-gal, sem az egyesülettel nem akarok harcolni a kiadványért.

Az emlegetett harmadik "nyomda" a reklámmal foglalkozó Redon Kft. volt. Vezetője barlangász, Veit Péter, aki felcsillantotta az esélyét, hogy mégis lesz kiadvány a találkozóra. Ezen felül nem zárkozott el a borító (újra)tervezésétől, és más grafikai (pl. a fényképes oldalak) tervezéstől, és külön (barlangos) kedvezményt is kaptunk volna. Feltétele volt, hogy ne a szerkesztőbizottsággal kelljen tárgyalnia, a kapcsolatot vele csak egy ember tartsa (célszerűen én). Július elejének

"pörgős" napjaiban természetesen a kiadvány írásos anyagát javítottam a szerkesztőktől visszakapott példányok alapján (a Zsuzsa által kifogásolt részeket is többször módosítva, átfogalmazva). Ezt az anyagot adtam át nyomdai előkészítésre, amit a szerkesztők és lektorok a nyomdára tördelt formátumban láttak volna viszont még egyszer. Akkor úgy gondoltam, hogy bár a szerkesztők még nem látták a könyv jelentős részét, de azok olyan jellegű részek, amihez túl sok megjegyzést nem fűzhetnek, tehát a korrektúra-levonaton is meg lehet majd még tenni a szükséges javításokat. (A Bevezető, a Vezetőink, a Barlangos esküvők, a Jutalmazások, a Marcel Loubens Kupa, a Forrásanyagok voltak ezek a fejezetek, valamint a címgnyedív és a kolofon oldala.) A legfontosabb fejezet a Történeti rész volt, azt mindenki látta, tehát hozzátettem még az addig kapott és válogatott fotókat és térképeket, és két CD-n leadtam az anyagot.

A megjelenés reménye azonban szétoszlott, a találkozó előtti utolsó hónapban már a meghívókkal, a címlistával, az internetes tájékoztatással foglalkoztam, a találkozó után pedig az elmaradt magán és egyesületi dolgaimat igyekeztem pótolni. (Elmaradt két - a 2001-es és a 2002-es - évkönyvünk, ami az éves csoportjelentésünk is a BNP, az MKBT és a minisztérium (BTO) felé, ezáltal lemaradtunk a Cholnoky pályázatról is. Otthon halomban álltak a bekeretezetlen, feldolgozatlan, szortírozatlan diáim és a munkahelyemen is bőven volt pótolni valóm. Később erre Zsuzsa azt írta, hogy "sajnálatom magam". Hogy sajnálja, de "ez jön át" a leveleimből ...)

Legközelebb valamikor késő ősszel nyúltam ismét a könyvhöz. Ekkor már semmi nem sürgetett. Persze közben sem álltam le teljesen a szerkesztéssel, időnként meg is keresett valaki egy-egy adattal, és pl. szeptemberben szerveztem egy találkozót a kezdeti időkben történtek tisztázására. Ezen Balogh Tamás, Kuchta Gyula, Molnár Jenő és Várszegi Sándor vett részt az alapítók közül, valamint Lénárt László és én. Bár az egyetemi pincében megtartott megbeszélésen túl sokra nem jutottunk, de ezt követően többször is felkerestem a résztvevőket a lakásukon, és sok értékes, érdekes adathoz jutottam. (Kellemetlen közjáték, hogy a találkozót követően, valószínűleg hazafelé menet a buszon, Molnár Jenő elveszítette tárcáját, amiben a saját papírjain, személyi igazolványán kívül néhány fontos, pótolhatatlan archív fotó is volt, amit kifejezetten erre a találkozóra keresett elő.) Az 50 évről augusztusban Szabó Tamással egy újságírónak nyilatkoztam, novemberben a Barlangkutatók Szakmai Találkozóján előadást tartottam. Közben újabb adatokat kaptam a Marcel Loubens Kupa nyerteséről és a kupa fellelhetőségéről. Tehát valami azért mindig történt, csak már nem kellett kapkodni. Volt időm javítani, adatot egyeztetni, pontosítani, fényképeket válogatni, szerkeszteni, a képeken szereplő személyeket azonosítani, képaláírásokat fogalmazni. Rengeteg levélben pontosítottuk a szöveget, az adatokat a szerkesztőbizottság tagjaival és másokkal, és bár bizottsági ülést egyszer sem tartottunk már, a munka rugalmasan, gördülékenyen folyt. 2003. június 16-án küldtem meg a teljes szöveget a szerkesztőknek, lektoroknak azzal, hogy a nyomdai előkészítés fázisában még két korrektúramenet lesz. Július 21-én befejeztem a könyvet, színesben kinyomtattam az általam elképzelt formában, és ekkor kerestem meg ismét Veit Pétert az "új" anyaggal, aki a nővérének, Veit Judit grafikusnak adta oda feldolgozásra, nyomdai előkészítésre.

Közben érkezett a pályázati pénz beszámolási határideje is. A pénzt erre az időre el is kellett költeni, tehát mivel még nem készült el a könyv, előre kellett kifizetni, és a számlával a KAC felé elszámolni. Megírtam a jelentést a munkáról, Böszörményi Péter összeállította a gazdasági elszámolást, és az anyagot elküldtük. Illetett volna a jelentést a könyvvel illusztrálni, de ez csak ígéret maradt ...

Érdekeség, hogy közben az Interneten sikerült rábukkannom az 1953-ban Zsombolykutatók címmel forgatott filmre a Magyar Nemzeti Filmarchívumban, amely egy pár perces Magyar

Híradó jelenetként került vetítésre egykor. A film a Bolhási-víznyelőbarlang feltárásáról szól. Elvileg ingyen kaptunk egy kópiát videoszalagra (a tömeges vetítés megtiltásával, kizárásával), de a teljes anyagból kiemelt riportfilm munkadíját (a vágóasztali díjat) meg kellett fizetnünk, így a három perces film összesen (kazetta, vágás, postázás) kb. 7000 Ft-ba került.

Október elején kaptam kézhez a betördelt anyag színes lézernyomatán kinyomtatott első változatát, az első korrektúra-levonatot. Először nem is akartam átnézni, gondoltam rögtön kiadom a szerkesztőknek. Hozzám majd csak utoljára kerüljön. Hazafelé menet azért csak belenéztem ... ekkor összeszorult a gyomrom és elöntött a hideg veríték: az anyagban olyan mennyiségű hiba volt, aminek a kijavítása szinte reménytelennek látszott. Egyrészt az általam megszerkesztett (szerintem ízléses és mutatós) oldaltükörből semmi nem került át a nyomdai formába. De nem lett volna baj, ha ez (az enyémtől eltérő) nyomdai forma egy esztétikusan áttervezett másik oldalkép lett volna, pár apró, de jó szakmai érzékkel elhelyezett grafikai elemmel, ügyelve a fejléc, a lábléc, a fölé- és aláhúzások, az oldalszámozás, a szövegméret és az oldal megfelelő arányaira. De nem az volt! Ezen felül oldalanként átlagosan három elválasztási hibát találtam. A tördelőprogram (QuarkXPress) automatikája valamilyen magyartól eltérő nyelv szabályai szerint választotta el a sorvégi szavakat. Ráadásul az eredeti anyagomban található több száz feltételes elválasztójel szóközként került át a nyomdai formátumba. A betűméret is "megnőtt", 11 helyett 12 pontos betűkkel lett szedve az anyag, ami miatt az egyébként is elég magas oldalszám tovább nőtt. Ha viszont újratördelnénk 11-es betűvel, az összes sorvégi hiba vagy eltűnne, vagy soron belülre kerülne, a sorvégeken viszont újabb hibák keletkeznének. És a képes oldalak sem lettek jók. A képek amolyan "egyen" méretűek lettek, és hiányzott az összes képaláírás. A képeknél ugyanis igyekeztem a rajtuk szereplő személyek kilétét kinyomozni, feltüntetni. Sokat dolgoztam ezzel. De mind hiányzott, mert a képaláírásokat tartalmazó állományt nem találták meg a tördeléskor a CD-n. A térképek nagy része is túlságosan kis felbontással lett kinyomtatva, emiatt a részletek megváltoztak, "elkenődtek", értelmezhetetlen jelekké torzultak. A feliratok itt is hiányoztak.

Amikor átadtam a CD-ket a könyv anyagával, még nekem sem volt határozott elképzelésem a képek, térképek elhelyezéséről. Ezért a CD-n nem is volt erre vonatkozó útmutatás, utasítás. Gondoltam: majd megbeszéljük, amikor odáig jut a tördelés. De így, megbeszélés nélkül, szörnyű lett az anyag. Ennek ellenére elkezdtem a javítást, és elég sok oldalt kijavítottam, mire feladtam. Rájöttem: ez így nem megy. Ez olyan mennyiségű hiba és korrekció, aminek az átvezetése nem végezhető el további hibák nélkül. A korrektúrafázis néhány elütés és téves adat észrevétele és korrigálása céljából van, nem pedig ezres nagyságrendű hibák kezelésére, javítására. Még az első nap, amikor megkaptam az anyagot, szóltam Veit Juditnak, hogy álljunk meg, nagy baj van, sok a hiba (a betűméretet és a szóelválasztási problémát említettem is), de átnézem, és majd jelentkezem, hogy mit tegyünk. Most ismét felhívtam, hogy újra kell kezdeni, ez így nem javítható ... és akkor közölte, hogy újra kinyomtatta színes lézernyomatán a 11-es betűvel újratördelt anyagot!!! Ekkor majdnem elájultam. Amin dolgoztam egy hetet, nem törődve a körülöttem zajló világgal, munkahelyet, családot "félretolva", szó szerint éjjel-nappal, azt most nyugodtan eldobhatom. (Egy színes lézernyomatott oldal költsége ráadásul 200 Ft körüli. Ez nem közvetlenül minket érintett, de bosszantott az értelmetlen pénzkidobás.) Annyit tudtam ekkor kinyögni: hogy: "Állj! Ne lépj semmit, senkinek ne add ki a szöveget ellenőrzésre, majd jelentkezem!".

Mit tehettem? Úgy tűnt, használható anyag csak akkor fog születni, ha Veit Judittal együtt ülünk le a gép elé, és közösen csináljuk a tördelést. Ez nem tűnt kivitelezhető megoldásnak. Következett ismét a "Magad, uram, ..." módszer. Kovács Gergely Máté szíves közreműködésével

kaptam egy teljes értékű változatot a QuarkXPress nevű nyomdai tördelőprogramból használatra. Némi tájékozottságom már volt kiadványszerkesztés terültén, de messze nem elegendő, ezért kerestem egy nyomdai tankönyvet az Interneten. A tördelőprogramot, rendkívül széleskörű "tudása" és sajátos "gondolkodásmódja" miatt, csak kézikönyvvel tudtam használni. A könyvet sikerült Miskolcon beszereznem, 14.000 Ft-ba került. Rögtön nekiláttam a tanulásnak. Kb. két hét kellett, mire viszonylag elfogadható módon tudtam már használni a Quarkot (először a rövidebb fejezeteken gyakoroltam), november elején azonban elkezdhettem az érdemi munkát. Viszonylag gyorsan haladtam, bár a fényképes oldalak megtervezése, a képek és szövegek ízléses és egyértelmű elhelyezése nem kevés energiámat emésztette fel. Ismét a könyvvel keltem és feküdtem. Néha ettem, és volt, hogy aludtam is. A munkahelyemre alig-alig néztem be. December 3-án azonban, már jeleztem Veit Juditnak, hogy nagyjából készen vagyok, de mivel a nyomdai filmek levilágításával már nem én fogok foglalkozni, küldtem egy kisebb file-t próbának. Ő azonban nem válaszolt, és később sem jelentkezett. Pedig szükség lett volna a végleges anyaghoz édesapjának, a már elhunyt Veit Sándornak egy digitalizált barlangos (MHT-s) igazolványképére is, és a fényképes tagnévsorhoz egy portréjára is. Ezeket a képeket az általa először betördelt anyagba beillesztette, és bár ígérte, de most nekem nem küldte meg. Mindegy - gondoltam - és december 17-én körlevélben értesítettem az egyesületet, hogy a teljes könyvet betördeltem. Ezután kinyomtattam és korrektúrázásra kiadtam.

Először (még aznap) Kovács Zsolt vitte el. 2004. január 29-én hozta vissza. Alaposan, lelkiismeretesen nézte át és javította az anyagot. De nem mindenki volt ilyen gondos és gyors. Ez az év rá is ment a gyakorlatilag már kész könyv szerkesztők, lektorok általi ellenőrzéseire. Még kevés is lett az idő. Február 1-jén adtam oda Szűcsné Tepliczky Magdinak. Ő volt az egyetlen "külső" ellenőr. Őt régen ismertem már, de csak a közelmúltban tudtam meg, hogy nyelvtani korrektúrázásokat szokott vállalni. Érdemes is volt átnéznie, mert nagyon sok magyartalan kifejezésünket, rosszul berögződött barlangos szófordulatunkat javította ki. A legnagyobb meglepetést akkor okozta, amikor munkáját befejezván felhívott, és lelkes szavakkal mesélt pár szót Kepi bácsiról és Kati néniről, egykori kedves ismerőseiről, akiről a könyvben olvastam: Borbély Sándorról és Prahács Katalinról. Kicsi a világ! - gondoltam. Március 26-án kaptam vissza tőle a javított anyagot.

Ezután Gyurkó Péter látta. Gyors volt: április 1. és 8. között végzett is vele. Ekkor Majoros Zsuzsának adtam, elfoglaltsága miatt csak egy rövid időre, április 22-ig. Mivel többen vártak már a könyvre, készítettem még egy példányt, és április 24-én az egyiket Balogh Tamásnak, a másikat április 26-án Szabó Tamásnak vittem el. Balogh Tamás május 12-re át is nézte (mellékesen további fotókat, régi igazolványokat, és más illusztrációként használható anyagokat kaptam tőle ekkor), és az anyagot visszavittem Majoros Zsuzsának, aki folytatta a félbehagyott lektorálást, június 24-ig. Szabó Tamásnál kicsit sokat időzött az anyag - tőle sajnos csak szeptember 15-én sikerült visszakapnom. Nem sok korigálni valót találtam benne, ezért azonnal (másnap) tovább is tudtam vinni Nagy Zsuzsának. Megfeledezett róla, vagy már nem volt mit korigálni, de sem visszajelzést nem kaptam tőle, sem a könyvet nem kaptam vissza, többszöri sürgetésem ellenére sem. (Még szerencse, hogy a korábbi lektorok javításait átvezettem, mielőtt neki elvittem.) A Majoros Zsuzsától visszakapott példány ezután Botos Zsolthoz került. Szeptember 21-ig volt nála, de nem sikerült befejeznie a lektorálást. Mivel még két szerkesztő nem látta, visszakértem azzal, hogy ha a többiek befejezik, még visszakapja. Erre azonban már nem került sor. Sürgetett az idő! Mindenképpen szerettem volna, ha a könyv 2004-ben megjelenik. Ez az év a csoportunk egyesületté válásának 25. évfordulója volt, és ezt a tényt a könyv címdalain is jeleztem. Úgy számoltam, hogy Karácsony környéki megjelenéshez legkésőbb november elején át kell adjuk az

elektronikusan szedett, tördelt változatot. Lénárt László, aki a szerkesztés során a legtöbbet látta könyvet, most rekord gyorsasággal nézte át szeptember 22. és október 11. között, majd Suga Norbert is megkapta október 28-án, de az ő észrevételeit sem tudtam már átvezetni az elektronikus anyagba, mert csak november 17-én hozta vissza, és az anyagot 2004. november 9-én már leadtam a Redonnak.

Kb. egy hét múlva jelentkezett a Veit Péter által megbízott Máté István (Máté Bt.), ő végezte a kilövést, a színrebontást és a nyomdai előkészítés további munkáit. Pontosítottunk pár méretet, megbeszéltünk néhány dolgot a képek felbontásáról, a felhasznált egy-két speciális írásjelről, de mivel ígérete ellenére sem jelentkezett egy hét múlva (további dolgok pontosítása, referenciakiadvány megtekintése, egyeztetése céljából), sőt két hét múlva sem, az ünnepek miatti rövid december hónapban remény sem maradt a kiadvány nyomtatásának befejezésére. Ezzel a könyv lekerült a "sürgős tennivalók" listájáról. A 25. évfordulóra való utalást ki lehetett húzni a címloldalról ...

A legközelebbi esemény dátuma 2005. január 21. Ekkor hívott fel Veit Péter, hogy Máté István végzett az előkészítéssel, összeállt a könyv, nyomtatásra kész: 368 oldal (ebből 80 színes), az előzetes árkalkuláció ragasztott kötésre, puha borítóval 1.100.000 Ft (+ ÁFA). Hát ... ez egy kicsit több lett, mint amire számítottunk és amire pénzt tartalékoztunk. Elindult a pénzszerzési lehetőségek keresése. Kölcsön, sőt az egyesületi tagoktól felvett kölcsön lehetősége is felmerült. A vezetőségben a dolognak voltak támogatói és voltak ellenzői (a szavazatarány döntetlenre alakult), és ott volt a tagság, a hallgatók tömege. Korlátozott kölcsön nyújtására mindössze három jelentkező akadt, később azonban összesen - velem együtt - öten ígérték meg. (Kiss László, dr. Lénárt László, dr. Riskó Ágnes, Vadász István) Közben az ár - másik kivitelezőt választva - már csak 900eFt lett, de még ez is több volt, mint a pénzünk. Veit Péter javaslatára szétnéztem a "nyomda-piacon": 1600 Ft/példány és 4000 Ft/példány között kaptam ajánlatokat. A 4000-ból később 2900 lett (de csak szóban!), az írásos ajánlatok 1700-1800 Ft/db körül mozogtak, jó egyezést mutatva az eredeti (Redon) ajánlattal. Ez azt jelentette, hogy ez a jó (reális) ár, olcsóbb nyomdát nemigen találunk, tehát legjobb, ha megbízuk a Redont a kivitelezéssel ("aki" eddig is csinálta), és kezdődjön a nyomtatás!

Ehhez azonban kellett volna a pénz. Addig nem mertem értesíteni a Redont az ajánlatuk elfogadásáról, amíg a pénz nem volt a kezünkben. A pénz ugyanis Böszörményi Péternél volt. Sejtésem szerint kb. 550eFt. Már tavaly (2004 májusában) kísérleteket tett az egyesület frissen megválasztott új vezetősége, hogy a pénzhez hozzáférjen, ugyanis az elnöknek megválasztott Bösi "eltűnt". Hallottuk, hogy három állása is van, sokat dolgozik, sőt egy ízben kórházba is került szívinfarktus gyanúval, valójában túlterheltség miatt. Telefonon, levélben azonban elérhetetlen volt, a leadott gazdasági vezetői funkciója miatti kötelező főkönyvi zárást, valamint a könyvelés és a banki jogosultságok átadás/átvételét nem csinálta. Időnként Kiss László titkárnak sikerült beszélnie, sőt találkoznia is vele, azonban a könyvre félretett pénz átadására nem került sor. Érdeklődésére: "Megvan!" válaszolta, és ezt többször is megerősítette. Mennyi van? 800eFt. De csak nem láttuk, hogy hol van.

Közben, még 2003 augusztusában, kérelemmel fordultam Miskolc polgármesteréhez, Káli Sándorhoz, hogy támogassa a kiadványunkat 250eFt-tal. A támogatás (sajnos "csak" 50eFt), 2004. február elején érkezett meg. (Utólag tudtam meg, hogy mindenki 50eFt-ot kap, ha kap.) A beszámolót 2004. december 31. helyett csak 2005 februárjának végén küldtük meg polgármesteri hivatal gazdasági osztályának: "A könyv készül, a pénzt félretettük ...".

Bösi elérhetetlensége további problémákat is okozott. Pl. nem került a cégbíróságnál átvezetésre az új elnök, az új vezetőség. Ez a pályázatok benyújtásánál komoly akadálynak

számított. Kiderült: volt olyan hivatal, ahol még Botos Zsolt szerepelt elnökként, volt, ahol Suga Norbert, és volt, ahol már Böszörményi Péter. Nem tudtuk biztosan: a benyújtott kérelmünket, pályázatunkat ki írhatja alá, az illető szervezet kit ismer az egyesület képviselőjeként. Nem készült el a gazdasági beszámoló (később kiderült: a könyvelés sem). Emiatt kétszer csúsztuk le többszázézes támogatásról ...

Mindezek miatt 2005. február 18-án a vezetőség egyhangúlag lemondott, és az új választásnál Révész Rita lett az elnök, Juhász Béla pedig az alelnök. A vezetőségi tagok nagyjából ugyanazok maradtak, Böszinek azonban megszűnt minden funkciója. Ennek kapcsán át is adott "mindent" Kiss Lászlónak ... a könyvre félretett pénzt azonban nem!

2005 márciusában derült ki, hogy a pénz "nincs meg"! Böszö beismerte: "kölcson vette", és már régen el is költötte. Nem tudta visszafizetni, fedezetül egy néhány hét múlva elbírálendő hitelét nevezte meg. Ekkortájt kezdte el Oláh Sándor a Böszitől kapott számlák és bizonylatok alapján a könyvelés átnézését, rendbe tételét. Nagyon hamar kiderült, hogy nagyon nagy baj van: a pénztár állapota katasztrofális, és a befogadott számlák nagy része jogszabály-ellenes. Két év könyvelése maradt el, kérdéses a közgyűlésen már elhangzott gazdasági, számviteli és közhasznúsági beszámolók realitása is. Felmerült a gyanú további "kölcsonök" felvételéről is. File Ferenc, mint az egyesület ellenőrző bizottságának elnöke, belső vizsgálatot kezdeményezett.

Közben április végén elbírálták Böszö hitelét. A pénzt április 25-én vette át tőle Kiss László. El lehetett kezdeni tehát a nyomdai munkákat - most már csak a nyomdát kellett kiválasztani. Ugyanis márciusban feltettem a tervezett könyv adatait egy internetes oldalra, amelyik nyomdai kapacitást kínált: "Ne ön keressen nyomdát, a nyomda fogja megkeresni önt!". Kaptam is pár további ajánlatot, sőt kivitelezési ötletet is. Az árak a korábbi "normális" ár körül mozogtak, de volt több magasabb is, sőt jóval magasabb is. Számomra az összes közül a legrokonszenvesebb nyomda az ajánlatával együtt a Mikropress volt, mert digitális munkát kínáltak, és láttam már más munkájukat is (például a "Barlangolások ..." füzetet is ők csinálták egykor). Az árukat elfogadhatónak találtam, de sajnos magasabb volt, mint amennyi pénzünk volt. A Redon által nyomdai előkészítéssel megbízott Máté Bt. megbízhatatlansága pedig nem volt jó ajánlólevél ... reméltem végül nem ők csinálják majd.

A nyár azonban lassan eltelt, jött még pár ajánlat az ország minden részéből, de augusztusig a kempingemben folyamatosan növekszik a forgalom (és az elfoglaltságom), és nem nagyon volt időm a könyvvel foglalkozni. Július végén Lénárt Lászlón keresztül érdeklődött Balogh Tamás: Hogy állunk? ... Szaladt az idő, a Böszitől átvett pénzt közben érdemes lett volna lekötöni ... Eldöntöttem, hogy az augusztus 20-i idegenforgalmi csúcs lecsengése után ismét intenzívebben fogok a könyvvel foglalkozni. Valamikor szeptember elején kerestem meg újra Veit Pétert. Ő is szétnézett ár ügyben, vártam a jelentkezésére. Október elején már aggódtam: ismét kifutunk az időből. A tavalyi árhoz kölcsönt vagy támogatást kellett volna még szerezni. Ígértek is pár helyről, de csak idei keretből. Ehhez pedig 2005-ben meg kellene jelenni a könyvnek. Október végén egyeztetjük a könyv pontos műszaki paramétereit, és november 4-én kaptuk meg tőle az ajánlatot:

Méret: 170x240 mm
Terjedelem: 288+4+80 oldal
Példányszám: 500 pld
Hozott anyag: PDF file
Nyomás:
Belív: 288 oldal 1+1 szín
Melléklet: 80 oldal 4+4 szín
Borító: 4 oldal 4+4 szín 1-4 matt fólia
Anyag:

Belív: Ofszet 80 g
Melléklet: Matt műnyomó 115 g
Borító: Matt műnyomó 300 g
Kötészet: Ragasztókötés
Ár: 1.940,00 Ft/pld + ÁFA
Késztermék nettó súlya: 341 kg

Ez jó ajánlat volt, kb. ugyanaz, mint egy éve, és közben értesített az APEH, hogy a személyi jövedelemadók egy százalékából az idén 290 ezer Ft-ot kaptunk. Ezzel elég is lett a pénzünk. Kölcsönre, támogatásra így nem volt szükség. Az ajánlat ráadásul digitális technikára vonatkozott, filmet sem kellett a nyomáshoz gyártani. Nekünk (nekem) kellett viszont a Quark-file-okból a postscript (PDF) állományokat előállítani, amit november 6-án Veit Péter mutatott meg hogyan csináljam meg az Adobe Acrobat segítségével, és 8-án szállítottam le egy CD-re írva. Kb. 80 Mbyte lett a nyomdai munkához szükséges 1200 dpi felbontású anyag. Egyúttal egy 300 dpi-s változatot is készítettem, és egy komplett könyvvé össze is "fűztem". Ez 12 Mbyte, ez lesz a könyv elektronikus, Interneten is terjeszthető, az eredetivel megegyező megjelenésű változata, de csak a nyomdai változat megjelenése után terveztem elérhetővé tenni.

Miközben a nyomtatás készült, folytattam az anyag internetes (html) verziójának készítését. Ezt tulajdonképpen már nagyon régen elkezdtem, intenzívebben azonban 2005 januárjában (a képek Interneten is "fogyasztható" formára szerkesztésével), és márciusában (a fényképes oldalak elkészítésével) végeztem. Ezeket egyelőre nem tettem a honlapon elérhetővé, csak a könyv nyitó (kezdő) oldalát csináltam meg, ami még nem vezetett sehová. Reméltem, hogy mire a könyv kijön a nyomdából, ez is készen lesz, és mindenki számára elérhetővé válik. Az "igazi" könyv eladhatóságát nem féltettem az internetes verziótól, mert az eddigi tapasztalatok szerint egy elektronikus kiadvány soha nem ér fel egy papíron megjelenő, kézbe vehető változattal.

(Sajnos - mint számítottam - a html-verzió készítése közben számos hibát találtam. Ezeket azonban a nyomdában már nem lehetett "utolérni", annak ellenére sem, hogy az első PDF-ek leadását követően csak egy héttel később kezdődött el a tényleges munka, és pár kisebb hibát közben kijavítottam. Súlyosabb hiba "csak" négy volt, mindegyike elírás/elgépelés, dehát ezért (is) lettek volna egykor a szerkesztői javítási "menetek", hogy az ilyeneket észrevegyük. Sajnos többen is voltak, akik egy-egy (általuk kisebbnek vélt) hibát felfedezve sem szóltak, mondván: "Majd kijavítja valaki!". Én meg nem győztem hangsúlyozni: nincs "valaki"! Amit mi észreveszünk, csak az lesz kijavítva! ...)

A html-verziót 2005. december 2-án fejeztem be, három igen intenzív hét után. A 2004-es évkönyvet kellett volna ekkor csinálnom, "üres időmben" (van ilyen egyáltalán?) ekkortájt ezt szerkesztettem július végétől, de még néhányan "tartoztak" anyaggal, ezért nem tudtam befejezni, így volt idő az internetes változatra. Ekkor már csak a javított anyagból a PDF-változat újbóli előállítására maradt hátra, és várhattam a nyomda jelentkezését: "Készen vagyunk!".

De a nyomda nem jelentkezett. Eljött a december 15-e, az a nap, amire Veit Péter azt mondta: a nyomdák eddig szoktak dolgozni, utána már leltároznak, évet zárnak ... érdemi munka nem várható. A könyvünk tehát 2005-ben sem jelent meg. Még rákérdeztem elektronikus levélben: "Volt-e probléma, van-e remény?". Nem jelentkezett, csak 2006. január 17-én telefonon: "A könyv célegyenesben van, nyomják ..." csak az utolsó (kolofon) oldalon kellett pontosítanunk az impresszumot, amit én nyitva hagytam - hiszen nem tudhattam "ki" lesz a nyomda, és pontosan mit akar majd itt feltüntetni.

Közben lehetőség látszott a könyv "hangmellékletének" megszerzésére is. "Film-melléklete" a fentebb már említett 1953-as "Zsombolykutatók" lenne (még ha csak "félíg" publikus is), hangmellékletének pedig nagyon jó lenne az 1980-ban felfedezett Kajla-barlang kapcsán készült

felfedező-riport. A riportot Tolnai Attila, a Borsodi Rádió riportere készítette, amiben - emlékeim szerint - Vincze Ferenc (alias Maxi) a barlangba kötélén való beereszkedés közben igen hangulatos élő beszámolóban mutatta be a barlangot és a felfedezés izgalmát, romantikáját. Többször megpróbáltam már rávenni a rádió különböző munkatársait, hogy az archívumból keressék elő az anyagot, de eddig valami miatt ez mindig elmaradt, meghiúsult, elfelejtődött. Volt, aki szerint ilyen sokáig nem őriznek meg anyagot, volt, aki szerint az egykori kazettát már ötször is átírták más riporttal, ... stb. Pedig 5-6 éve hallottam egy ismétlését a mai nevén Régió Rádió egyik adásában, és egy konferencián megszólított riportert (G. Tóth Ferenc) is emlékezett rá, hogy találkozott a riporttal a közelmúltban az archívumban. Most Nagy Korsa Judit ígérte meg, hogy megkeresi és kiírja az anyagot.

Február 13-án, miközben a közgyűlési meghívók sokszorosítására vártam egy fénymásolószalonban, hívott Veit Péter: "Egy gyönyörű könyvet lapozgatok ..."

Ui.: Két napra rá CD-re írva elhoztam a Magyar Rádió Miskolci Regionális és Nemzetiségi Stúdiójából a Kajla-riportot. Ingyen kaptuk, de természetesen csak belső, egyesületi használatra. Cserébe és köszönetképpen az 50 éves könyv éppen nálam levő példányát ajándékoztam Nagy Korsa Juditnak.

Kovács Attila
2003-2006.

Az MLBE tagjainak és tagjelöltjeinek barlangi aktivitása 2006-ban

Tagi viszony:	
örökös tiszt.beli elnök	ötbe
teljes jogú	tj
ifjúsági	ifj
pártoló	p
tiszteletbeli	tb
jelöl	
t	j

Összes leszállás:	819
Összes óra:	3846
Összes pontszám:	11296

Barlangban járt:	46
MLBE összlétszám:	89

Bejáró leszállás:	261
	32%
Bejáró óra:	759
	20%

Ssz.	Név	Tag	Alkalom	Óra	Pont	Bejáró alk.	Bej. óra
1	Albert László	p	6	19	36	2	5
2	Balla Béla	tj	12	60	178	-	-
3	Balogh Tamás	tb	-	-	-	-	-
4	Barati Judit	tj	23	33	110	1	2
5	Básti Edina	tj	-	-	-	-	-
6	Bátori Károly	tj	3	16	29	3	16
7	Bogsán Ákos	tj	23	119	326	5	17
8	Botos Zsolt	tj	-	-	-	-	-
9	Burdiga Ottó	p	-	-	-	-	-
10	Csomós János	tj	1	3	5	1	3
11	Csorba János	tj	1	7	14	-	-
12	Ducsai Gergely	tj	-	-	-	-	-
13	F. Nagy Zsuzsanna	tj	1	5	5	1	5
14	Ferenczy Gergely	tj	8	25	56	6	18
15	File Ferenc	tj	5	18	34	2	7
16	Flaskó István	ifj	21	103	201	6	30
17	Fogarasi Marina	tj	-	-	-	-	-
18	Forrai Mária	tj	-	-	-	-	-
19	Galán Mihály	tj	16	69	182	6	12
20	Gedeon Boglárka	tj	4	19	31	3	15
21	Gedeon Péter	tj	-	-	-	-	-
22	Geller Tibor	tj	1	2	2	1	2
23	Guzi István	tj	-	-	-	-	-
24	Gyurkó Péter dr.	tj	4	15	33	-	-
25	Gyúró Lehel	tj	3	5	9	-	-
26	Hegedűs Norbert	tj	2	5	8	1	2
27	Horn István	p	-	-	-	-	-

28	Horváth Ibolya	tj	-	-	-	-	-
29	Juhász Béla	tj	113	652	2497	4	21
30	Kertész Gábor	p	-	-	-	-	-
31	Kiss Gábor	ifj?	-	-	-	-	-
32	Kiss János	tj	36	204	584	7	24
33	Kiss László	tj	87	556	1972	6	29
34	Komlóssy Attila dr.	tj	-	-	-	-	-
35	Kosztolányi Katalin	tj	5	14	20	4	11
36	Kovács Attila	tj	21	61	179	16	26
37	Kovács Gergely	tj	-	-	-	-	-
38	Kovács Mátyás	tj	-	-	-	-	-
39	Kovács Zsolt	tj	13	60	135	-	-
40	Kovácsné Révész Rita	tj	-	-	-	-	-
41	Kozma György	p	-	-	-	-	-
42	Krajnyák Erika	tj	11	35	67	8	23
43	Kuchta Gyula	tb	-	-	-	-	-
44	Kurucz László	ifj?	-	-	-	-	-
45	Láner Olivér	ötbe †	-	-	-	-	-
46	László Róbert	tj	-	-	-	-	-
47	Lénárt Emese	tj	17	37	68	14	23
48	Lénárt Ibolya	tj	-	-	-	-	-
49	Lénárt László dr.	tb	-	-	-	-	-
50	Lénárt Lászlóné	p	-	-	-	-	-
51	Lipták Roland	tj	4	22	50	1	3
52	Majoros Zsuzsanna	tj	-	-	-	-	-
53	Migály Anikó	tj	-	-	-	-	-
54	Mogyorósi Anikó dr.	p	-	-	-	-	-
55	Mogyorósi József	tj	19	79	172	2	5
56	Molnár Anikó	tj	20	89	273	5	20
57	Nagy Zsolt	tj	16	52	173	1	3
58	Nemes Krisztián	p	-	-	-	-	-
59	Németh Ágnes	tj	-	-	-	-	-
60	Németh Mihály	tj	4	22	44	1	3
61	Oláh Sándor	tj	6	27	90	2	6
62	Ónodi László	tj	3	12	30	2	8
63	Papp Gergely	tj	4	21	42	-	-
64	Riskó Ágnes dr.	tj	36	84	203	27	50
65	Román Péter	tj	3	10	37	-	-
66	Scheffer János	tj	-	-	-	-	-
67	Seymour, G. Les (Szabó László)	tb	-	-	-	-	-
68	Suga Norbert	tj	2	2	4	-	-
69	Sűrű Péter	tj	106	638	1806	42	153
70	Szabó Tamás	tj	-	-	-	-	-
71	Szeremley Szabolcs	tb	-	-	-	-	-

72	Szolodun Gyula	tj	-	-	-	-	-
73	Tapasztó György dr.	tb	-	-	-	-	-
74	Timkó Attila	tj	17	28	44	17	28
75	Turai Imre	p	-	-	-	-	-
76	Vadász István	tj	3	5	8	3	5
77	Várszegi Sándor	tb	3	26	98	-	-
78	Veit István	tb	-	-	-	-	-
79	Vincze Ferencné	p	-	-	-	-	-
80	Vincze Klára	tj	-	-	-	-	-
81	Virág Ágnes	p	-	-	-	-	-
82	Bakos Zsuzsa	(j)	35	136	274	20	49
83	Galán Edit		-	-	-	-	-
84	Galán Emese		4	7	10	4	7
85	Kiss Péter	(j)	50	227	486	26	86
86	Oláh Tamás		10	37	52	9	33
87	Szabó Károly		-	-	-	-	-
88	Tóth Zoltán		12	64	224	2	9
89	Tölgyes Kriszta	(j)	25	116	395	-	-

Barlangok, amelyekben az MLBE tagjai és vendégei 2006-ban előfordultak

Ssz.	A barlang neve	Alkalom	Óra	Létszám
1	Abaligeti	1	1	14
2	Amatőr-bg. (Cze)	1	3	27
3	Anna	1	2	13
4	Balcarka (Cze)	1	2	28
5	Balekina	2	12	6
6	Bányász	1	5	4
7	Baradla	4	16	28
8	Béke	2	12	8
9	Berger Károly	1	3	3
10	Bolhási	2	8	4
11	BontottCsirke	3	19	8
12	Borókás 1.	1	2	3
13	Borókás 2.	1	5	2
14	Borókás 3.	1	1	3
15	Borókás 4	2	10	5
16	Boyden-bg. (USA)	1	1	2
17	Bronzika	9	51	19
18	Bükkös	1	3	2
19	Byci skala (Cze)	1	3	28
20	Cubákos	4	8	13
21	Cubákos 2.	5	28	28
22	Csodabogyós	1	4	6
23	Diabáz	8	37	22
24	Egyetemtebri	1	1	2
25	Fecskelyuk	1	4	3
26	Fekete	5	25	22
27	Félelmek	1	1	5
28	Felső	1	4	2
29	Fényeskő 2.	1	1	4
30	Fenyvesréti 1.	1	2	3
31	Fenyvesréti 3.	1	2	3
32	Földvári	1	2	3
33	Fridzsider (Rom)	1	1	5
34	Geldloch (Aus)	1	2	4
35	Guggansschluckloch (Aus)	1	1	11
36	Gulicska	1	2	4
37	Hajnóczy	3	15	11
38	Háromfejű-emberdenevér	2	2	5
39	Indián-bg. (USA)	1	1	3
40	István-lápai	13	268	53
41	Jáspis	8	48	22

104 barlangban
341 alkalommal
1457 fő
1766 órát töltött.

42	Jávorkúti-vny.	3	16	16
43	Katerinska (Cze)	1	1	29
44	Kecske-lyuk	6	7	13
45	Király Lajos	1	5	2
46	Kiskőhádi	2	11	8
47	Klaflingbrunnen (Aus)	1	1	8
48	Konzerv	1	2	2
49	Kossuth	1	2	10
50	Kühne	1	1	3
51	Láner	32	99	120
52	Lidomorna (Cze)	1	1	29
53	Lyukaskecske 1.	1	1	2
54	Lyukaskecske 2.	1	1	2
55	Mátyás-hegyi	1	3	4
56	Mexikóvölgyi	1	6	3
57	Michnová (Svk)	1	2	12
58	Michnová 2. (Svk)	1	2	11
59	Nad Kadlubom (Svk)	1	3	5
60	Nagykómázsa-völgyi 2.	1	1	3
61	Nagy-mogyorós	1	1	5
62	Nagyölgyes-oromi	1	4	3
63	Nixhöhle (Aus)	1	1	11
64	Nyelesgambi	1	1	5
65	Ötscher (Aus)	1	2	11
66	Pauline (Aus)	1	1	12
67	Punkevni (Cze)	1	1	29
68	Rákóczi	1	2	4
69	Róka	1	3	3
70	Rókafarmi-vny.	2	15	4
71	Rudicei-vnybg. (Cze)	1	4	14
72	Sachta (Cze)	1	2	16
73	Sebes	19	123	57
74	Sloup-Sosuvska (Cze)	1	2	29
75	Soltész-akna	6	16	12
76	Speizi	10	41	20
77	Szamentu	2	7	8
78	Szeleta	1	1	13
79	Szeleta-zs.	7	37	16
80	Szepesi	13	72	35
81	Sziklafal-alatti	1	1	3
82	Sziklás-tebri	2	2	5
83	Szirén	1	4	2
84	Szivárvány	2	5	5
85	Szt. István	12	25	35

86	Taubenloch (Aus)	1	1	4
87	Tekenős-zs.	1	1	3
88	Teplica (Svk)	1	4	16
89	Tuskós	2	2	5
90	Útmenti (Cubákos-oldali)	2	5	4
91	Útmenti (Vártető-felőli)	1	3	4
92	V5 (Rom)	2	91	17
93	Vadalmás-kúti	1	2	4
94	Vadas-víznyelő	1	1	4
95	Valea Rea (Rom)	1	49	4
96	Vártetői	2	10	5
97	Vass Imre	1	2	5
98	Vecsembükki-zs.	1	6	2
99	Vénusz	1	4	2
100	Veszősalji	1	1	2
101	Vesszősgerinci	2	7	18
102	Viktória	1	1	3
103	Vizes	71	415	270
104	Zsidó-kúti	2	5	5

**"Kutatási- és túrajelentés" 2006.
Kivonat a kitöltött "Jelentés ..." rovatú lapokról**

Dátum	Barlang	Kutatásvezető	Jelentés a kutatásról ...
01.1 5	Baradla	Kraus Sándor	Sokat tanultunk Kraus Sanyitól. (Riskó Ágnes)
02.0 4	Szt. István	Barati Judit	A barlangban 1 korai denevért találtunk, amelyet a nemzeti park munkatársai menekítettek ide, ill. 12 nagypatkóst és 4 kispatkóst.
02.0 4	Kecske-lyuk	Barati Judit	A barlangban denevért nem találtunk.
02.0 4	Láner	Barati Judit	A barlangban találtunk 2 bajuszos, 4 Brandt, 1 vízi, 50 közönséges, 6 hegyesorrú, 22 kispatkós és 5 nagypatkós denevért.
02.0 4	Vizes	Barati Judit	A barlangban találtunk 1 Brandt, 17 közönséges, 2 hegyesorrú, 58 kispatkós és 2 nagypatkós denevért.
02.0 4	Vizes	File Ferenc	Az 1. bejárat a denevérlyukig befagyva.
02.1 5	Vizes	Kovács Zsolt	Oldalnézetet rajzoltunk a Rom-terem - Agyagfej-terem szakaszon. A barlangban jelentős a hőmérséklet. A be nem azonosítható denevéreket nylon zacskóba csomagolva felszínre hoztuk ki, további vizsgálatok céljára.
02.2 5	Láner	Barati Judit	A barlangban találtunk 49 közönséges, 13 hegyesorrú, 1 bajuszos, 3 Brandt, 14 kispatkós és 6 nagypatkós denevért.
02.2 5	Vizes	Barati Judit	A barlangban találtunk 40 közönséges, 5 hegyesorrú, 57 kispatkós és 3 nagypatkós denevért.
02.2 6	Szt. István	Barati Judit	A barlangban találtunk 8 kispatkós és 72 nagypatkós denevért, és a korábban is látott korait.
02.2 6	Kecske-lyuk	Barati Judit	A barlangban találtunk 2 kispatkós és 14 hosszúszárnnyú denevért, ez utóbbiak jelentősége természetvédelmi és fajvédelmi szempontból is nagyon fontos.
03.0 3	Láner	Ferenczy Gergely	A Fofó- ágon át megnéztük a szifonokat. (Kiss János)

03.0 7	Szepesi	Juhász Béla	Az aknarendszeren lefelé és a Három aranyásó-teremben erős ammónia szag.
03.1 7	Vizes	Kovács Zsolt	Szép téli időben zajlik a tavaszi tábor. Az I. bejárati ajtó befagyott, a barlangban alig van csöpögés. Folytattuk az oldalnézet rajzolását. A denevérek szép számmal megjelentek a túrán, de nem sok hasznukat vettük, folyton elaludtak a lógósok.
03.1 8	István-lápai	Meiczinger Máté	Nyugati-ág túra.
03.2 5	Szt. István	Barati Judit	A barlangban találtunk 5 kispatkós, és 118 nagypatkós denevért.
03.2 5	Kecske-lyuk	Barati Judit	A barlangban találtunk 4 kispatkós, 1 nagypatkós és 9 hosszúszárnyú denevért.
03.2 5	Vizes	Barati Judit	A barlangban találtunk 27 közönséges, 4 hegyesorru, 36 kispatkós és 2 nagypatkós denevért.
03.2 7	Sebes	Kiss János	A bejárat felett a fellevegőzésnél, a lefagyott talaj bontásával nem bírtunk, ezért idő előtt abbahagytuk.
04.0 1	Szepesi	Vágány Zoltán	A kulcsot Ferenczy Gergővel egyeztetve vettem fel a létrási kutatóházban.
04.0 9	Szeleta-zs.	Juhász Béla	Még mindig szűk.
04.1 5	Láner	Krajnyák Erika	A Tohos-szivató után meglepően nagyok a pocsolyák, de a barlang többi részén nem találoztunk szivárgó, folyó vizekkel.
04.1 5	Vizes	Krajnyák Erika	Az 1-es bejárat felől ömlik a víz befelé, a Hágcsós-teremben lefelé a létrán remekül lehet zuhanyozni. Én ekkora vízzel itt még nem találoztam.
04.2 2	Vizes	Oláh Tamás	I-es - IV-es, Alsó-labir + Vértes-terem alatti rész.
04.2 9	Vizes	Sűrű Péter	A kereszt-ági patak elég jól folyik. A Snoopy-szifont szépen átmosta, jól járható.
04.2 9	Béke	Gyúró Lehel	Túra a lengyelekkel.
04.3 0	Kossuth	Gyúró Lehel	Lengyel túra.

04.3 0	Baradla	Gyúró Lehel	Lengyel túra.
05.0 1	Speizi	Gyúró Lehel	Bevágтам a térdem, totálkár.
05.0 1	Nagy-mogyorós	Gyúró Lehel	Jót szoptunk a terembe feljutással.
05.0 1	Cubákos	Gyúró Lehel	Az egyik lengyel beszorult a kijáratba. Az barlang 185 cm magasság mellett 130 kiló súllyal éppen csak elhagyható.
05.0 2	Jávorkúti	Sűrű Péter	Jaskinia nas rozjebała tylko czemu nie poszliśmy w pionowe ciagi? Z mnie się tam podobała (tali jaki złu). A barlang tönkre tett minket, csak miért nem mentünk a függőlegesekben folyamatosan? Nekem tetszett (fáj a derekam).
05.0 3	István-lápai	Gyúró Lehel	No tu to już było wogóle zajebicie. Waga ciężka zesła tylko do parti horyzontalnyah, ale reszta doszła ??? daleko - 2 Polakov nawet za 3 syfon, bo był akurat suchy. Do 4 syfonu już nie chciało nam się przechodzić przez jezioro ale uda. W kazdym bądź razie rewelacja. (Na ez most itt igazán prima volt. A nehéz-súlyúak csak a vízszintes részig jutottak, de a maradék elment ??? messzire - 2 lengyel eljutott még a 3. szifonon túl, mert az teljesen száraz volt. A 4. szifonon már nem nagyon akarózzott nekünk átmenni a tó miatt, de sikerült. Mindenkinek nagy meglepetést okozott. - ford.: Burdiga Ottó)
05.1 3	Csodabogyós	John Szilárd	Kipróbáltuk az "extrém-túra" útvonalát is. (Riskó Ágnes)
05.2 1	Vizes	Bogsán Ákos	Snoopy-szifon bontása, tágítása. Könnyen járható mostantól bárkinek.
05.2	Vizes	Sűrű Péter	Visszhang-terem kötélpálya. Beszereltük a

7			kürtőt az agyagfalig. Beraktunk 5 dübelt szögvas nittfülekkel és szerelőmailonokkal. Nagyon tuti lett. Köszönet Zenésznek! Egy kicsit még gyakorolni kell az alapcsavar berakását.
06.0 5	Vizes	Sűrű Péter	A Hágcsós-terem behozta a Lampót.
06.0 5	Láner	Sűrű Péter	Érdekes volt. Vagy 25 évig biztos nem lehet majd ilyen látni. Már a létránál folyt a víz. A Tohos-szivaton keresztül kis patak csordogált, de a legjobb a 3-4-es szifonból feltörő víz, amely 15-20 cm mély patakként ment a Homok-szifon felé. Elég látványos volt a vízesés. :-) A nyomok alapján tetőzéskor 50 cm magasan ömlött ki a víz a szifonból.
06.0 7	Láner	Ferenczy Gergely	Megnéztük a patakot, fotódokumentáltuk. (Kiss János)
06.1 0	Vizes	Bogsán Ákos	Sár, víz és minden földi jó + Visszhang-terem.
06.1 5	Hajnóczy	Ferenczy Gergely	A Tsitsogó utánig bejártuk a barlangot. (Kiss János)
06.1 6	Konzerv	Sűrű Péter	Megnéztük a PQ feletti kis tölcsért. A humusz kipakolása után kb. 40 cm mélyen áttörtük a konzerv réteget, majd még kb. 0,5 m-t haladtunk lefelé a kemény, szürke meszes agyagban.
06.1 7	BontottCsirke	Lipták Roland	Du. 13.00 körül találtunk egy járatot a metróalagúttal kb. szemben, a bontás alján, de az ott lévő kő miatt nem tudtunk benézni. Mikor kijöttünk, esni kezdett az eső, mire elpakoltunk, és elindultunk vissza Csókásra, cseresznye nagyságú jegek estek. Ronggyá vert minket.
06.2 3	Baradla		A barlangnap alkalmából felejthetetlen hosszútúrán vettünk részt, kitűnő túravezetés mellett. (Kiss János)
06.2 4	BontottCsirke	Lipták Roland	A 17-ei bontáskor talált követ próbáltuk kihúzni, de folyton beszorult az akna szűkületében, és végül akötélgyűrű is elszakadt, amivel körbe volt kötve (rossz napja volt a bontás alján maradt vödröknek). Itt

			meguntuk.
06.2 4	Vecsembükki-zs.	Horváth Ferenc (Zsandár)	Egy kicsit fárasztó a kilencvenes akna ... (Riskó Ágnes)
06.2 4	Vass Imre		A barlangnap alkalmából a Titánok- csarnokáig megtekintettük a barlangot jó túravezetés mellett. (Kiss János)
06.2 5	Rákóczi		Szép, mint mindig. A tó hihetetlenül zöld ... (Riskó Ágnes)
06.2 5	Baradla		Az elmaradt Béke-barlangi túra helyett, a hosszútúrán vettünk részt, rossz, tragikomikus túravezetéssel (Era mama, Bátyó), felháborodott túrázókkal. (Kiss János)
06.2 9	Szt. István	Juhász Béla	A Pokol és Vasas-akna vízregisztrációs műszereinek kiolvasása és a telepítési hely fotózása.
07.0 9	István-lápai	Sűrű Péter	Látványos, dzsuvás, fárasztó. A Fekete- terem tele volt híg trutumóval, ami úgy csúszott, mint a szappan. Ez így igaz!
07.1 1	Szepesi	Sűrű Péter	Kihúztunk még tizenegy-két méter kék csövet a homokszifonból.
07.1 3	Borókás 4.	Ferenczy Gergely	Felmértük a barlangot a járattágítási munkákhoz. Lesz mit csinálni :) Igazából azt mutatta meg Gergő, hogy mihez ne nyúljunk. Nem bántam volna, ha nem kell visszamenni a Nagy-akna szájából a három szűkülettel visszább hagyott kötélért. A végpont előtt szép kürtő van, kis patak jön belőle. Itt szivattyúzást végezni? Fasz meló lehetett. (Sűrű Péter)
07.1 4	Vizes	Sűrű Péter	Kihoztuk a Háromszög-teremből és a Kereszt-ágból a szemete és a bontócuccokat.
07.1 6	Berger Károly	Szilaj Rezső	Megnéztük, és végig fotóztuk az újonnan feltárt részeket is. Sok a kuszoda, és a szép fehér rész. (Riskó Ágnes)
07.2 1	Vizes	Sűrű Péter	Bepoligonoztuk a Snoopy-szifont.
07.2 2	Abaligeti	id.vez.	A kiépített részt jártuk végig a túrával. Szépek a rétegfelületek, vetőzónák. Németh Norbival jól csemegéztünk a töréses felületek, breccsazonák nézegetésekor. (Kovács Zsolt)
07.2	Szepesi	Juhász Béla	Szúnyogok a Húzas-akna tetejéig és az

2			akna alján egy illatos mókus.
07.2 4	Vizes	Sűrű Péter	A Patakos-ág végén alaprajzrajzolás.
07.2 5	Cubákos 2. (X)	Sűrű Péter	3 m-ig kibontottuk. 2 m-ig volt kiácsolva régen, alatta érintetlen agyag és kövek, köztük hézagokkal. Átdöntöttünk egy gyertyánt a bontás fölött a vödörhúzáshoz.
07.2 6	Cubákos 2. (X Cubák 2,5 ?)	Sűrű Péter	Már barlangnak számít, megvan a szálkó és 3 m légteres járat. Összes hossza olyan 7-8 m körül lehet. Még két nap és meg sem állunk 500 m-ig.
07.2 7	Cubákos 2. (Remény-bg.)	Sűrű Péter	
07.2 7	Vizes	Kovács Zsolt	Oldalnézetet rajzoltunk a Dög-szifon, Agyagfej-terem, a Hágcsós-terem és I-es bejárat között. A Tavi-nyelőbe folyó patak továbbterelése miatt igen nagy a csepegés a Kávézó környékén. A Kávézó egykori ivódézsája fölöttről nem csak csepeg, hanem folyik a víz. Csurog az Adrenalin-kürtő is. Az I-esen is folyik be szépen, a Hágcsós-teremben záporozik a víz. Denevér nem volt.
07.2 7	Tuskós	Sűrű Péter	Száraz volt a mélypont.
07.2 7	Útmenti	Sűrű Péter	Szép barlang, járhatnánk ide gyakrabban is. A végponti tó partján sok szappanos iszap, kifelé menet nem nagyon segített minket. Kihoztunk kb. 60 m poligonzsínórt, biztos Rokiék hagyták bent.
07.2 8	Vizes	Kovács Zsolt	Térképezés a Hágcsós alatt az Alsó-labirban.
07.2 8	Vizes	Sűrű Péter	Térképezés. Alsó-patakos-ág, a Tótól kifelé. Lámpagondok miatt sajnos fel kellett adnunk és nem tudtuk befejezni az utolsó hosszt.
07.2 9	Vizes	Sűrű Péter	Balla Béla videózott a Méhkasnál, a Háromszögben és a Visszhang-teremben. Megcsináltuk az elb...tt alapcsavart a kürtőben, és kihúztunk néhány Snoopyt. Kifelé kicsit megfogyatkoztak a lámpáink. Egy kis húszas kötél kell még a kürtő tetejébe. A Répa-ágban találtam egy féltéglányi jáspis darabot.

			(Megjegyzés: Janeknek is jár teljesítménypont, mert többet dolgozik időben, mint a leszálló partik. Üdv. Janek)
07.3 0	Cubákos 2. (X)	Gyurkó Péter	Összegyűjtöttük az ácsolatanyagot a fenyvesből. Beraktuk a keretácsolat fő stompjait. A szelvény lehetne kicsit tágasabb is. Még egy napot rá kell majd szálni a befejezésre.
07.3 0	Vizes	Sűrű Péter	Beraktunk egy kötelet a Répa-ág kürtőjébe, és a régi kék cseppkőkérges kötelet áthoztuk a Nagy-kürtő utolsó 15 méterébe a poligonozáshoz. A répa-ági kürtő tetejében rengeteg guanót, pókhálót és gyökeret találtunk.
07.3 1	Háromfejű-emberdenevér	Sűrű Péter	Érdekes barlang. Egyetlen nagyobb terem a kútgyűrűk alatt, a jobb oldalában robbantott hasadékkal. Iszonyatos mennyiségű szúnyog. Az alján egy csákányfej mellett találtam egy nagyobb darab jáspist.
07.3 1	Sziklás-tebri	Sűrű Péter	A térképe alapján nagyobbak kellene lennie. Úgy tűnik eltömődött. Rengeteg béka és szalamandra volt az alján.
07.3 1	Borókás III.	Sűrű Péter	3-4 méter mélységben el van tömődve a járat.
07.3 1	Borókás I.	Sűrű Péter	A nyomok alapján legalább 6-8 m-t visszaduzzadt a víz, egészen a nagy omladékos teremig.
08.0 1	Vizes	Bogsán Ákos	Felmértük a Snoopy-szifont, a terem régi pontjait és a Vagina-járaton keresztül a Magzatközpont egy részét.
08.0 1	Cubákos 2.	Gyurkó Péter	Tovább folytattuk a keretácsolat elkészítését a faanyag előkészítésével. Délután visszamentünk jó e órára, hogy további faanyagot készítsünk elő. Az ácsolat kicsit szűk lesz, de ideiglenesen megfelel. Majd eldől, hogy mit találunk a bontásban.
08.0 1	Szivárvány	Sűrű Péter	Nagyon szép barlang. Érdekesek a fekete és vérvörös képződmények. A végponti patakmederben halcsontvázat találtunk. Kivittünk néhány rossz elemet és Rokiék poligon-zsinór darabjait.

08.0 2	Kühne	Bogsán Ákos	Petivel megnéztük a végpontot. Jól néz ki, nagy a huzat, és a kitöltés szinte csak kövekből áll. Rengeteg a szúnyog, és a szűkület feletti termecskében a meztelen csiga. A szűkületet egy 10 perc alatt ki lehetne hiltizni. (Sűrű Péter)
08.0 2	Vizes	Bogsán Ákos	Ákos tett egy könnyelmű ígéretet, ezért a biztonság kedvéért hiltiztünk egy kicsit. Peti is kipróbálta, de veszélyes sérülései miatt feladta. (A kisujját megvágta egy kőszilánk.) Szerinte egy kőbányában több követ kapnánk 50 Ft-ért. :-) (50 Ft egy patron)(Sűrű Péter)
08.0 3	Vizes	Balla Béla	19 perc videó az Alsó-labirról és a Zebra-falról.
08.0 3	Vizes	Bogsán Ákos	IV. - Visszhang-terem, Répa-ág - IV.
08.0 3	Vizes	Bogsán Ákos	Sűrű Péterék új feltárását néztük meg és jártuk végig. A feltárt járatok nagy része újrafeltátás, a P-terem teljesen új feltárásnak tűnik. Gratula az "ifjúságnak"!
08.0 3	Borókás II.	Sűrű Péter	Nagy-terem - Jó-király-ág - Ásító száj - végpont. Találtunk egy bag-foltot és egy nittfűl csavart.
08.0 3	Vizes	Sűrű Péter	A Magzatközpont kürtőcskéjének és a Méhkas közötti összefüggését kerestük. A két hely között simán átbeszéltünk, ezért elkezdtük mindkét oldalon az omladékot bontani. K Peti a Méhkas felől 1 1/2 órai munka után átjutott egy terembe. Ezt P-teremnek neveztük el. S. Peti és K. Peti átment az új részbe. A P-teremből egy járat vezetett, amiben barlangász hulladékot találtunk, és a végén átbeszéltünk a IV-es bejárat felé (Gomblyuk?, 1. létra alja) haladó csapattal. A járatot tovább járva egy régi bontást találtunk (Bontlak) ácsolattal és vödörrel együtt. Az új részek bejárása után kifelé menet összefutottunk B. Bélával és B. Ákossal, akikkel újra bejártuk az új részeket és videofelvételt készítettünk. (Kiss Péter)
08.0 4	Vizes	Bogsán Ákos	Misike befelé menet közben 5-6 m-t zuhant. Túlélta. Megmutattam az "új" részeket.

- Kifelé Kova zuhant kb. 4 m-t a P-teremben, majd lábtengőzött egy 50-60 kg-os kővel. Eltört a lába. Rita szerint félmunkát végeztem. Mindenki kijött, több túrát nem vezetek.
- 08.0 Vizes Sűrű Péter
4
- A P-terem kürtőjének kimászását terveztük. Az első kötélhossz kimászása után lemerült a fúrónk, és az érkező bejáró csapat balesete miatt kb. 1 órát szüneteltettünk. A 2. kötélhossz traverze után S. Peti egy aknát talált, amiben hosszan pattogtak a kövek, ezért kézi fúróval berakott egy alapcsavart, ami csekély 2 óráig tartott. Eközben B. Béla jött kamerázni, majd kifelé menet az ölébe pottyant egy kb. 150 kg-os kő. K. Peti segített neki kiszabadulni. Miután S. Peti elkészült a nitteléssel, a fejére esett egy kő. A sok balesetre tekintettel a kötélpáros elhagyta a termet. (Kiss Péter)
- 08.1 V5 (Rom) Szuhai Sándor
0
- A tervezett fotózás sajnos elmaradt, mivel Sanyibá elázott az 1. egérlyuknál, és úgy döntött, így nincs értelme fagyoskodnia. Csak hárman mentünk el az aragonitokig. Gyönyörű 20 cm-t is elérő kristálybokrok kb. 15-20 m hosszan borítják a mennyezetet. (Sűrű Péter)
- 08.1 Vesszős-gerinci Kovács Attila
1
- Tudjuk, hogy sokan szoktak kotorászni benne medvecsontért. A "görbe ujj" kristály alatti gödör mégis megdöbbenő méretű.
- 08.1 Fridzsider (Rom) Kokas István
1
- Kiszereztük a térképező csapat benthagyott köteleit, és közben meg is néztük a barlang egy részét. A barlangot most találták a nyári táboron. A szokásos táborhely mellett 15 méterrel. nyílik a hegyoldalban. Gőzerővel térképezték, mivel szerették volna összekapcsolni a V5-tel. Gyönyörű oldott formák, a passzív ágakban csupa kristály a fal. A nagyakna alján gyönyörűen látszik a falban egy óriási gyúrt redő. A szifonnál pedig gereblye-szerű kőpengéket és agyagtornyokat láttunk. (Sűrű Péter)
- 08.1 Vizes Sűrű Péter
3
- Lebontottunk egy köbméternyi omladékot az átjáró fölül. Egy kő beékelődött a járatba, most nem vertük szét, mert el lehet fézni mellette. Leereszkedtünk abba az aknába,

			<p>amelynek a szájából a legutóbb visszafordultunk. Kb. 10 m mély, aljában néhány méter szépen oldott patakmedres járat, mélypontján agyagdugóval. Az akna oldalában nyíló szűk hasadékon át két kis terembe lehet lejutni. A kürtő tetejében a biztonság kedvéért beraktunk még egy friend-et és egy sziklaszöveget.</p>
08.1 4	Vizes	Sűrű Péter	<p>Bevittük a poligont a terembe, de előbb szétvertük a tegnap beékelődött követ. Peti sokkot kapott a poligonozástól. Átrendeztem a kürtő tetejében az omladékot, hogy stabilabb legyen. Bontottunk egy kicsit a terem felső végében nyíló agyagos aljú járatban, de beszűkült és huzat sem volt. A bal oldalában nyíló hasadékon át mozog a levegő. Érdekes volt a kitöltése: legalul lapos pala kavicsos sóder, felette barna behordott agyag, felfelé egyre több vörösayag-gumóval. Legfelül e fölé jött még egy kvarckavicsos réteg.</p>
08.1 5	Vizes	Sűrű Péter	<p>Kiépítettük a kötélpályát a terem aljából a kürtő tetejébe. Az egyik fele nagyon oldott, a másik fele pedig cseppköves. A veszélyesebb köveket lelőttük. Mivel volt megfelelő nittelő hely, elhúzásokat raktunk be. A kürtő két kimátszatlan ágát legközelebbre hagytuk, majd műnyúlban, mászócipőben próbáljuk meg, mert a cseppköves falon lehet eljutni hozzájuk.</p>
08.2 0	Rókafarmi-vny.	Kiss János	<p>Az akna alját sikerült hat méter mélységig kibontani.</p>
08.2 1	Vizes	Sűrű Péter	<p>Szifon a Baltás-ág bejáratát tágította, én háttérmunkát végeztem, illetve az öreg Gusztávot örökítettem meg kisplasztika formájában. Így jól mulattunk: Szifon a kalapáccsal játszott, én a fojtásnak használt agyaggal művészkedtem. Hát ennyi ... (+ egy Bambi)(Steve)</p>
08.2 2	Vizes	Sűrű Péter	<p>Körbekalauzoltuk Gergőt az új részekben, majd Steve-vel befúrtuk a poligonpontokat a kürtő tetejéig.</p>
08.2 6	Zsidókúti	Sűrű Péter	<p>A végpontnál levő kis tó tele volt kis szalamandrakkal. Anyu felettük egy kis repedésben vigyázott rájuk.</p>

08.2 6	Rókafarmi-vny.	Kiss János	Bontásunk eredményeképpen elértük a - 7,5m mélységet.
08.3 1	Geldloch (Aus)	Timkó Attila	Szép jégképződményeket láttunk. Elég fárasztó felmászni a barlangig. (Riskó Ágnes)
09.0 1	Klafflingbrunnen (Aus)	Lukas Plan	A végén bele kellett mászni a vízbe. (Riskó Ágnes)
09.0 1	Guggansschluckloch (Aus)	Lukas Plan	Sajnos a magas széndioxid tartalom miatt nem tudtuk végigjárni a barlangot, vissza kellett fordulnunk. A kijárat szűkülete miatt Lassan haladtunk. (Riskó Ágnes)
09.0 2	Nixhöhle (Aus)		Szép montmilches falakat láttunk. (Riskó Ágnes)
09.0 6	Sebes	Kiss János	Bejártuk a barlang újonnan feltárt részeit. Vízhőmérséklet- és légáramlásmérést végeztünk, amelynek az eredményei a levelezőlistára felkerültek.
09.0 8	Bronzika	Kiss János	Felmértük a feltérképezéshez szükséges munkát. (Sűrű Péter)
09.0 8	Bronzika	Kiss János	Bejártuk a barlangot.
09.0 9	Sebes	Kiss János	Kb. 1,5-2 m ³ -t kitermelve 4 m-t jutottunk előre az agyagos szifonban, a járat már felfelé tart, nagy a huzat. A vizes szifon Janó szerint 3 nap alatt 2 cm-t apadt. (Sűrű Péter)
09.0 9	Sebes	Kiss János	Elkezdtek a Szutyok-szifon bontását, és lefelé mintegy másfél métert haladtunk. Elértük az alját.
09.1 7	Sebes	Kiss János	Folytattuk a Szutyok-szifon bontását. Alján feltört a víz 12-13 vödörrel kellett kimeregetnünk. Még kb. 2 órás munka kell az átjutáshoz, odaát mintha egy terem lenne. Megpróbálkoztunk a vizes szifon vödörösével is, de nem volt észrevehető vízszint csökkenés. (Sűrű Péter)
09.1 7	Sebes	Kiss János	Tovább folytattuk a Szutyok-szifon bontását. Majdnem sikerült továbbjutni az utána lévő tágasabb részbe, de még egy kicsit bontani kell. Szifon kimászta a Beatrix-terem kürtőit mintegy húsz méter hosszan. Végük összeszűkül.

09.1 7	Sebes	Kiss János	Átbontottuk a Szutyok-szifont. Tágasabb, felfelé vezető járatba jutottunk, végét felfelé asztalnyi kőtömbök zárják el. Jobbra Ny-i irányba szűk hasadékjáratok indulnak, és irányukból PATAKZÚGÁS hallatszik!
09.1 8	Sebes	Kiss János	Átbontottuk a Szutyok-szifont. 3-4 vödör vizet megint ki kellett meregetni. A szifon után kis terem van, a teteje omladék. Dél felé agyagos homokos az eltömődés, de alatta valószínűleg itt is omladék van. Egy kb. 5 m hosszan járható Ny-i irányú hasadékból erős patakcsobogás hallható. (Sűrű Péter)
09.2 9	Bronzika	Kiss János	Kikotortuk a Jubileumi-terem előtti két szűkületet a térképezéshez.
09.2 9	Bronzika	Kiss János	Az 50 éves Jubileumi-terem előtti két szűkületet kitágítottuk.
10.0 1	Sebes	Kiss János	A Szutyok-szifont tágítottuk, mélyítettük.
10.0 6	Valea Rea	Zih József	A Világvégén túl térképeztünk fel két fosszilis ágat. Fotózni sajnos nem tudtam, de Kati megígérte, hogy küld néhányat a jobb képekből. Szinte minden létező képződmény megtalálható itt. Gipsz, aragonit, cseppkő, heliktitek, kristályok minden méretben, színben, mennyiségben. (Sűrű Péter)
10.1 1	Indián (USA)	Galán Mihály	Szép lávabarlangot láttunk. (Riskó Ágnes)
10.1 4	BontottCsirke	Lipták Roland	Kötörés. A június 24-i követ megfaragtuk, hogy pont átférjen a szűkületen, és kihúztuk (kb. 200 kg lehetett), meg ha már lendületben voltunk, egy kisebb, 80 kg körülit is.
10.2 0	Sebes	Kiss János	A hosszabbítókat szereltük be a holnapi szivattyúzáshoz és patronos járattágításhoz, valamint a tűzoltótömlőt és a locsolótömlőt is beépítettük.
10.2 3	Sebes	Kiss János	A szivattyúzás alkalmából beszerelt eszközöket a barlangból a felszínre szállítottuk.
10.2 8	Láner	Barati Judit	A barlangban találtunk 4 közönséges, 4 hegyesorrú, 1 barna hosszúfűlű, 1 tavi, 1 kispatkós és 7 nagypatkós denevért.
10.2	Vizes	Barati Judit	A barlangban találtunk 7 közönséges, 1

8			hegyesorrú, 4 kispatkós, és 4 nagypatkós denevért.
10.2 8	Viktória	Juhász Béla	A barlang bejárata beomlott.
10.2 8	Nagykőmázsa- völgyi 2.	Juhász Béla	A barlang bejárata teljesen egybevált a természettel és érintetlen.
10.2 9	Szt. István	Barati Judit	A barlangban találtunk 2 kispatkós, és 103 nagypatkós denevért.
10.2 9	Bronzika	Kiss János	Poligon pontok fúrása a bejáratától a Góliát-szifon utániig.
11.0 5	Gulicskai-zs.	Juhász Béla	A barlang a bejárat rész kitakarítása után sem vált bejárhatóvá.
11.0 5	Vadas-vny.	Juhász Béla	A barlang bejárat ácsolata érintésre összedőlt. Láce kérésére nem mentem bele.
11.0 5	Vadalmás-kúti	Juhász Béla	A barlang bejáratából el kellett távolítani némi farönköt, ezután szűken bejárható volt a bejárat rész.
11.1 8	Bronzika	Kiss János	Poligon pontok fúrása a Góliát-szifon utántól a Kőgyertyás-teremig. (Kiss János)Teljesen száraz a barlang. A tágas folyosó elején sok kispatkós lógicsál. Majdnem mindenhol befejeztük a csavarok befúrását. Legalább kétszer annyi pontot tudtunk befúrni, mint a múltkor, mivel most rövidebb tipliket használtunk. (Sűrű Péter)
11.1 8	Szamentu	Pásztori Zsolt	A Termál-szifon még mindig fel volt töltve, kb. fél-arcig iszapos vízzel és kavicsal. Végül, sok próbálkozást követően az egyik egri lány (#1) átjutott. Németh Misi követte (volna), de mire ő is átfeszegette magát, a csaj (#1) már visszajött a Teenager-teremből. Jelentette, hogy szép volt, jó volt, ha mi is megyünk, ő jön megint. Eközben Pözsó és Lénárt Emese a másik csajjal (#2) elindultak kifelé (hideg van, pisi van). Németh Misi ismét átment. A harmadik csaj (#3) követte. Én pont kúsztam volna utána, de ekkorra (#1) átfagyott, és úgy döntött, kimegy. Én vissza, kiutat elmagyarázni, majd ismét be a szifonba. Már pont préseltem volna magam át, mikor (#1) jelentette, hogy eltévedt (10m-re a

			<p>bejárattól!!!), így (#3), aki kezdett megfagyni most inkább visszajött a szűkületen, hogy kikísérje (#1)-et. Mindez cirka 40 percet vett igénybe azt követően, hogy Németh Misi visszaszólt, hogy "Jöhet a következő!", így feltételeztem, hogy ha követem, akkor alighanem a kuszodában szembetalálkozunk, ami gáz. Ezért inkább leültem, és megvártam, míg visszaér a teremből, majd ketten kislattogtunk. Ismét nem sikerült bejutnom a Teenager-terembe. Ameddig a barlang nem volt lezárva, addig legalább át lehetett kelni a termálszifonon, mert az az évi néhány túra, amit lenyomtak, pont elég volt a tisztántartásához. Nem t'om mér' természetes, hogy egy 5 perces szűkületben órákig szopjon a Nép, az istenadta ...</p>
11.2 4	Borókás 4.	Sűrű Péter	<p>Ha Karez hív 10-nél hamarabb, nem leszünk kint. Bejött. Még jó, hogy hagytam egy kis tartalékot. Az utolsó szűkületnél kifogyott a fűró, úgyhogy manuálisan folytattuk. A háromból két vésőt eltörtünk és másfél órával tovább tartott, mint hiltivel. Nagyon szemetes a barlang, de nem volt kapacitásunk takarítani. egyszer le kellene menni összeszedni.</p>
11.2 5	Szt. István	Barati Judit	<p>A barlangban találtunk 4 kispatkós és 123 nagypatkós denevért.</p>
11.2 5	Kecske-lyuk	Barati Judit	<p>A barlangban találtunk 1 kispatkós denevért.</p>
11.2 5	Vizes	Barati Judit	<p>A barlangban találtunk 16 közönséges, 8 hegyesorru, 1 tavi, 66 kispatkós és 7 nagypatkós denevért.</p>
11.2 6	Láner	Barati Judit	<p>A barlangban találtunk 20 közönséges, 7 hegyesorru, 1 bajuszos, 1 barna hosszúfűlű, 30 kispatkós és 11 nagypatkós denevért.</p>
11.2 6	Bronzika	Sűrű Péter	<p>A poligon kb. 1/3-át felmértük.</p>
11.2 6	Bronzika	Kiss János	<p>Poligonpontok fúrása az ÉNy-i szifonig.</p>
12.0 2	Bronzika	Sűrű Péter	<p>Poligonpontok fúrása és mérése a kürtőkben. (Kiss János)Felmértük a Homok-szifont(?) és a Jubileumi-terem elejét. A fokív</p>

			kis súlyát tartó cérna elszakadt, elég megviselt volt már szegény. (Sűrű Péter)
12.0 8	Vizes	Sűrű Péter	Kiástuk a Patakos-ág 1. szifonját a mélypontig, aztán túráztunk egy kicsit a Tóig. A Búvár-ágból már nem folyik a víz. A Tó egy 0,5 m ³ -es pocsolya volt, benne 4 gőte v. szalamandra és rengeteg vakrák.
12.1 6	Mátyás-hegyi	Keresztes Anikó	Anikó a legszűkebb helyeken vitt keresztül minket. (Riskó Ágnes)
12.2 3	Szt. István	Barati Judit	A barlangban találtunk 5 kispatkós és 96 nagypatkós denevért.
12.2 3	Kecske-lyuk	Barati Judit	A barlangban találtunk 1 kispatkós denevért.
12.2 3	Láner	Barati Judit	A barlangban találtunk 24 közönséges, 13 hegyesorru, 28 kispatkós és 3 nagypatkós denevért.
12.2 3	Vizes	Barati Judit	A barlangban találtunk 19 közönséges, 8 hegyesorru, 1 barna hosszúfűlű, 103 kispatkós és 10 nagypatkós denevért. Feltűnően sok kispatkós denevér van most bent.
12.2 6	Vizes	Sűrű Péter	Lementünk a Tóhoz. Három hét alatt 0,5 m-t süllyedt a vízszint. A Búvár-szifon száradhatna még 30-40 cm-t és át lehetne menni. Vésegettünk egy kicsit a Baltásban, de elő kellene fúrni a vésőnek, úgyhogy inkább visszamentünk a Kőcsapdához, és megbontottuk az agyagdugót.
12.2 7	Sebes	Kiss János	Janó fasza kis átjárót ásott az Első-terembe a régi barlangszájtól. A barlang tényleg csontszáraz, kivéve persze a Szutyok-szifont. :-) Jól követhető a huzat. A Sziklakertből induló nyugati hasadékot és a Szutyok-szifon felbujását tágitottuk HILTI-vel. Még mindig hallani a patakot a hasadék végén (nem csak én hallottam). Mikor lementünk a barlangba jutott eszünkbe, hogy nem beszéltünk meg egy kiérkezést Misikéékkel. Össze is futottunk Lehelékkal visszafelé jövet. (Sűrű Péter)
12.2 7	Sebes	Kiss János	Patronos járattágítást végeztünk a Szutyok-szifon utáni szűk Ny-i hasadékjáratban, és előre jutottunk mintegy hat méter hosszan.

12.2 8	Sebes	Kiss János	Kb. 2,5 m-t haladtunk előre. Ellőttem két kőcsücsköt, aztán kivettünk jópár kanna homokot, agyagot, sódert, majd lőni kellett még egyet. A végpont homokos, agyagos aljú hasadék, tovább tart nyugat felé. Közben Misikéék kint elkezdték kipakolni az új bejáratot. (Sűrű Péter)
12.2 8	Sebes	Kiss János	Tovább folytattuk a patronos járattágítást és továbbjutottunk két méter hosszan.
12.2 9	István-lápai	Sűrű Péter	Útvonal: Aknarendszer - Szifon-sor - Kalapácsos-ág - III. szifon - szifonkerülő - Zeg-zug-ág - Sárkány-fal - drótkötélhíd - Keleti-ág - Tó. Kevés a víz a barlangban. A II. szifon alján volt egy kis pocsolya, csörgedezett bele egy kis víz a Zeg-zug-ágból.
12.3 0	Jávorkúti	Sűrű Péter	Felmásztunk a második szűkület utáni kürtőbe, és a Hold-terem Ny-i oldalának kürtőjébe. Nagyon szép hely. Érdekes, jó túrát lehet tenni. A Bolhási felé menő szifonban kb. 30 cm víz, és 30 cm légrés volt.